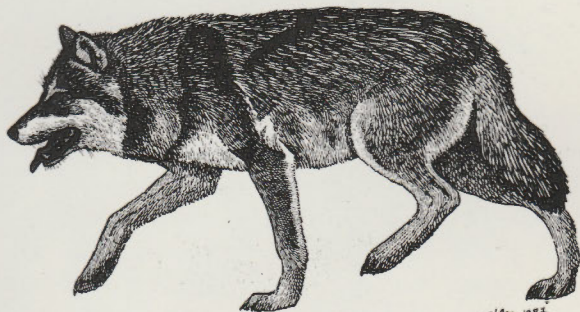

VÅRE ROVDYR

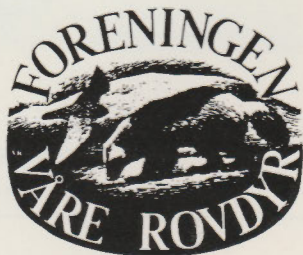
årgang 2

1·88

RAPPORT 30- SKANDALEN

issn 0801-4728

VÅRE ROVDYR

Tidsskriftet VÅRE ROVDYR er et medlemsorgan for Foreningen Våre Rovdyr, og utkommer med 4 numre i året.

ANSVARLIG UTGIVER:

Styret i Foreningen Våre Rovdyr.

REDAKTØR & LAY-OUT:

Hilde Aaseth/Viggo Ree.

TRYKKERI:

Gausdal Trykkeri, Østre Gausdal.

Ulv i fangenskap, foto Viggo ree.

Forsidetegning: Viggo Ree

Baksidefoto: Paul Granberg

ULV

Det er neppe for sterkt tatt i når man sier at ulven er den desidert mest truede dyreart i norsk fauna. Sett på den bakgrunn har Våre Rovdyr hatt lite stoff om arten, men det betyr ikke at den har lav prioritet.

En viktig oppgave dersom vi skal ha håp om å redde truede rovdyrarter i vår fauna, er å motarbeide den mer generelle rovdyrhets vi stadig finner både i dagspressen og ellers. Ett av de mest groteske eksempler må man kunne si var da udokumenterte opplysninger om ulveangrep på mennesker ble publisert i form av en "vitenskapelig" forskningsrapport fra Rovviltprosjektet i Direktoratet for naturforvaltning, sist sommer. Styret i Foreningen Våre Rovdyr nølte da heller ikke med å angripe dette.

Enkelte har hevdet at vårt angrep var en overreaksjon, men prinsipielt mener vi at å sette vitenskapelig varemerke på udokumenterte opplysninger av dette slag, er en så grov krenkelse bl.a. av forskningsetiske normer at en slik reaksjon var berettiget. Det viste seg også at da Direktoratet først ble vekket, delte det vårt syn. Så får det ikke hjelpe om enkeltpersoner kanskje følte at kontorstolen ikke først og fremst er en trygg parkeringsplass!

Enkelte ville kanskje ha ønsket et hefte med mer allsidig stoff om våre rovdyr, men samtidig har flere medlemmer ytret ønske om bedre innsyn i denne saken. Redaksjonen fant det derfor riktig å samle det viktigste materialet i et "temahefte".

Alle som har hatt et tillitsverv, vil forstå det tidsforbruk saken har medført. Styret beklager ikke det, men beklager at det ikke har blitt tid til alt man ellers kunne ønske å gjøre noe med. Dette er bare en av mange saker. I slike situasjoner må det prioriteres - dessverre - og man fant denne saken prinsipielt sett viktig.

Paul Granberg.

WWF World Wide Fund for Nature
Verdens Naturfond

Miljøvernminister Sissel Rønbeck
Miljøverndepartementet
Boks 8013 - Oslo Dep.

0030 OSLO 1

Norge

Rosenkrantzgt. 22
0160 Oslo 1
Tlf.: (02) 42 43 15
Bankgiro: DnC 7054.63.05498
Bergen Bank 5001.21.40247
Postgiro: 5 00 32 07

Oslo, 27.07 1987

FORVALTNING OG INFORMASJON

Verdens Naturfond (WWF/Norge) har mottatt Arbeidsrapport fra Rovviltprosjektet nr. 30, utgitt av Direktoratet for Naturforvaltning (DN), Viltforskningen, Rovviltprosjektet. Rapporten er en oversettelse fra den russiske forskeren Michail Pavlovs bok, "Ulven", og omhandler bl.a. ulvens farlighet overfor mennesket.

WWF/Norge har aldri benektet at rovdyr kan være farlige overfor mennesket, og heller aldri vært motstandere av at dette kommer frem i informasjon om rovdyr. Saklig og objektiv informasjon er meget viktig i forvaltningen av spesielt de store rovdypene, fordi folks kunnskap om disse ofte er farget av både overtro og nedarvede negative holdninger. I Langtidsplan 1987-1990, rapport nr. 1-1987 fra DN, er det også flere steder nevnt hvor sentralt informasjonsarbeidet står i forvaltningen. Bl.a. står det på side 7:

"Som sentralt fagorgan har DN et særlig ansvar for å informere samfunnet og almenheten om natur og naturforvaltningsspørsmål. Fremgang i vårt arbeid er avhengig av bred og sterk støtte i befolkningen, og vi må legge vekt på å få frem de positive sider av naturforvaltningen gjennom aktiv og saklig informasjon og holdningsskapende arbeid."

Med dette sitatet, Bernkonvensjonen og Lov om viltet i tankene, er Rovviltprosjektets arbeidsrapport nr. 30 sjokkerende og nedslående lesning.

For det første er rapportens faglige innhold en direkte og ukritisk gjengivelse av en publikasjon som er blitt imøtegått på vitenskapelig hold både i USA og i Sverige.

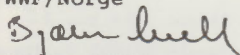
For det andre er språkbruken og fremstillingsmåten av en karakter som ikke kjennetegner en seriøs norsk forskningsrapport.

President: H.K.H. Kronprins Harald
Formann: Sivilekonom Morten Werning
Generalsekretær: Bjørn Luell

For det tredje er Rovviltprosjektet for lengst nedlagt, og WWF/Norge, som deltok som medlem av dette prosjektet, reagerer meget sterkt på at prosjektets navn blir brukt til slike publikasjoner uten at vi er informert.

WWF/Norge er som nevnt sjokkert over at DN står som formell utgiver av denne rapporten som minner mer om et propaganda-verk fra Foreningen mot ulv, enn en rapport fra en offentlig forvaltningsetat. WWF/Norge setter er stort spørsmålsteget ved hensikten med denne rapporten og ved at enkelte forskeres utspill publiseres på denne måten. Enten har DNS ledelse godkjent rapporten, eller så har ledelsen sviktet når det gjelder å kontrollere at det som publiseres i DNS navn er av akseptabel kvalitet i forhold til faglig innhold og DNS arbeidsoppgaver. WWF/Norge håper at Miljøvernministeren vil ta dette opp med de ansvarlige for denne rapporten, slik at man kan få klarlagt hvordan og hvorfor et slikt tragisk arbeidsuhell ikke er blitt oppdaget og stoppet.

Med vennlig hilsen
Verdens Naturfond
WWF/Norge

Bjørn Iuell
Generalsekretær

- c.c. -Helge Vikan, DN
-O. J. Sørensen, DN
-Nils Chr. Stenseth, Zool. Inst., Universitetet i Oslo,
(tidligere WWF/Norges representant i
Rovviltprosjektet).
-Norges Naturvernforbund
-Foreningen Våre Rovdyr
-Dyrenes beskyttelse
-Norges Jeger- og Fiskerforbund

Miljøverminister Sissel Rønbeck

Miljøverndepartementet,
Postboks 8013, Dep.
0030 Oslo 1.

2620 Follebu, den 28/7-1987.

Foreningen Våre Rovdyr har med forbauselse registrert skriftet "Ulvens nærings-
søk og mennesket" fra Direktoratet for naturforvaltning. Dette skriftet er utgitt
som arbeidsrapport nr. 30 fra Rovviltprosjektet, men har som sådant ikke noe å
gjøre med prosjektets arbeide. Rapporten er et referat fra russeren Mikael Pavlovs
bok "Ulven" fra 1982, oversatt av svensken Elis Pålsson. Det er følgelig ikke en
fullstendig oversettelse, men utdrag fra det originale verk som blir publisert.

En kritisk gjennomgang av denne rapporten avslører at det på ingen måte dreier
seg om et seriøst vitenskapelig arbeide. Derimot er det et sterkt og ensidig
propagandaskrift, hvor hovedhensikten er å bygge opp under folks redsel for å bli
spist av ulv. Uten førstehåndsdokumentasjon lister Pavlov opp en lang rekke
angivelige ulveangrep på mennesker, som mest har preg av å være gamle jakt-
historier.

Ulveforkere i Europa og Nord-Amerika har lenge forgjeves forsøkt å fremskaffe
dokumentasjon på eventuelle ulveangrep på mennesker. Til tross for at russerne
hevder at ulv har angrepet og spist mennesker, har de i internasjonale fora
aldri kunnet dokumentere disse påstandene. Forfatteren av "Ulvens nærings-
søk og mennesket" avslører også svært mangelfulle kunnskaper i biologi, og fremstår
gjennom sitt arbeid som en meget useriøs forsker.

Av forordet til "Ulvens nærings-
søk og mennesket" fremgår at det er Ole Jakob
Sørensen som har gått god for rapportens innhold. De øvrige medlemmer av Rovvilt-
prosjektets styringsgruppe har overhode ikke blitt konsultert i denne saken.
At selve prosjektet ble avsluttet i 1985, ser det ikke ut til at Sørensen har
oppdaget.

Som fagutdannet biolog bør Sørensen være ajur med det generelle kunnskapsnivå i
dagens biologi. Som offentlig ansatt rovviltforsker plikter han å kjenne den
internasjonale litteratur om rovviltartenes biologi. Når det hersker uenighet

mellom vestlige og russiske ulveforskere om ulvens farlighet for mennesker, må man forlange at en offentlig ansatt rovviltforsker kjenner til dette og den sviktende dokumentasjon som foreligger om saken. Når han uten kommentarer signerer Pavlovs sterkt tendensiøse arbeid, reiser han automatisk tvil om sin egen kompetanse og integritet som forsker. Det er imidlertid ikke første gang det reises spørsmål om Rovviltprosjektets faglige innhold, og Sørensen har med sin siste handling lagt for dagen en så høy grad av inkompetanse at han bør løses fra sin stilling som viltforsker.

Som vårt øverste forvaltningsorgan plikter Direktoratet for naturforvaltning å gjennomføre en forsvarlig forvaltning av våre ville dyrearter. Både Regjeringen og Stortingets kommunal- og miljøvernkomite har enstemmig vedtatt at Norge skal ha en livskraftig ulvestamme. Vi har også forpliktet oss internasjonalt til å gi ulven et strengt vern i Norge. Direktoratet for naturforvaltning har overhode ikke fulgt opp denne målsettingen. Til tross for at politikere har rapportert om ulovlig ulvejakt i Norge, og enkelte lokalpolitikere til og med har tatt til orde for slik virksomhet, har Direktoratet fullstendig unlatt å følge opp med etterforskning eller oppsyn i de aktuelle områder. Derimot velger man for offentige midler å sende ut en ren hetspropaganda som kun har som formål å skremme folk. Direktoratet har gjennom lengre tid vist en så slett holdning til ulven, at situasjonen er internasjonalt pinlig.

Ved å sende ut skriftet "Ulvens næringsøk og mennesket" kan Direktoratet ha gitt dødsstøtet til den siste rest av vår mest truede dyreart (siste offesielle tall kun 5 dyr i Skandinavia, våren 1987), samtidig som man har bevist Direktoratets uansvarlighet som forvaltningsorgan. Saken er så alvorlig at vi mener Direktoratets direktør bør fjernes fra sin stilling straks.

For styret i
Foreningen Våre Rovdyr

Paul Granberg
Paul Granberg
formann.

Gjenpart: Direktoratet for naturforvaltning, Trondheim
Verdens Vilmarksfond, Oslo
Norges Naturvernforbund, Oslo
Norsk Zoologisk forening, Oslo
Norges Jeger og Fiskerforbund, Oslo
Dyernes beskyttelse, Oslo.

— Både direktør og forsker må gå!

ASBJØRN GRAVÅS

— Direktør Helge Vikan og viltforsker Ole Jakob Sørensen bør straks fjernes fra sine stillinger i Direktoratet for naturforvaltning. Paul Granberg, formann i Foreningen Våre Rovdyr, er ikke snauere enn at han fremsetter dette kravet i et brev til miljøvernminister Sissel Rønbeck. En trykksak med tittelen «Ulvens næringssøk og mennesket», oversatt fra russisk og utgitt av Direktoratet, danner utgangspunkt for det uvanlig krasse utfallet. Direktør Vikan er på ferie, mens forsker Sørensen tar angrepet med fatning.

Verdens Naturfond (WWF-

Norge), hvor kronprins Harald er president, har også skrevet brev til miljøvernministeren og kritisert Direktoratet i skarpe ordelag. Denne organisasjonen krever imidlertid ikke at noen ansatte blir gitt avskjed. Det omstridte heftet, som bl.a. inneholder beskrivelser av hvordan en rekke mennesker i Sovjet er blitt drept av ulv etter annen verdenskrig, blir av WWF-Norge betegnet som sjokkerende og nedslående lesning.

Foreningen Våre Rovdyr, en organisasjon med ca. 1000 medlemmer og med hovedsete i Trysil, hevder i sitt brev til miljøvernministeren at det aktuelle skriftet på ingen måte kan betraktes som et seriøst vitenskapelig arbeid.

— Derimot er det et sterkt og ensidig propagandaskrift, hvor hovedhensikten er å bygge opp under folks redsel for å bli spist av ulv. Uten førstehånds dokumentasjon

lister forfatteren opp en lang rekke angivelige ulveangrep på mennesker, som har preg av å være gamle jakthistorier.

Ifølge brevet har forskere i Europa og Nord-Amerika gjennom lang tid forsøkt å dokumentere ulveangrep på mennesker, men forgesves. Foreningen Våre Rovdyr, erklærer seg høylig forbauset over at Ole Jakob Sørensen har gått god for innholdet.

— Når Sørensen uten kommentarer signerer det sterkt tendensiøse arbeidet, reiser han automatisk tvil om sin egen kompetanse og integritet som forsker. Det er imidlertid ikke første gang det reises spørsmål om det faglige innhold i Rovviltprosjektet, som Sørensen har ledet. Nå har han lagt for dagen en så høy grad av inkompetanse at han bør løses fra sin stilling som viltforsker, heter det i brevet til statsråden.

NATIONEN

Nr. 172 - 70. årgang

Torsdag 30. juli 1987

•• Løssalgpris kr. 5,00

Blir beskyldt for ulve-hets

ULVEFIENDE: Direktør Helge Vikan i Direktoratet for Naturforvaltning blir beskyldt for å være ulve-fiende.

● Direktør Helge Vikan i Direktoratet for Naturforvaltning har – sammen med sine forskere – ofte fått høre at de er ulve-venner. Nå blir de beskyldt for å være det stikk motsatte, nemlig ulvens verste fiende.

● Foreningen «Våre Rovdyr» mener direktoratet driver ulve-hets, vet å skremme med at ulven spiser mennesker. De viser til at direktoratet har

sendt ut en rapport hvor påstandene om ulven som menneske-eter kommer fram.

● I et brev til miljøvernminister Sissel Rønbeck krever foreningen at direktør Helge Vikan og forsker Ole Jakob Sørensen, som har sendt ut rapporten, blir fjernet fra sine stillinger.

● – Jeg kjenner innholdet i brevet, men vi vil diskutere angrepet her før vi

svarer, sier Sørensen i en kommentar.

● – Rapporten avslører at dette ikke dreier seg om et seriøst vitenskapelig arbeid, men et sterkt og ensidig propaganda-skrift, heter det i brevet fra foreningen «Våre rovdyr». De har kritisk gått gjennom rapporten.

● Også WWF-Norge reagerer på rapporten.

Side 11

ULVE-VENN: Helge Vikan og hans forskere, som så ofte har fått høre at de er ulve-venner, blir nå beskyldt for omtrent å være ulvens verste fiende.

MENNESKE-ETER? Direktoratet for Naturforvaltning har sendt ut en rapport med påstander om at ulven spiser mennesker.

Ulveforskere sprer skrekk-propaganda

Foreningen «Våre Rovdyr» vil ha direktør Helge Vikan i Direktoratet for Naturforvaltning fjernet fra sin stilling. I et brev til miljøvervministeren skriver foreningen at den offentlige viltforvaltningen aktivt bidrar

NINGER JOHANNES SOLLI
Det er ikke bare Vikan rovdryrforeningen vil ha kastet. De er

hellere ikke såldige mot forskeren som har sendt ut rapporten «Ulvens utrygning og mennesket».

Ole Jakob Sørensen. Ifølge brevet fra Foreningen Våre Rovdyr, er hele rapporten bygd på et re-

til å utrydde ulven. Bakgrunnen er at direktoratet har sendt ut en rapport med påstander om at ulven spiser mennesker.

ferat fra russeren Mikael Pavlov bok, «Ulven» fra 1932.

Rapporten er sendt ut som en del av Rovviltprosjektet. Foreningen reagerer på at den er sendt ut i Rovviltprosjektets navn, uten at styringsgruppen bak prosjektet er kontaktet. Dette er en av årsakene til at også Sørensen har sies opp.

Direktør Helge Vikan var ikke tilgjengelig for kommentar i går, og forsker Ole Jakob Sørensen ønsker også ikke å si noe om saken.

«Jeg vet hva som står i brevet, men vi vil studere innholdet og diskutere det her, før vi svarer på ansporet», sier Sørensen.

«Våre Rovdyr» leverer kann ikke mye zve.

«En kritisk gjennomgang av denne rapporten avslører at det på ingen måte dreier seg om et seriøst vitenskapelig arbeide. Derimot er det et sterkt og ensidig propagandaskrift, hvor hovedhensikten er å bygge opp under folks redsel for å bli spist av ulv, heter det i brevet til Sissel Ranbeck.

Rapporten er dråpen som har

fått begeret til å flyte over for de som vil bevare ulvestammen i Norge.

«Ved å få folk til å tro at ulven i Skandinavia er farlig for mennesker, skaper Direktoratet for naturforvaltning en cada styrkere leits mot ulven. Dette er svært alvorlig på bakgrunn av at den totale skandinaviske ulvebestanden i vår tid kan fem individer, skriver «Foreningen Våre Rovdyr». Brevet er ført i pennen av formann Paul Granberg.

Sjokkerende

Verdens Naturfond (WWF-Norge), har også skrevet brev til miljøvervministeren med sterk kritikk av direktoratet, men har ikke krevd at noen ansatte må avskjediges.

WWF-Norge kaller rapporten «sjokkerende og nedslående lesning», og hevder at det er en ukritisk gjengivelse av en publikasjon som er blitt imøtegått på vitenskapelig hold både i USA og Sverige.

VERDEN I DAG

Krav om hoderulling i direktoratet:

PROPAGANDA- HETS MOT ULV?

Trondheim (NTB): Foreningen Våre Rovdyr har i et brev til miljøvernminister Sissel Rønbeck satt fram krav om at direktør Helge Vikan og viltforsker Ole Jakob Sørensen må fjernes fra sine stillinger i Direktoratet for naturforvaltning.

Verdens Naturfond (WWF-Norge) har også skrevet brev til miljøvernministeren med sterk kritikk av direktoratet, men har ikke krevd at noen ansatte må få avskjed.

Bakgrunnen for reaksjonene fra de to naturvernorganisasjonene er et hefte som direktoratet har utgitt om «Ulvers næringssek og mennesket». Hftet er utgitt i en serie av arbeidsrapporter fra Rovvilprosjektet, og inneholder et kapittel om hvordan en rekke mennesker i Sovjet er blitt drept av ulv etter den annen verdenskrig. Rapporten er en oversettelse av kapitler fra en bok av Michail Pavlov, utgitt i Moskva i 1982.

Hetspropaganda

Foreningen Våre Rovdyr kaller rapporten «ren hetspropaganda», og skriver at det er «et sterkt og ensidig propagandaskrift, hvor hovedhen-sikten er å bygge opp under folks redsel for å bli spist av ulv».

WWF-Norge kaller rapporten «sjokkerende og nedslående lesning», og hevder at det er en ukritisk gjengivelse av en publikasjon som er blitt imøtegått på vitenskapelig hold både i USA og Sverige.

Vilfforsker Ole Jakob Sørensen sier til NTB at han har skrevet et forord til oversettelsen, og anbefalt den utgitt. Han sier at avgjørelsen om å gi ut rapporten er tatt av ledelsen for vilfforskningen i Direktoratet for naturforvaltning.

Direktør Helge Vikan er på ferie, og avskåret fra å gi noen uttalelse til kravet om oppsigelse.

Assisterende direktør Karl Baadsvik sier til NTB at han beklager de sterke reaksjonene på rapporten, men at han ikke kan uttale seg om saken fordi han ennå ikke har lest verken rapporten eller brevene fra de to organisasjonene.

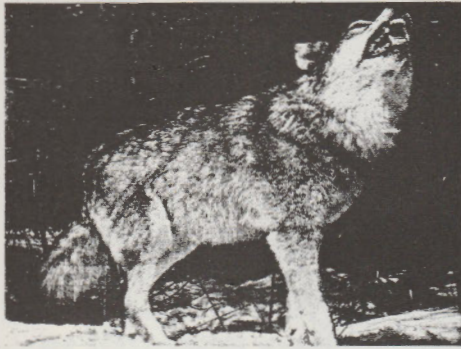
Formannen i Våre Rovdyr, Paul Granberg, opplyser til NTB at foreningen har ca 1.000 medlemmer, og at formålet er å arbeide for å bevare truede arter av rovdyr og rovfugler.

Verdens Naturfond er en internasjonal organisasjon der kronprins Harald er president i den norske avdelingen.

ULVE-STRID: Foreningen Våre Rovdyr mener at ulven blir hetset i et hefte utgitt av Direktoratet for naturforvaltning, og krever at direktør Helge Vikan (innfelt) blir fjernet.

Spiser ulven mennesker?

— Direktoratet for naturforvaltning får folk til å tro at ulven i Skandinavia er farlig for mennesker. Hetsen mot ulven er spesielt alvorlig på bakgrunn av at ulvestammen i Skandinavia teller kun fem-seks individer. Vil Direktoratet utrydde ulven? spør formann i Foreningen Våre Rovdyr, Paul Granberg.

Styret i Foreningen Våre Rovdyr, som delvis har base i Trysil, har reagert meget skarpt på en arbeidsrapport om ulvens næringssek fra Direktoratet for naturforvaltning. I et brev til miljøvernerministeren har Foreningen Våre Rovdyr krevd at rovviltforsker Ole Jacob Sørensen og direktør Helge Vikan blir fjernet fra stillingene sine.

Rapporten om ulven er en oversettelse av utvalgte kapitler i et russisk forskerarbeid. Foreningen Våre Rovdyr mener at det dreier seg om et ensidig propagandaskrift, hvor hovedhensikten er å bygge opp under folks redsel for å bli spist av ulv.

— Den russiske forskeren har med vilstelt og pelsdyrfarming å gjøre. Han ser på ulven ut fra næringsinteresser. Det er klart at ulven gjør en del skade i Sovjet. Men russerne har aldri dokumentert påstandene om at ulven har angrepet og spist mennesker, sier Paul Granberg til Hamar Arbeiderblad.

— Store deler av rapporten er basert på vandresagn som går fra land til land. Slike sagn kan ikke utgis som vitenskaplig forskning, mener formannen i Foreningen Våre Rovdyr.

BØR FJERNES

— Av forordet til skriftet

framgår det at det er forsker Ole Jakob Sørensen som har gått god for rapporten. Når han uten kommentar signerer det sterkt tendensiøse arbeidet, reiser Sørensen tvil om sin egen kompetanse som forsker, heter det i brevet som er sendt miljøvernerministeren.

Foreningen Våre Rovdyr krever også at Helge Vikan blir fjernet fra sin stilling som direktør for Direktoratet for naturforvaltning.

— Direktoratet har gjennom lengre tid vist en så slett holdning til ulven at situasjonen er interasjonssak paa, heter det i klagebrevet. — Ved å sende ut skriftet om ulvens næringssek, kan Direktoratet ha gitt dødsstøt til den siste rest av vår mest troende dyrest.

ETTERPRØVE

— Jeg hadde regnet med at rapporten ville vekke reaksjoner. Men formen som er valgt er noe helt annet. Den kraftige reaksjonen viser tydelig hvor brennbart dette stoffet er, kommenterer rovviltforsker Ole Jakob Sørensen.

— Vi har alle hørt historier om at ulv har drept mennesker i Sovjet. Mange av historiene er tåkelagte. Men en del av de mest dokumenterbare historiene fra etterkrigstida er trykt i rapporten.

Arbeidet var seriøst nok til å bli utgitt i Sovjet. Jeg har også undersøkt holdbarheten i opplysningene ved å kontakte andre russiske forskere. Med en del arbeid mener jeg at hendelsen vil la seg etterprøve, mener Ole Jakob Sørensen.

Viltforsker Ole Jakob Sørensen blir stemplet som inkompetent, men tar kritikken med fatning.

Gikk god for ulvehistorier:

Ventet kritikk

ASBJØRN GRAVÅS

— Kritikken kommer ikke uventet, akkurat. Jeg var forberedt på at heftet ville vekke reaksjoner. Men jeg kan ikke se noe galt i at forholdet mellom ulv og mennesker blir gjenstand for diskusjon.

Dette sier viltforsker Ole Jakob Sørensen til Adresseavisen i en kommentar til den beske kritikken fra Foreningen Våre Rovdyr og Verdens Naturfond (WWF-Norge).

Som opplyst i Adresseavisen torsdag forlanger Foreningen Våre Rovdyr i et brev til miljøvernerminister Sissel Rønbeck at både direktør Helge Vikan og forsker Ole Jakob Sørensen blir fjernet fra sine stillinger i Direktoratet for naturforvaltning. Sørensens kommentarer til de uvanlig skarpe anklagene var dessverre falt ut i torsdagsavisen.

Kravet om at direktør Vikan og han selv må forlate sine stillinger, vil Sørensen ikke kommentere. Etter det Adresseavisen forstår, vil denne siden av saken bli drøftet internt i Direktoratet når Vikan kommer tilbake fra ferie.

Ole Jakob Sørensen vedtar seg gjerne at han har gått god for innholdet i heftet «Ulvens næringssek og mennesket», som inneholder beskrivelser av en rekke episoder hvor mennesker i Sovjet er blitt drept av ulv etter annen verdenskrig. Det dreier seg om utdrag fra en bok, forfattet av russeren Mikael Fævlov. Heftet er utgitt som arbeidsrapport fra det såkalte Rovviltprosjektet, hvor Sørensen har vært leder.

Foreningen Våre Rovdyr stempler både originalboken og de oversatte utdragene som useriøse og uokumenterte arbeider, og Direktoratet for naturforvaltning blir beskyldt for å bygge opp under folks redsel for å bli spist av ulv. Sørensen får karakteristikkene inkompetent, mens Direktoratets holdning til ulven betegnes som ansvarlig.

WWF-Norge uttrykker også sterk kritikk mot Direktoratet i sitt brev til miljøvernerministeren. Innholdet i det aktuelle heftet blir karakterisert som en ukritisk gjengivelse av en publikasjon som er blitt imøtegått på vitenskapelig hold både i USA og Sovjet.

— Om kritikken på noen måte kan kalles rettfærdig, vil jeg ikke ha sagt for mye. De to organisasjonene må naturligvis få ha sine meninger om den saken, sier Sørensen til Adresseavisen.

Han opplyser at han har kontrollert innholdet i boken ved å kontakte flere kolleger i Sovjet. Uavhengig av hverandre har de gått god for forfatteren. Helge Sørensen er også oversetteisen pinlig nøyaktig. Om beskrivelsene av ulv angrep på mennesker sier han imidlertid at de knapt kan betegnes som nekterne.

— Betrakter du ulven som farlig for mennesker?

— I mine øyne er ikke ulven mer farlig for oss tobenete enn andre dyr. Men denne oppfatningen kan ikke hindre meg i å formidle opplysninger om at folk virkelig er blitt angrepet av ulv? Det er forresten forste ganget at detaljert informasjon om slike episoder er gjort tilgjengelig på et annet språk enn russisk, sier Ole Jakob Sørensen.

Møte mandag

Ass. direktør Karl Baadsvik i Direktoratet sier til Trønderradioen at han ikke kjenner til det aktuelle heftet, men at han vil innkalles til et møte mandag for å finne ut hva som har skjedd. Det er en alvorlig og beklagelig sak som er kommet opp, og jeg registrerer at to organisasjoner nå har sendt en protest til Miljøverndepartementet.

Heller ikke direktør Helge Vikan kjenner den aktuelle trykksaken. Men han sier at han tar kritikken mot ham selv og en forsker med knusende ro. Ut over det vil han ikke kommentere saken.

NORGES NATURVERNFORBUND

(The Norwegian Society for Conservation of Nature)

Medlem av Den internasjonale naturvernunion og Føderasjonen for europeiske natur- og nasjonalparker.

Miljøvernminister Sissel Rønbeck
Miljøverndepartementet
Postboks 8013, Dep
0030 OSLO 1

Deres ref.

Vår ref.

Dato 31/7-87

Vedrørende arbeidsrapport fra Rovviltprosjektet nr. 30

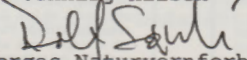
vi har med stor forbauselse registrert at et referat fra russeren M. Pavlovs bok "Ulven" (Moskva 1982) og oversatt av Elis Pålsson, kritikkløst er trykket og gitt ut i rovviltprosjektets navn.

Hans J. Engan, vår representant i rovviltprosjektet inntil 1985, ber meg understreke at han og NNV ikke har hatt noen befatning med saken. Det som framkommer i skriftet er på ingen måte i tråd med moderne viltbiologi, og påstandene kan neppe dokumenteres.

Det er derfor helt utrolig at et slikt skrift kan passere Direktoratets vitenskapelige leder. DN har et stort ansvar for å informere almenheten om natur- og forvaltningsspørsmål, og legge vekt på å få fram positive sider i naturforvaltningen gjennom aktiv og saklig informasjon.

Vi foreslår at rapporten holdes tilbake, og erstattes med en seriøs og vitenskapelig rapport om ulv. Saken bør granskes slik at man kan få klarlagt hvordan slikt kan skje, og hindre at lignende gjentas i framtida.

Vennlig hilsen

Norges Naturvernforbund

Rolf Sørli

generalsekretær

Kopi:

Helge Vikan, DN

POSTADRESSE
Postboks 6804
St. Olavs plass
0130 OSLO 1

KONTORADRESSE
Pilestredet 41 B
0130 OSLO 1

TELEFON
42 95 00

POSTGIRO
5 09 46 02

BANKGIRO
6026.05.03033

Ulverappport skaper strid

Har ulven spist en rekke russere, eller er dette en påstand som kun er egnet til å underbygge folks redsel mot rovdyret? Derom strides nå naturvernorganisasjonen og Direktoratet for naturforvaltning.

Har ulven drept russere — eller er påstanden en ren hets mot dyret? (Foto: Jens H. Haugen).

Foreningen Våre Rovdyr har i et brev til miljøvernminister Sissel Rønbeck satt fram krav om at direktør Helge Vikan og viltforsker Ole Jakob Sørensen må fjernes fra sine stillinger i Direktoratet for naturforvaltning.

Verdens Naturfond (WWF -

Norge) har også skrevet brev til miljøvernministeren med sterk kritikk av direktoratet, men har ikke krevet at noen ansatte må få avskjed.

Bakgrunnen for reaksjonene fra de to naturvernorganisasjonene er et hefte som direktoratet har utgitt om ulvens

næringssek og mennesket. Heftet er utgitt i en serie av arbeidsrapporter fra Rovviltprosjektet, og inneholder et kapittel om hvordan en rekke mennesker i Sovjet er blitt drept av ulv etter den annen verdenskrig. Rapporten er en oversettelse av kapitler fra en bok av Michail Pavlov, utgitt i Moskva i 1982.

HETSPROPAGANDA

Foreningen Våre Rovdyr kaller rapporten, ren hetspropaganda, og skriver at det er et sterkt og ensidig propaganda-skrift, hvor hovedhensikten er å bygge opp under folks redsel for å bli spist opp av ulv.

WWF - Norge kaller rapporten sjokkerende og nedslående lesning, og hevder at det er en ukritisk gjengivelse av en publisasjon om er blitt imøtegått på vitenskapelig hold både i USA og Sverige.

LEDELSENS ANSVAR

Viltforsker Ole Jakob Søren-

sen sier til NTH at han har skrevet et forord til oversettelsen, og anbefalt den utgitt. Han sier et avgjørelsen om å gi ut rapporten er tatt av ledelsen for viltforskningen i Direktoratet for naturforvaltning.

Direktør Helge Vikan er på ferie, og avskrevet fra å gi noen uttalelse til kravet om oppsigelse.

Assisterende direktør Karl Baadsvik sier til NTB at han beklager de sterke reaksjonene på rapporten, men at han ikke kan uttale seg om saken fordi han ennå ikke har lest verken rapporten eller brevene fra de to organisasjonene.

Formannen i Våre Rovdyr, Paul Grenberg, opplyser til NTB at foreningen har ca. 1000 medlemmer, og at formålet er å arbeide for å bevare truede arter av rovdyr og rovfugler.

Verdens naturfond er en internasjonal organisasjon der kronprins Harald er president i den norske avdelingen.

Ulvemøtet:

Rapporten et arbeidsuhell?

OSLO: Viggo Ree i Oslo vil gjerne ha presisert en uttalelse han er referert for under ulvemøtet i Charlottenberg søndag. Han sa ifølge vårt referat at den etterhvert så berømte rapporten som Direktoratet for naturforvaltning har gitt ut om ulveangrep på folk i Sovjet, var en arbeidsulykke fra Direktoratets side.

Ree ønsker å presisere at Direktoratet var blitt tipset om at denne rapporten ville bli trukket fram under dette møtet. På denne bakgrunn var Ree blitt oppringt av Karl Baadsvik, da fungerende direktør i Direktoratet, og pålagt å si fra følgende om denne rapporten: — Dette kan meget mulig være en arbeidsulykke i Direktoratet. Saken skal diskuteres på høyeste plan førstkommende mandag.

— Baadsvik ringte meg, fordi han visste at jeg skulle på møtet. Det var beskjeden fra Baadsvik jeg overbrakte under møtet, understreker Ree.

ØSTLENDINGEN TIRSDAG 4. AUGUST 1987

– Ulvehistoriene bør fram i lyset

«I Sovjet i Nema-Rayonen den 8. mai 1945 ble den 5-årige Rimma drept av ulv. Ved hjelp av blodsporene fant man piken omtrent 500 meter fra bekken hvor hun hadde lekt. Da man fikk jaget ulven bort fra liket, hadde den blitt gjennom pikens hals, og begynt å ete av lårmuskelen.»

N NINA HAABETH

Sitatet stammer fra arbeidsrapport nummer 30 fra Rovviltprosjektet, utgitt av Direktoratet for naturforvaltning i Trondheim. Rapporten har skapt til dels skarpe reaksjoner i foreningen Våre Rovdyr, Verdens Naturfond og Norges Naturvernforbund. Våre Rovdyr krever blant annet at direktør Helge Vikan og forsker Ole Jakob Sørensen må fjernes fra sine stillinger. De mener at spredning av slik litteratur vil skade ulverasen.

Verdens Naturfond hevder at rapporten er en ukritisk gjengivelse av en publikasjon som er blitt imøtegått på vitenskapelig hold.

Forsker Ole Jacob Sørensen tar kritikken med stor ro, og angir slett ikke på at publikasjonen ble trykket.

– Dette er ikke et vitenskapelig dokument som er utgitt av direktoratet, men en oversettelse fra russisk litteratur. Heftet er ikke ment som skrekpropaganda, men som informasjon om at ulven også kan være farlig. Det går nok av rykter om ulvedrap, og jeg mener at det ikke kan holdes skjult at ulv har drept mennesker. Først ved å få full kjennskap til ulven kan man forhindre de potensielle farene.

– Men framstillingen er udeelt negativ og til dels tendensios?

– Ut fra en nøkternt biologisk synsvinkel vil den russiske forfatter Pavlov, virke negativt tendensios i sitt ordvalg. Men det ville være galt å skjule dette i en oversettelse.

– Selv ikke når en slik negativ og kanskje uriktig informasjon kan skade ulvens utbredelse?

– Det avhenger selvfølgelig av hvordan man ønsker å bruke rapporten. Informasjonen behøver

ikke gå utover ulveforvaltningen.

– Forholdene rundt ulvedrapene i Russland etter den 2. verdenskrig var svært spesielle. Blant annet ved at ulven fikk tilgang på menneskekjøtt, fordi krigs ofre ikke ble tilstrekkelig godt nok begravet. Er det nødvendig å trekke fram slike spesielle tilfeller?

– Det bør ikke hindre en i å utgi fakta om disse hendelsene. Vi undersøkte dessuten forholdene med andre russiske forskere, som bekreftet at drapene fant sted. Og at disse drapene ble utført av friske ulver, som ikke viste tegn på rabies.

Sørensen vil ikke gi noen kommentar på hva direktoratet kommer til å gjøre videre i saken.

– Miljøverndepartementet har bedt om en skriftlig rapport, og jeg vil ikke uttale meg noe nærmere om kritikken før våre forklaringer er oversendt departementet, sier Sørensen, som påstår at han selv ikke er det minste redd den «Store Stygge Ulven.»

FARLIG ULV: Forsker Ole Jørgen Sørensen mener det er riktig å holde tilbake informasjon om at ulven kan drepe mennesker.

Vikan beklager ulve-historiene

Vikan beklager

Direktør Helge Vikan beklager rapporten om menneskeetende ulver som Direktoratet for Naturforvaltning utga.

Side 8

Direktør Helge Vikan beklager at Direktoratet for naturforvaltning utga rapporten om menneskeetende ulver, og vil nå stanse den videre distribusjon av den omstridte litteraturen.

NINA HAABETH

Det er etter massiv kritikk fra foreningene «Våre Rovdyr», Verdens Villmarksfond og Norges Naturvernforbund at direktoratet nå gjør full retrett i saken. Foreningene reagerte i forrige uke skarpt på at det ble publisert en vitenskapelig rapport om menneskefarlige ulver, og kalte rapporten ren skrekk-propaganda basert på gamle myter. Paul Granberg i «Våre Rovdyr» fryktet at rapporten ville bidra til utryddelse av ulverrasen.

– Jeg ser for så vidt ikke noe galt i at den russiske litteraturen ble oversatt til norsk. Våre forskere sjekket dessuten riktigheten av ulvedrapene som skjeddte like etter krigen i Kirov-distriktet i Russland. Jeg kan derimot skjønn på enkelte reagerte på at det ble utgitt i Rovvilt-prosjektets navn. Det styret ble oppløst i 1984, og har ingen ting med utgivelsen av «Ulvens næringsøk og mennesket» å gjøre.

RETRETT: Direktør Helge Vikan i Direktoratet for naturforvaltning beklager nå utgivelsen av historiene om menneskeetende ulver. Videre distribusjon blir nå stoppet.

Vikan vil nå stoppe denne serien, slik at lignende misforståelser skal unngås i framtida, men tilbakeviser at det er aktuelt med en videre oppfølging av kritikken.

– Hvis jeg var blitt forespurt, ville jeg ikke ha anbefalt litteraturen, men jeg tror ikke at den vil få noen konsekvenser for ulveforvaltningen i Norge. Forholdene er svært ulike i Norge og Sovjet. Like etter den 2. verdenskrig hadde Sovjet en kolossal ulvebestand fordi det ikke ble drevet jakt under krigen. Mange rabies-tilfeller og lite næringsgrunnlag førte til de mange ulvedrapene. Det er helt utenkelig at vi skulle få de samme forholdene her til lands.

Årsaken til at Vikan ikke grep inn og stanset publikasjonen, er ifølge ham selv at ledelsen sjelden kontrollerer forskernes arbeid.

– Vi vil ikke gripe inn overfor forskerne, fordi vi ønsker å bevare forskningens integritet.

Han avviser at litteraturen vil påvirke direktoratets synspunkter.

Ulveheftet blir stanset

Men det skjer ingen «hoderulling» i direktoratet

Direktoratet for naturforvaltning tar selvkritikk, men noen form for hoderulling ligger det ikke an til som følge av de skarpe reaksjonene mot et hefte som inneholder detaljerte be-

skrivelser av ulveangrep på mennesker i Sovjet. — Hadde jeg blitt spurt på forhånd, ville jeg ikke ha anbefalt rapporten publisert. Innholdet er ikke relevant for norske forhold, sier di-

rektør Helge Vikan til Adresseavisen. I en redegjørelse til Miljøverndepartementet gjør han det klart at videre distribusjon av rapporten vil bli stanset.

ASBJØRN GRAVÅS

Arbeidsrapport nr. 30 fra det såkalte Rovviltprosjektet vakte øyeblikkelige og voldsomme reaksjoner da den ble utgitt for et par uker siden. Foreningen Våre Rovdyr anklaget i et brev til miljøverndepartementet direktoratet for å bidra til ulvehets, og forlangte at både direktør Helge Vikan og viltforsker Ole Jakob Sørensen ble fjernet fra sine stillinger.

Verdens Naturfond (WWF/Nor-

ge) fulgte opp med å erklære seg sjokkert over at direktoratet kunne stå som utgiver av en rapport som «minner mer om et propaganda verk fra Foreningen mot ulv enn en rapport fra en offentlig forvaltningsetat». Senere har også en tung organisasjon som Norges Naturvernforbund sluttet seg til kritikerne.

— Det er helt utrolig at et slikt skrift kan passere direktoratets vitenskapelige leder. Vi foreslår at rapporten holdes tilbake og erstattes med en seriøs og vitenskapelig rapport om ulv. Saken ber granskes, slik at man kan få klarlagt hvordan slikt kan skje, og hindre at noe lignende gjentar seg, heter det i Naturvernforbundets brev til miljøverndepartementet. Sissel Rønbeck.

— Vurderer du å gå av, slik For-

eningen Våre Rovdyr har krevd, direktør vikan?

— Det spørsmålet lar jeg ligge. Det blir opp til høyere makter å vurdere min skjebne, smiler direktøren. — Til spørsmålet om Ole Jakob Sørensens stilling i direktoratet vil jeg bare si at jeg allerede har snakket med ham, men ikke om hans avgang.

— Din karakteristikk av innholdet i rapporten som irrelevant for norske forhold innebærer vel en smule kritikk mot forskerne som har gått god for publikasjonen?

— Ettersom vi får slike reaksjoner, og blir tillagt motiver vi slett ikke har, hadde det nok vært bedre om publikasjonen ikke var utgitt. Ifølge vår forskningsavdeling er det en seriøs russisk forfatter som står bak originalboken. Det er ikke dermed sagt at forskerne i

direktoratet går god for innholdet, svarer Vikan diplomatisk.

I redegjørelsen som han onsdag sendte til miljøverndepartementet slår direktøren fast at forholdene i Norge og Sovjet når det gjelder ulv er så ulike at de på ingen måte kan sammenlignes. I samtalen med Adresseavisen bemerker Vikan at mens det i Norge finnes mellom fem og ti ulver, har Sovjet en bestand på ca. 70 000 dyr.

Det såkalte Rovviltprosjektet ble egentlig avsluttet i 1984. Da ble også styringsgruppen for prosjektet avviklet. Men arbeidsrapporter fra forskerne er også senere blitt publisert under betegnelsen «Arbeidsrapport fra roviltprosjektet». Heftet om ulv i Sovjet er det 30. i rekken av slike rapporter. Medlemmer av den forlengat oppløste styringsgruppen har da også

reagert på at de kan bli tatt til innsett for det «ulvesyn» som kommer til uttrykk i publikasjonen.

Som en konsekvens av reaksjonene har direktoratets ledelse besluttet å avvikle serien av arbeidsrapporter fra Rovviltprosjektet. For å hindre forveksling med det avsluttede prosjektet, vil senere publikasjoner få en annen betegnelse.

Det er ikke aktuelt med noen oppfølging av denne spesielle rapporten fra direktoratets side. Publiseringsgruppen påvirker heller ikke våre synspunkter i roviltforvaltningen, understreker Helge Vikan i sitt brev til departementet.

Han finner samtidig grunn til å understreke at direktoratets ledelse aldri har blandet seg opp i forskernes arbeid.

Makabre historier

Et stort antall mennesker er i Årenes løp drept av ulv i Sovjet, skal man tro den russiske forskeren Mikhail Pavlov. I sin bok «Ulven» gjør han ingen forsøk på å skjønne resultatene av rovdymrets aktivitet.

Mange vil gi viltforsker Ole Jakob Sørensen rett når han i forordet til rapporten «Ulvens næringssek og mennesket», utgitt av Di-

rektoratet for naturforvaltning, skriver at Pavlov kan virke «negativt tendens i sitt ordvalg». Noen eksempler kan forklare de voldsomme reaksjonene som publikasjonen har vakt.

En lærerinne forteller om en opplevelse høsten 1947: — Jeg så en flokk kolkhosarbeidere utstyrt med stokker og heygaffler løpe mot skogen. Jeg satte etter, og på en lindeker ved skogkanten fant jeg

en blodflekk. Fra den gikk det blodspor mot skogen. I en enner hang det et blodig hodetørkle. På en lysning bak busken lå 16-årige Anna. Hun hadde mange sår i halsen, og nedefor brytskassen var legemet opppeist inn til beinene.

Fem år gamle Rima og en to år eldre venninne oppholdt seg ved en bekk da de ble angrepet av en ulv 8. mai 1945. Ulven slepte den

femårige jenta 500 meter inn i skogen. Der ble hun funnet død, med ulvebitt i halsen og det ene låret.

21. september 1944 drev et søskenpar, en 13-årig pike og hennes yngre bror, med å ta opp neper i familiens hage da de fikk se en ulv i ferd med å angripe en kalv et stykke unna. De nysgjerrige barna nærmet seg dyrene, og merket ikke at en annen ulv snek seg inn på dem bakfra. Gutten kom seg

unna, men jenta ble tatt og slept til skogs. Et bein med skoen på foten var alt man fant igjen av henne.

De makabre ulvehistoriene skriver seg stort sett fra årene 1944-54. De aller fleste er stedsfestet til Kirov-distriktet, en del av Sovjet som er kjent for å ha en særlig stor bestand av ulv. Mange av tilfellene blir forklart med at den menneskefiendtlige ulven har vært rablesmittet.

Miljøverndepartementet
Postboks 8013-Dep.
0030 Oslo 1

Oslo, 6.8.1987

Full opprydding om ulvehets-skandalen må skje straks.

Vi har tidligere i brev til Miljøvernministeren krevd at Miljøverndepartementet må ta affære ovenfor Direktoratet for Naturforvaltning på grunn av DN's utsendelse av arbeidsrapport nr. 30 fra Rovviltprosjektet. Til tross for de klare signaler som er gitt om det uholdbare ved denne utsendelsen, går Ole Jacob Sørensen ut i ./. Nationen onsdag 5. august og forsvarer rapporten (se vedlegg). I dagens utgave av samme avis beklager Vikan denne utsendelsen, men han går fremdeles god for at ulvedrap på mennesker har funnet sted ./. i Sovjet (se vedlegg), til tross for at russerne selv etter mange års internasjonalt påtrykk ikke har klart å dokumentere sine påstander.

Selv om den videre distribusjon av rapporten nå er stanset, er den allerede spredt til mange mennesker med forutintatte meninger om ulvens adferd, og Direktoratets handling har gjort stor skade. Direktør Vikans utspill i Nationen i dag gir klare signaler om at Direktoratet ikke kommer til å følge opp saken ytterligere, noe vi ikke vil akseptere. Direktoratet har i denne saken gjort et så alvorlig overtramp at det må ryddes skikkelig opp i saken. Vi forlanger derfor at Miljøverndepartementet straks innkaller til et møte mellom departementets politiske ledelse, de ansvarlige i Direktoratet for Naturforvaltning, representanter for våre

foreninger, samt Petter Wabakken og Anders Bjärvall som Skandinavia's ledende ulveforskere. Som representanter for foreningene foreslår vi Nils Chr. Stenseth (Verdens Naturfond), Hans J. Engan (Norges Naturvernforbund), Kåre Elgmork (Dyrenes Beskyttelse) samt Paul Granberg og undertegnede (Foreningen Våre Rovdyr).

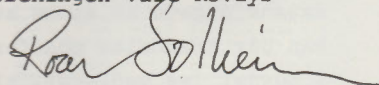
Vi vil i møtet ha en avklaring på følgende spørsmål:

- Hva er bakgrunnen for at arbeidsrapport nr. 30 er sendt ut ?
- Hva er den faglige begrunnelsen for utsendelsen ?
- Hvem er ansvarlige for det som har skjedd ?
- Hvordan forholder Direktoratet for Naturforvaltning og Miljøverndepartementet seg til det som har skjedd ?
- Hvordan vurderer DN og MD dette i forhold til Norges anseelse utad, og Norges deltagelse i internasjonalt miljøvernssamarbeid ?
- Hva vil DN/MD gjøre for å rette opp den skade som har skjedd ?

Kopi til:

Verdens Naturfond
Norges Naturvernforbund
Dyrenes Beskyttelse
Nils Chr. Stenseth
Hans J. Engan
Kåre Elgmork
Paul Granberg
Petter Wabakken
Anders Bjärvall

På vegne av
Verdens Naturfond
Norges Naturvernforbund
Dyrenes Beskyttelse
Foreningen Våre Rovdyr

Roar Solheim

DYRENE BESKYTTELSE

WESSELS GATE 6 B, 0165 OSLO 1

En sammenslutning av
Dyrenes Beskytter og
Foreningen til Dyrenes Beskyttelse
fra 1/1 1985.

Telefon: 02/11 42 78
Postgiro: 5 12 29 08
Bankgiro: 6027 20 02366

Miljøverndepartementet
v/ Sissel Rønbeck
Postboks 8013 -dep.
0030 OSLO 1

Oslo, 7.8.87

ARBEIDSRAPPORT FRA ROVVILTPROSJEKTET NR. 30 - FRA DN. VILTFORSKNINGEN.

Naturvern - kampen for å beskytte naturen mot de farer som i stadig større grad truer den fra alle kanter - blir her i landet hovedsaklig ført av private organisasjoner som Norges Naturvernforbund, Verdens Naturfond, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norsk Zoologisk Forening, Dyrenes Beskyttelse og den nyeste; Foreningen Våre Rovdyr.

Disse organisasjonene nedlegger et stort arbeid i å skaffe opplysninger om hva som foregår av ødeleggelser av naturens liv og spre opplysningene ut til publikum. En av de vanskeligste oppgavene for naturvernet her i landet har vært å bevare levedyktige stammer av våre store rovdyr. På grunn av gammel overtro og beinharde fordommer er det et rovdyrhat og en tilsvarende hets mot dyrene som har gjort arbeidet nesten umulig. Det er særlig gått ut over ulven som det nå bare finnes fem eksemplarer igjen i hele Skandinavia.

Sammen med det faktum at ulven - som de andre store rovdyrene - angriper og dreper en liten prosent av de 100 000 sauer som hvert år omkommer på sommerbeitet - noe saueeierne gjør mest mulig ut av - prøver ulvehatere også å utbre frykt for at ulven skal angripe mennesker, særlig barn. Dette til tross for at det har vært umulig med sikkerhet å påvise slike drap i Norge.

Hvor bittert og skuffende er det ikke da å bli motarbeidet av den

statlige instans som ifølge sitt navn skulle være den viktigste faktor i arbeidet med å beskytte naturens liv: Direktoratet for Naturforvaltning. Ved å utgi sin publikasjon, Arbeidsrapport nr. 30 fra Rovviltprosjektet, hvor halvparten av de ca. 60 sidene er viet skrekkhistorier om ulvers angrep på mennesker og hvor uttrykket "menneske-etende ulver" blir flittig brukt - har Direktoratet fyrt kraftig opp under ulvefrykten og klart tatt parti for de krefter som arbeider for å utrydde ulven i Norge. At vårt land har forpliktet seg internasjonalt til å bevare de ville dyr som naturlig hører hjemme her, synes ikke å bekymre ledelsen i Direktoratet.

Etter den harde kritikk som har vært rettet mot Direktoratet etter at publikasjonen ble utgitt, uttaler dir. Vikan i et intervju i Nationen 6. august at det ikke "er aktuelt med en videre oppfølging av kritikken". Dessuten sier han at publikasjonen ikke vil få noen innflytelse på Direktoratets synspunkter i forvaltning av ulv. Nei, det kan nok være, men tenk på det utmerkede våpen som nå er kommet ulvehaterne ihende!

Direktoratet for Naturforvaltning har forresten aldri vist noen synlig iver når det gjelder vern av vår ville fauna, og det spørsmål melder seg unektelig om Direktoratets nåværende stab ikke bør byttes ut med folk som er mer interessert i den oppgaven de er satt til å ivareta.

Med hilsen

DYRENES BESKYTTELSE

Liv Klungsøyr
sekretær

Kopi til:
Direktoratet for Naturforvaltning
Verdens Naturfond
Norges Naturvernforbund
Foreningen våre Rovdyr
Viggo Ree
Nationen
NTB

— Beklager ikke ulvehistoriene

— Jeg beklager ikke ulvehistoriene som Direktoratet for naturforvaltning presenterte, men jeg innrømmer at måten de ble presentert på kanskje kunne vært en annen.

— Det beste hadde vært om opplysningene om de menneskeetende ulvene i Sovjet-Unionen hadde kommet fra annet hold. Dette er direktør Helge Vikans svar på den massive kritikken mot at direktoratet driver rovdyrhets. Direktoratet stopper nå utgivelsen av rapporten.

Hans Chr. Østrem

— Våre forskere har sjekket opplysningene om at ulver skal ha spist mennesker i Sovjet- Unionen like etter den annen verdenskrig med forskere i østblokk-land. Og siden det gikk rykter her hjemme om en

Direktør Helge Vikan i Direktoratet for naturforvaltning beklager ikke at den russiske forskningsrapporten om menneskeetende ulver ble oversatt og offentliggjort.

russisk forskningsrapport om de menneskeetende ulvene, ble den oversatt av en forsker her, sier Vikan.

— Det er ikke riktig at direkto-

ratet driver rovdyrhets. Men vi driver heller ikke sensur - det overlater vi til andre land, sier direktør Vikan.

Men han innrømmer likevel at historien om de menneskeetende ulvene ble presentert på en noe uheldig måte.

— Opplysningene sto i en arbeidsrapportserie fra et rovvilt-prosjekt om bjørn, jerv og ulv. Dette prosjektet ble avsluttet i 1984. Derfor hadde det vært bedre om andre hadde utgitt historiene om ulvedrapene som angivelig fant sted like etter krigen i Sovjet-Union, sier Vikan.

Direktoratet stopper nå den videre distribusjonen av det oversatte russiske forskningsarbeidet.

Foteningene Våre Rovdyr, Verdens Villmarksfond og Norges Naturvernforbund har rettet sterk kritikk mot at Direktoratet for naturforvaltning har offentliggjort opplysningene.

De hevder historiene skaper frykt hos folk for at ulven spiser mennesker.

Spiser ulven mennesker? Ja, hevdes det i en russisk forskningsrapport som er oversatt av Direktoratet for naturforvaltning. Nei, hevder dyrevenner - ulven spiser ikke mennesker.

— Store deler av rapporten er basert på vandreagn som går fra land til land. Slike utsagn kan ikke utgis som vitenskapelig forskning.

mener formannen i foreningen Våre Rovdyr, Paul Granberg.

Direktør Vikan sier til Nationen at forholdene i Norge og Sovjet-

Unionen er svært ulike. Like etter den annen verdenskrig hadde Sovjet en kolossal ulvebestand fordi det ikke ble drevet jakt under kri-

gen. Mange rabies-tilfeller og lite næringsgrunnlag førte til de mange ulvedrapene, sier Vikan til Nationen.

ULVEHYL: Direktør Helge Vikan mener kritikken mot ulverapporten er en kraftig overreaksjon.

Svar på hyl

Av TOR-HARTVIG BONDE og MAGNAR KIRKENES (foto)

TRONDHEIM (VG) Direktoratet for Naturforvaltning (DN) har svart på sommerens ulvehyl. Foreningen Våre Rovdyr forlangte hoderulling i DN etter at rapporten «Ulvers næringsøk og mennesket» ble utgitt. Direktør Helge Vikan avviser krittikkstormen.

— Den er sterkt overdrevet. I et brev til Miljøverndepartementet har jeg påpekt at det var uheldig å utgi denne rapporten i serien «Rovviltprosjektet». Det er et avsluttet prosjekt. Videre distribusjon av rapporten er derfor stoppet.

Forsvarlig

Likevel mener Vikan at det var fullt forsvarlig å trykke rapporten, som er en oversettelse av russisk litteratur om ulv. I rapporten skildres brutale ul-

vedrap på mennesker som har skjedd i Sovjetunionen. Om barn som er blitt lemlestet. Andre som ulv har slept bort fra foreldrene. Barna ble senere funnet igjen halvt oppsist.

Det var dette som fikk rovdryrkjemperne til å flekke tenner mot direktoratet. De hevdet at rapporten «minnet om et propagandaverk fra Foreningen mot rovdyr».

Overreaksjon

Både direktør Helge Vikan og forskeren bak rap-

porten ble krevd fjernet fra sine stillinger.

— Dette er en kraftig overreaksjon. Det blir ikke aktuelt å sparke forskeren. Det er fullt ut forsvarlig å oversette russisk litteratur om ulv. Både den svenske oversetteren og den norske forskeren prisierer i forordene sterke motforestillinger. Det prisieres at det som kommer fram i den russiske litteraturen ikke kan overføres til norske forhold, sier direktør Helge Vikan.

Norge — barbarnasjon i naturvern?

Den 30. juli viste NRK Fjernsynet nok en gang sin store uvitenhet om norsk fauna og gjeldende rett. Dette var andre gang på kort tid at det ble servert et program om fangst og tilberedning av nise — og det til tross for at denne tannhvalarten er totalfredet og at bestanden i Europa bare er en brøkdel av den opprinnelige.

Norge er det skandinaviske land hvor naturvernet har dårligst fotfeste. Den ene skandalesaken følger den andre — og i en rekke andre land blir Norge i denne sammenheng sett på som en barbarnasjon. At ikke norske politikere — som ivrer for aksjoner mot andre lands miljøsynder — tenker litt over dette?

Vår hval- og selfangst er beryktet. I forbindelse med den tragiske grønlandssel-invasjonen tidligere i år — grunnet rovliste — prester-

te norske politikere i Nordisk Råd, med stortingspresidenten i spissen, å syngte en flåsete sang om nordmenns forhold til sel. Dette til tross for at over 50 000 høyt utviklede pattedyr led en smertefull drukningsdød. At desuten hundretusener av alkefugl også døde i nordområdene i vinter — grunnet overfiske — har heller ikke uroet våre politikere.

I disse dager har Direktoratet for Naturforvaltning sendt ut en ulvehetsrapport av verst tenkelige slag. Den kommer altså fra det forvaltningsorgan som er satt til å sikre våre ytterst få gjenværende rovdyras eksistensgrunnlag. Arbeidet til denne forvaltningsmyndighet, i tilknytning til ulven, har i en årrekke mer båret preg av tjenesteforsømmelse enn av ansvarlig forvaltning.

Arve Renneberg
Rasmussen,
Oslo.

17 Rovdyrplagen

DEBATT

Av Håkon Kongsdal

Jeg ser av Nationen torsdag 30. juli 1987, at direktør Helge Vikan og forsker Ole Jacob Sørensen endelig har fått øynene opp for dette umenneskelige rovdyrret, ulven. Det må en ta hatten av for. Ulven må utryddes totalt, samt en kraftig reduksjon av bjørn og andre rovdyr.

Det er mange måter å redusere rovdyra på. Det nytter ikke å bryte opp 10-15 frysebokser for å komme reduksjonen til livs. Direktør Helge Vikan og Ole Jacob Sørensen må være stolte av at de heiser rent flagg mot ul-

vene. Det fortjener de all honnør for.

Hvordan stiller det seg hvis bøndene må slutte å produsere mat til rovdyra? Alle vet hvem som lider mest, bønder og reinere. Staten har god råd når den utbetaler millioner av kroner for å ha en rovdyrstamme som ødelegger matnyttige dyr! Nå er det også løgn at bjørnen ikke sår ned dyr før den er blitt voksen. Den jeg slaktet, var bare 80 kilo, men den slo ned en del sau før den ble slått. Den hadde litt av hvert i magen.

Nei, bekjemp rovdyra til fordel for matnyttige dyr, og til fordel og glede for det norske folk.

*- Direktoratet
bør beklage
ulverapporten*

Bjarne Enger

- Direktoratet for naturforvaltning har trukket tilbake rapporten om mennesketende ulv, men direktør Helge Vikan vil ikke beklage at den ble utgitt. Hvordan reagerer dere på det, styremedlem Bjarne Enger i «Våre rovdyr»?

- Det var en selvfølge at den ble stoppet, dette er ikke seriøs forskning. Men det var ikke noe hovedpoeng å få den stoppet, rapporten har allerede kommet ut og har gjort sin skade når den ikke blir beklaget.

- Men kritikken fra Våre Rovdyr, World Wildlife Fund og Naturvernforbundet har da blitt tatt til følge?

- Mellom linjene sier vel direktoratet at de ikke går god for innholdet når rapporten stoppes, men som leder for forvaltningen av ulven burde Vikan være så seriøs at han beklager at den ble utgitt. Det kan ikke aksepteres at forvaltningsorganet gir ut en hetsrapport om en truet dyreart som forsk-

ningsmessig ikke holder mål.

- Hva er det som ikke holder mål?

- «Beviset» for at ulv spiser mennesker er forskning gjort på ulv i fangenskap. Det har lite med virkeligheten å gjøre, en ulv i fangenskap vil te seg helt annerledes enn en vill ulv. En del av de historiene som bringes om menneskeangrep fra ulv minner mer om Asbjørnsen og Moes eventyr enn om forskning.

- Som for eksempel?

- For eksempel historien om kvinnen som blir overfalt av ulven, tar tak i tunge dens og drar den med seg hjem for å finne noe å slå den ihjæl med. Hvis et menneske skulle bli overfalt av ulv uten våpen ville det neppe ha noen sjanse. Dette er en annen versjon av rødhette og ulven, som faller på sin egen urimelighet. Ingen av historiene om ulveangrep er på noen måte dokumentert. Russeren som har skrevet det er da heller ingen ulveforsker, han er leder for en næringsorganisasjon og hans bidrag er ikke objektiv forskning.

- Dere tror altså ikke på russiske forskere?

- Det som er gjengitt i den norske rapporten er ikke forskning. Den er dessuten vanskelig å vurdere, det er bare et 52 siders utdrag av en bok på 208 sider. Når vi ikke kan russisk er det umulig å vurdere det Michael Pavlov skriver i sin bok «Ulven».

- Er forholdene i Sovjet sammenlignbare med norske forhold?

- Forskning på ulv i fangenskap er under ingen omstendighet direkte sammenlignbart med ulv i vill tilstand. I Sovjet er det dessuten en helt annen bestand, og i motsetning til Norge har Sovjet rabies. Et dyr smittet av rabies kan angripe alt.

- Dere finner ingen holdepunkter i dette for at ulv kan angripe mennesker?

- Nei, dette er ikke forskning - det bærer mer preg av sagn og vandrehistorier.

Jon-Inge Hansen

ØSTLENDINGEN

MANDAG 10. AUGUST 1987

Rovviltforskning på ville veger

Av

Hans J. Engan

I årene 1979—84 skulle det såkalte «Rovviltprosjektet» i Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk (nå Direktoratet for naturforvaltning) kartlegge bestandene av de store rovviltartene i landet. Denne kartleggingen skulle så legge grunnlaget for den videre forvaltningen av artene. Rovviltprosjektet ble ledet av en styringsgruppe, sammensatt av blant annet også representanter fra en del store organisasjoner med deler av sitt interessefelt knyttet til disse artene. I denne styringsgruppen satt underegnede som representant for Norges Naturvernforbund.

Resultatet av Rovviltprosjektets arbeid ble presentert i en rekke større sluttrapporter. Dessuten ble mindre arbeider løpende publisert i serien «Arbeidsrapport fra Rovviltprosjektet». Hensikten med denne serien var å presentere rapporter og utredninger som ble utført i prosjektets regi, og som ikke ble publisert i sin helhet i Viltreport eller andre publikasjoner, — for å sitere innledningen på omslaget av serien.

Rovviltprosjektets praktiske ar-

beid opphørte i slutten av 1984, og ble offisielt avsluttet 1. mai 1985.

Direktoratet for naturforvaltning har imidlertid fortsatt vesentlige deler av sin rovviltforskning under dekke av betegnelsen «Rovviltprosjektet», og har også ufortrødent videreført serien av såkalte «arbeidsrapporter fra Rovviltprosjektet», — med samme hefteomslag som tidligere, — stort sett forfattet og redigert av de samme personer som tidligere, — og uten å opplyse det minste om at det egentlige Rovviltprosjektet forlenget har opphørt å eksistere. Må det være tillatt å insinuere at Direktoratet og en gruppe forskere kanskje har ønsket å skjule seg bak et avsluttet prosjekt, og bak organisasjoner og personer som i sin tid lånte ut sine navn til dette prosjektet?

Vel, dette behøvede naturligvis ikke å være så svært skadelig, — så lenge de hadde holdt seg strengt til Rovviltprosjektets opprinnelige arbeidsområde, — med personlige arbeider basert på vanlige, strenge vitenskapelige kriterier.

Nå har imidlertid Direktoratet presentert den såkalte «Arbeidsrapport fra Rovviltprosjektet nr. 30» om «Ulvers næringsøk og mennesket». Dette viser seg å være en oversettelse av tre kaoitler av

en russisk bok, «Ulven», forfattet av M. Pavlov. Disse tre kapitlene er utvalgte kapitler, med svært ensidige angrep på ulven som dyreatt. Hovedvekten synes ensidig å være lagt på mer eller mindre tvilsomme historier om ulvens skadelighet og farlighet, blant annet og så når det gjelder ulvens tilbøyelighet til å spise mennesker(!). Mange av historiene virker usannsynlige, — for meg virker de også delvis preget av vandresagn, — og delvis gjelder det så vidt jeg kan skjønne fortellinger som andre lands forskere har avvist som godtagbart materiale tidligere. Boken er oversatt av Elis Pålsson, som også tidligere har vakt oppsikt med sine oversettelser av russiske skrifter med hatefult innhold om ulven. I innledningen legger da også oversetteren vekt på at han nå er ute etter å ta dem som tidligere har kritisert ham. Forskeren Ole J. Sørensen ved Direktoratet for naturforvaltning synes i en annen innledning å gå god for innholdet i boken. Jeg går ut fra at dette må ha skjedd i samråd med ledelsen ved Direktoratet og Direktoratets viltforskning, — bokens sterkt kontroversielle innhold tatt i betraktning.

Jeg har tidligere tillatt meg å

kritisere det nære interessefelleskap som synes å bestå mellom deler av ledelsen i Direktoratet for naturforvaltning og landbrukets interesseorganisasjoner. Disse elementene har i mange år stått for en svært faunafiendlig linje, spesielt når det gjelder de store rovviltartene. Ja, jeg har tillatt meg å skrive at etter mitt syn har det meste av Direktoratets forvaltning på dette området skjedd på bondenes premisser.

Det er derfor ikke uten interesse når det nå viser seg at det er viltforskeren Ivar Mysterud, kjent for sin nære tilknytning til Landbrukets Utmarkskontor, som har tatt initiativet overfor Elis Pålsson for å få oversatt nevnte kapitler fra M. Pavlovs bok(!). Den samme Ivar Mysterud er også kjent for sitt nære samarbeid med «Østre Hedmark Vilt- og Miljøforening», som er en forening med det eneste formål å få utryddet ulven. Sammen med Morten Kolstad har han også stått for hoveddelen av den såkalte «alternative rovviltplanen» fra landbruksinteressene, — en plan som ikke leverer ulven noen plass i norsk fauna. Det er nok derfor på nytt svært mye næringspolitikk i det som er skjedd.

Denne bokoversettelsen er nå

gitt ut av Direktoratet for naturforvaltning under dekke av et prosjekt som ikke lenger eksisterer, og i ly av organisasjoner og personer som i sin tid lånte ut sine navn til det man trodde var seriøs forskning. Selv om innholdet i oversettelsen ikke har bakgrunn i nordiske erfaringer med ulv, så vil den sannsynligvis — som tilsiktet — vanskeliggjøre arbeidet med å bevare ulven som art i norsk og nordisk fauna. Det som er skjedd kan derfor bare betegnes som trist, useriøst, uvitenskapelig og uklokt!

Som medlem av styringsgruppen for det virkelige «Rovviltprosjektet» regner jeg med at det som er skjedd må få konsekvenser for dem som har vært involvert. Jeg finner det også rimelig at Miljøverndepartementet og Direktoratet sørger for å få denne utgivelsen tilbakekalt og makulert.

Rimelig vil det også være at man kommer med en uforbeholden beklagelse overfor de organisasjoner og personer som i sin tid deltok i Rovviltprosjektet.

ØSTLENDINGEN

ONSDAG 12. AUGUST 1987

- Mer ærlighet i rovdyrdebatten

AV
SVEN R. GJEMS

KIRKENÆR: - Vi må ha en åpen og bred debatt om ulvens biologi. Jeg synes det er uhorrt at oversetteren skal angripes for det de russiske forskingsrapportene forteller om ulvens farlighet for mennesker, sier universitetslektor Ivar Mysterud.

Ivar Mysteruds navn er trukket inn i rabalderet etter direktoratets presentasjon av oversatt russisk litteratur om ulveforskningen i Sovjet. - Hva er din kommentar til saken, rovdyrforsker Mysterud?

- Rovdyrentusiastene er rare mennesker. Først roper de at det ikke er dokumentert at ulven er farlig for mennesker. Når man så får tilgjengelig litteratur om dette, roper det at dette ikke er noen forskning. På vegne av mine russiske kolleger må jeg få protestere på det kraftigste.

Baker for smed

- Så du går god for alle russiske arbeidere om ulvens farlighet?

- Nei, men jeg synes generelt det må være interessant å få mer innsikt både i russisk forskning og russisk forvaltning av den eurasiske ulvestammen, som også den norske ulven tilhører. Det kan vi bare få gjennom studier av tilgjengelig faglitteratur derfra. Jeg synes det er uhorrt at oversetteren Elis Pålsson blir kritisert i stedet for forskerne. Pålsson oversatte i 1984 gratis for meg rapporten fra et fagsymposium om ulvens adferd som jeg hadde fått fra russiske forskerkolleger. Det var arbeidet som omhandlet ulvens angrep på husdyr som hadde min interesse. Her sto også enkelte arbeidere som omtalte ulvens farlighet mot folk,

ÅPENHET: - Debatten om rovdyrenes biologi må være åpen og ærlig, krever universitetslektor Ivar Mysterud.

og dette materialet har altså noen reagert helt allergisk på.

- Har man rettet baker for smed?

- I høyeste grad. Pålsson fikk ikke engang ta til motmæle og takhøyden i deler av svensk presse har dermed vist seg tilnærmet null når det gjelder akkurat denne siden av saken. Forholdene og problemene i Kirov i USSR er naturligvis nok så fjerne fra dagens problemer i norsk forvaltning. Men jeg forstår ikke hysteriet ved å få innsyn i Pavlovs bok. Fremtredende russiske forskere er opptatt av den. Derfor er det nok så utrolig at personer som ikke kan et ord russisk i denne sammenheng våger å stå fram og kaller Pålssons oversettelse for subjektiv.

Full åpenhet

- Er russerne alene om å hevde at ulven kan angripe mennesker?

- Vi har både norsk, svensk og finsk materiale. I Finland har bl.a. Uno Godenhjelm et arbeid som omhandler hendelsene i Åbo län i årene 1880-82. Ved hjelp av russiske jegere organiserte man jaktoperasjoner som førte til at en del ul-

ver ble felt og angrepene opphørte. Jeg har ikke selv studert kirkebøkene i Åbo, men den kjente finske viltforskeren Suomus og professor Erkki Pulliainen, som er en av Finlands fremste ulveeksperter og naturvernere, har godtatt dette. Ikke forstå jeg at noen kan ta mål av seg til å sope det faktum under teppet.

- Du ønsker altså full åpenhet?

- Skal vi ha ulv, og det har jo våre politikere allerede vedtatt, så skal vi ikke ha den på falske premisser. Vi må ha en bred og ærlig debatt om alle sider ved rovdyras biologi. Hvis vi ikke bidrar til dette, kan ikke forskerne etter min mening betraktes som seriøse.

- Til slutt Mysterud, - hvilke konsekvenser bør dette nye materialet få for forvaltningen?

- Ingen for norsk rovdyrforvaltning idag. At et rovdyr i meget sjeldne tilfeller kan angripe mennesker er intet argument for at arten bør utrykkes. Rovdyrs farlighet i spesielle situasjoner er noe forvaltningen og befolkningen nok må lære seg å leve med. Men den skal ikke forties, det er ingen tjent med.

Om forvaltningen av våre naturressurser

DEBATT

Av: Professor Nils Chr. Stenseth, professor i biologi ved Universitetet i Oslo

Jeg har aldri sett ulv i norsk natur. Men det har de færreste norske ulvforklere gjort.

Jeg er redd ulv slik at jeg ikke ville gå inn til en ulv i et lite hegn eller oppholde meg i et avgrenset område der jeg visste det var hundrevis av ulv. Der ville det nok kunne oppstå farlige situasjoner for mennesker. Ulv er ikke å spøke med. Men i Norge, med fem til ti ulv, er sannsynligheten meget liten for at ulv skal volde skade på mennesker, usansett hva slags forhold ulven måtte ha til mennesker, og usansett hvor i landet vi er. Likeså er jeg redd bielen i den fornsatt at jeg ikke vil krysse Es oppover Gudbrandsdalen med bind for øynene. Men jeg er glad vi har bielen; det gjør livet enklere og rikere. Likeså er jeg glad vi har ulv; det gjør naturen vår rikere både rent bokstavelig og opplevelsesmessig. For en opplevelse det ville være å få se en ulv i norsk natur! Men bønder som mister buskap må selvfølgelig få erstatning for tap forårsaket av ulv på helt tilsvarende måte som personer (el. familier) får erstatning i forbindelse med uforståelige trafikkulykker.

Som biolog har jeg som oppgave å utforske naturen rundt oss slik at vi på en best mulig måte kan forstå den - og dermed både gjøre naturopplevelsen rikere og å kunne forvalte den på en best mulig måte. Som forsker har jeg

et ansvar for å framskaffe og å formidle mest mulig riktig informasjon om den verden som omgir oss og som vi er avhengig av. Som biolog ser jeg det som et ansvar å bruke tilgjengelig informasjon på en slik måte at våre politikere (og derfor folk flest) forstår at vi må verne om norsk natur. Derfor er jeg med i Verdens naturforbund's (eller WWF's) faglige råd - og derfor er jeg med i Økologisksjøen til Den internasjonale union for bevaring av naturen (IUCN). Der ligger klart subjektive betraktninger til grunn for mine mer politiske vurderinger i den type fora selv om jeg alltid uttaler meg som forsker og biolog. Det er nå det jeg er. Andre vil imidlertid, ut fra deler av den samme informasjon jeg bruker, kunne vurdere en og samme sak på en annen måte. Dette ser vi stadig eksempler på i f.eks. naturvern- og rovdedyrdebattene. Det er intet galt i slik uenighet i og med at vi av subjektive grunner vektlegger de forskjellige sidene forskjellig. Men det vi må kreve, er at alle har et mest mulig riktig observasjonsgrunnlag tilgjengelig og at disse brukes på en redelig måte.

I det siste har Direktoratet for naturforvaltning, direktør Helge Vikan og vitneforer Ole Jakob Sørensen vært i hardt vær. I enkelte aviser har det i dagvis vært diskutert for og imot det arbeidet de utfører. Dette fordi de har latt publisere og dermed gått godt for rapporten «Ulvens næringsøk og mennesket» med forord av Sørensen (utgitt som Arbeidsrapport nr. 30 fra Rovviltprosjektet; rapporten er et oversatt utdrag foretatt av svenken Elis Pålsson på grunnlag av russere M. Pavlov's bok «Ulv». Jeg ble selv meget overrasket over innholdet når jeg leste rapporten.

I den forbindelse har jeg derfor endel spesielle kommentarer og spørsmål til direktør Helge Vikan i direktoratet såvel som til ledelsen av Miljøverndepartementet.

1) Jeg har selvfølgelig intet imot at vi diskuterer problemene rundt ulv og mennesker. Alle vitenskapelig holdbare observasjoner bør rapporteres slik at deres tolkning skal kunne diskuteres. Diskusjon om tolkning av observasjoner - eller uenighet om du vil - er en sentral del av all forskning. Jeg har heller intet imot at slik uenighet eksponeres for folk flest - tvært imot. Men det aktuelle heftet har intet med forskning å gjøre. Og jeg har noe imot at dette skriftet spres som det er vitenskapelig informasjon når vi vet hvor betent debatten om rovdytene er i visse miljøer. De aktuelle heftet skiller seg ikke fra mye annen russisk forskning. For det må nok desverre sies at russisk forskning rent generelt og biologisk forskning helt spesielt ikke kan sies å stå på høyde med vestens forskning. Det er hovedgrunnen er at russisk biologi ble endelgjort under Lysenkos forfølgning av moderne biologisk grunnlag. (For en norsk beskrivelse av dette, se Nils Røll-Hansen's bok, «Økotenkning som vitenskap. Lysenkos innmarsj i sovjetisk biologi, 1927-37», Universitetsforlaget, Oslo, 1985). Betageligvis har russisk biologi ennå ikke kommet seg over denne krisen - men for tiden skjer det mye positivt innen russisk biologi som gir håp for framtiden.

Jeg sitter selv i redaksjonen til flere vitenskapelige tidskrifter og publikasjonsserier. Der har vi alltid en rekke retningslinjer for hva som skal trykkes - retningslinjer som er forskjellig fra tids-

skrift til tidskrift. I forbindelse med publikasjonen av det aktuelle ulvheftet stiller man seg spørsmål om hvilke kriterier som legges til grunn for at skrifter skal trykkes i direktoratets navn. Hva er disse kriteriene, direktør Helge Vikan?

2) Direktoratet for naturforvaltning som ligger under Miljøverndepartementet, skal forvalte norsk natur - og bidra til å framskaffe forskningsresultater som muliggjør en mest mulig forvaltningsmessig forvaltning av norsk natur. Hvorfor, Helge Vikan, ble da det første kvantitative skriftet med en ensidig angrep på ulven (på en meget uklar og tendensiøs måte), publisert som om det var vakkert? (Heftet ble tross alt trykket i serien fra det for langseid avstumpede Rovvilt-prosjektet - en serie som var ment for rapportering av foreløpige resultater fra prosjektet.) Er det slik at direktoratet ønsker ulven til livs i Norge?

3) Hvilke organisasjoner på landbruksiden publiserte dette skriftet, ville jeg forstått det - men da ville jeg kritisert det av faglige grunner. Nå, når det er publisert av Direktoratet for naturforvaltning, stiller jeg i tillegg spørsmålsten om direktoratet i det hele kan forvalte norsk natur på en forvarig måte. Om publisering av heftet er et arbeidsnøkter, noe som har vært beudet, håper jeg at det ryddes opp i direktoratets rekker - det er tydeligvis ansatt folk der som ikke burde være med på å forvalte norsk natur. Men må alltid passe på at man ikke blander ens politiske motiver inn i ens forskningsarbeid. Videre ville jeg, ut fra hva jeg tidligere har sagt, forventet at det i direktoratet er ansatt personer som ønsker å forsvare norsk natur. Om ikke, ville det være som en bedning var prest i den norske kirke. Helge Vikan snakker så fint om faglig integritet (Nasjonen 6.8.87). Men hva slags integritet er det dine ansatte har når de - vel vitende om at de skal være med på å forvalte norsk natur på en mest mulig forvarig måte - ikke ser noe galt i å publisere tilfeldige journalistiske historier som om det var forskning? Med dette ulvheftet er dere med på å spre frykt blant folk flest - en frykt som er helt ubegrunnet. Når det gjalt Tjernobylulykken ble alt gjort for å dempe frykten i befolkningen. En helt tilsvarende strategi er valgt når det gjelder frykten for AIDS. Men altså ikke når det gjelder ulv. Hvorfor?

4) Man stiller også spørsmål ved det faglige nivået i direktoratets forskningsavdeling når skrifter av denne type publiseres som vitenskap. Nå vet jeg at det går mye meget bra forskning i Direktoratet for naturforvaltning - forskning som intermangemalt ligger meget høyt. Men nå vet jeg, etter å ha lest så godt som alt som har kommet på rovdytensiden

Professor Nils Chr. Stenseth

fra direktoratet (eller støttet av direktoratet) at denne delen av direktoratets forskning er meget svak. Et eget forskningsprosjekt for tiden utfører for å vurdere våre rovdyrbestanders grad av truetheit, har jeg hatt svært liten hjelp av nettopp de undersøkelserne som departementet og direktoratet finansierte for nettopp å gjøre slike vurderinger. Dette kom som en overraskelse på meg; at jeg trengte ytterligere informasjon visste jeg, men at det som var kommet fra direktoratet var bortimot ubrukelig til det formål det var innansatt for, var overraskende. Store summer er brukt uten at resultatene står i forhold til målsætningen. En faglig vurdering - og bedre styring - av direktoratets forskning er tydeligvis påkrevet. Miljøverndepartementet burde tenke over om ikke andre bedre og svarligere for norsk rovdyrforskning ens de som i dag er det. Jeg velger å tro at det er en slik forandring Miljøverndepartementet faktisk ønsker når det har trukket jerveundersøkelsen ut av direktoratet og over til Økoforum. Jeg anbefaler at denne prosessen videreføres.

Det er mange av oss som ser fram til svar fra både ledelsen i Direktoratet og fra ledelsen i Miljøverndepartementet. Denne debatten angår ikke bare ulven i norsk natur. Men svarene vil også kunne være av både generell politisk viktighet såvel som forskningspolitisk interesse. Derfor er det meget viktig at svarene gis i et av våre større medier. Ikke minst er dette viktig i forbindelse med den planlagte reorganiseringen av miljøforskningen i dette landet.

«Ulve-vennene vil ikke vite»

— Rodvdy-vennene er som politikere og religiøse folk. De vil ikke vite, bare tro det som passer dem selv. Dette skriver Elis Pålsson til Nationen. Han er ikke overrasket over den norske kritikken, det samme skjedde i Sverige for noen år siden.

NORO ANBERG

Elis Pålsson understreker overfor Nationen at han er oversetter — ikke ulveforsker. For å understreke hva han mener, forteller han historien om kongen som dreper budbæreren som kommer med melding om at det går dårlig i krigen. Pålsson mener mange av kritikerne har angrepet problemet på samme måten. De angriper oversetteren, ikke opphavsmannen.

Pålsson er dr. phil. fra Lunds universitet. Hans hovedfag er geografi, og han har bifagene botanikk, zoologi og genetik. Han har oversatt en del faglitteratur fra russisk, mest om Kolahalvøya. Han står nå foran utgivelsen «Pattedyrene på Kola» i samarbeid med Sør-Varanger Museum. Pålsson er også flittig bidragsyter med stoff om Kola i avisen «Finnmarken» i Vadso.

«Ulvers næringsøk og mennesket», utgitt av Direktoratet for naturforvaltning, har skapt uvanlig sterke reaksjoner. Hefet er et referat av M. Pavlovs bok «Ulven», oversatt av Elis

Pålsson. I heftet beskrives det hvordan ulven i Sovjet dreper mennesker.

Både opphavsmannen, oversetteren og utgivere er blitt rammet av kritikken. Ruserne er bekyrdt for manglende kunnskap om moderne biologi, det er reist tvil om oversettelsen er korrekt, og det kritiseres at bare utdrag er oversatt. Det er skrytet at utgivelsen bare er egnet til å forsterke folks ulvefrykt og ulvehat, og «Ulvers næringsøk og mennesket» er blitt beskrevet som tendensisk og ukritisk.

Saken kulminerte med at foreningen «Våre Rodvdy»-s miljøvernminister Sissel Rønbeck fjernede direktør Helge Vikan i Direktoratet for naturforvaltning fra sin stilling. Også forsker Ola Jakob Sørensen burde gå, mente foreningen.

«Norges Jeger- og Fiskeforbundet» trykker på sin side Pålsson til sitt bryst, og har bød om den fulle oversettelsen av Pavlovs bok «Ulven». De vil også ha Pålsson tidligere oversettelser «Vargens betenning» og andre relevante oversettelser.

OMSTRIDT — Rodvdy-vennene er som politikere og religiøse folk. De vil ikke vite, bare tro det som passer dem selv, skriver den omstridte ulveoversetteren Elis Pålsson til Nationen. (Foto: Smlandsposten)

Ulvedebatten fortsetter

Ulvedebatten raser som aldri før i Norge. Et hefte som beskriver ulven i Sovjet dreper mennesker, har fått mange tungt for brystet. Beskyldningene har laglet mot oversetteren, svensken Elis Pålsson. I dag kommenterer han kritikken i Nationen: — Rodvdy-vennene er som politikere og religiøse folk. De vil ikke vite, bare tro det som passer dem selv, skriver Pålsson.

«De norske ulve-vennene feier og tenker som de svenske. Og de svenske ulve-vennens reaksjoner kom allerede, da de leste min oversettelse «Vargens betenning» (Ulvens adferd) i 1984.

I den boka gjengav jeg 11 forskjellige rapporter av sovjetiske ulveforskere. De belyste atferden hos den europaisk-asiatiske ulvrasen, som vår nordiske ulv jo tilhører. Men den del dominerende bestanden finnes i Sovjet, som nå teller omtrent 77 000 ulver.

Det mest som er skrevet om ulv på andre språk enn russisk avhandler den nordamerikanske ulven, og dens atferd avviker i en del henseender fra den eurasiske ulvens.

Uten nærmere presiseringer stod det i noen av de 11 forsker-rapportene at den eurasiske ulven av og til har angrepet mennesker, og at en del personer, særlig barn, er blitt drept av ulv.

Dette likte ikke de svenske ulve-vennene. De tok til hard skryt, ikke bare mot de sovjetiske forskerne, men også mot meg, oversetteren Rodvdyeksperten Stefan Jonsson skrev i Sveriges Natur 1985: I blant annet:—Pålsson

oversatte av «Vargens betenning» er katastrofal i sin tendens. Den er et dypernektelig stog mot den seriøse og fakta-baserte debatten om ulven og dens eksistensberettigelse. Boken er en pytt-i-pynten av sammeldende opplysninger, egne observasjoner og vitenskapelige fakta. Det er uvanlig å skulle sannheten fra subjektive oppfatninger og gamle myter. Jeg mener den er en dårlig redigert anti-ulv-propaganda.

Mange aviser intervjuet Sveriges største ulveekspert, Anders Bjørvall i det statlige «Naturvårdsverket». Ifølge avisene sa Bjørvall at «det är icke i något fall styrkt att vargar i centrala Sovjet har anfällt människor». Videre at han ikke var «alls överbevisad om hållbarheten i övrigt i forskerreporterna. De ger intressen av att vara en rättfärdig örlös inför sovjetisk publik av den stora vargavaktningen i Sovjet».

Mange andre «naturfolk» avviste i media at ulven skulle angripe, og langt mer energisk at ulven skulle ha drept mennesker. Slikt er sagaer og fordommer hos uopplyste personer, sa de opplyste og fordomsfrie ulvevenene.

Ifølge ukebladet Land (1985:6) avviste også Finlands ulveekspert nr. 1, professor Erkki Paalilainen, at ulv skulle ha drept mennesker.

De svenske ulvevennens beftige reaksjon mot «Vargens betenning» foranlediget meg å skrive om mer russisk ulvelitteratur. Fra professor David Bibikov, som er en av Sovjets største ulv-

vesnere, har jeg blant annet fått Mikhail Pavlov bok «Ulven». Han er doktor i biologi og en av Sovjets beste kjennere av den skillete skogulven. «Ulvers næringsøk og mennesket» er en oversettelse av 3 kapitler i Pavlovs bok.

Pavlov arbeider i Kirov-distriktet, og han har på alle måter prøvd å dokumentere ulvangropene på mennesker der. Undersøkelser tilsvarende hans egne foreligger ikke fra andre deler av landet. Selv beskriver Pavlov 26 tilfelle da mennesker er blitt drept av ulv i Kirov-distriktet i årene 1944-1952.

Ved fortsatt forskning prøver Pavlov å besvare følgende spørsmål:

1) Var ulven i Kirov unormal i sin aggressivitet mot mennesker?

2) Om den var unormal — hvorfor var den det?

—Selv kan jeg utlove å komme med flere oversettelser av russisk ulvelitteratur. Forhåpentligvis vil de ikke bli så rystende for ulvevenner. Men grunnet ulvevennens avisende og arrogante holdning til sovjetiske forskeres rapporter syntes jeg det var viktig først å belyse de motsenninger til mennesket som oppstår ved ulvens næringsøk. Det er jo det som er kjernen i den inflammete nåværende svensk-norske ulvedebatten.

Jeg må sitere min venn, magister Erling Sundvø i Vadso: «Hvis ulven bare ikke hadde spist, så hadde den ikke vært noe problem!»

ALT DU TRENGER Å VITE OM ULV

En dame het Gorsjeva. Så kom det en ulv og slo henne ned og beit henne i halsen. Men Gorsjeva åpnet ulvens gap, grep tak i tunga og trakk ulven med seg til gårds. Der drepte hun den med dørslåen.

En annen ulv angrep unge Gratejev. Han dro til den med balltreitt. Da slo ulven ham overende og beit med gapet tvers over kroppen hans. Så kastet den ham opp på ryggen sin og løp avsted. Men Gratejev tok tak i en grein og holdt fast så ulven måtte slippe. Etterpå løp han hjem til moren sin.

Med disse og andre enda nifser historier beviser den russiske «jakteksperten» Pavlov at ulv spiser mennesker. Direktoratet for naturforvaltning har funnet det så viktig å advare nordmennene om dette at de har gitt ut Pavlovs skrift om trent uten kommentarer som Arbeidsrapport nr. 30 fra Rovviltprosjekt: «Ulvers næringsøk og mennesket». Om Pavlov er det å si at han skal være en anerkjent mann, men at han ikke liker ulv og nok ville fått endel stygge anmerkninger ved en norsk grunnfagseksamen i biologi.

Historiene er dårlig dokumentert, og stammer stort sett fra 1940-45. På den tida hadde Sovjet omlag femti tusen ganger flere ulver enn Skandinavia har i dag. Og landet mistet 20 millioner mennesker i noen av de verste krigshandlingene

verden har opplevd. Under slike ekstreme forhold er det selvsagt mulig at ulv har drept mennesker.

Riktignok benekter en rekke sovjetiske forskere at så har skjedd. Og alle deres vestlige kolleger anser ulv som helt ufarlig for mennesker. Dessuten er den Skandinavias sjeldneste dyr. Så sjansen for å møte et eksemplar av arten, eller komme i klammeri med en av dem, er ikke overveldende. Men at en ulv under helt spesielle omstendigheter kan bli så redd eller forstyrret at den angriper mennesker er selvfølgelig teoretisk mulig.

Og informasjon er viktig, så forvalterne av våre fredede ulver må slett ikke feie ubehagelige kjennsgjeringer under teppet. Derfor er det naturligvis en soleklar *plikt* for dem å publisere 40 år gamle ulvegrossere fra Sovjet. Da får det heller være at man nærer ytterligere opp under den hysteriske ulvefrykten som gjør det så vanskelig for denne arten å få brukbare levekår i Norge.

Siste: Miljøverndepartementet har nå stoppet spredningen av ovennevnte trykksak.

TEKST OG TEGNING: RASMUS HANSSON

Trenger vi russisk «forvaltning» av ulv i Skandinavia?

Var russerne biologer?

DEBATT

Av Roar Solheim

I 1984 oversatte svensken Elis Pålsson et russisk arbeid om ulv som ble utgitt om en frittsående, svensk rapport under tittelen «Vargens betende». Arbeidet ble fulgt opp av en ny oversettelse, denne gang fra boka «Ulv», forfattet av Michail Pavlov i 1982. Den siste oversettelsen er utgitt i 1987 som en arbeidsrapport fra Direktoratet for Naturforvaltning i Rovviltprosjektet. Begge oversettelsene er av Pålsson omtalt som «referater» fra de russiske arbeidene, og er ikke komplette i forhold til originaltekstene. Den første oversettelsen gjorde Pålsson på anmodning fra universitetslektor Ivar Mysterud, og ifølge ham selv var dette også tilfelle med den siste rapporten. Det siste arbeidet sier han er utført også på oppdrag fra Direktoratet for Naturforvaltning (per. medd. fra Pålsson til Viggo Re 22. 7. 1987). Siden disse to arbeidene er tillagt vekt som seriøse bidrag til debatten om ulvens farlighet, det første av Ivar Mysterud i Østlendingen 24.9.1984, det siste også av Norges øverste forvaltningsorgan, kan det være på tide med en kritisk gjennomgang av den faglige kvaliteten av russernes ulvforskning.

Subjektiv oversetting

Det er positivt at Elis Pålsson har gjort en innsats for å gjøre russiske arbeider tilgjengelige for skandinaviske lesere, men det er svært uheldig at han ikke har oversatt de russiske tekstene i sin helhet. Det hadde muliggjort en langt mer utførlig vurdering av russiske kollegers arbeid. Fra «Vargens betende» har han oversatt utdrag fra 11 av 15 forskningsrapporter. Pavlov bok «Ulv» sigrer på originalarket 208 sider, hvorav Pålssons oversettelse dekker 52 sider i arbeidsrapport nr. 30 fra Rovviltprosjektet.

Pålssons første oversettelse førte til debatt i Sverige. Holdbarheten av de russiske arbeidene ble kraftig tilbakevist av svenske roviltforskere. Dette falt Pålsson tungt for brystet. Spesielt uheldig var det at han selv ble hengt ut for å ha forstått selve oversettelsen. Det var særlig de russiske påstandene om ulvens farlighet for mennesker som ikke ble godtatt av svenske forskere. For å rettiferdiggjøre sitt tidligere arbeid, og for å understøtte russernes rapporter om ulvens farlighet for mennesker, oversatte Pålsson så utdrag fra Pavlovs bok fra 1982. Ifølge ham selv er utvalget av oversettelser konsentrert nettopp omkring de deler av boka som omtaler ulvens angrep på mennesker og husdyr. For en faglig vurdering av de russiske arbeidene er derfor den første rapporten mest velegnet, mens den siste derimot lett kan gi et skjevt bilde av Pavlovs opprinnelige arbeid. Siden jeg ikke kan russisk sier det seg selv at jeg ikke har hatt muligheter til å sjekke nettopp dette forholdet. Det som er oversatt fra Pavlovs bok gir imidlertid gode indikasio-

ner på hvilken standard resten av arbeidet holder.

Mangelfulle kunnskaper

De utdragene som Pålsson har oversatt fra «Vargens betende» avslører at russere har mangelfulle kunnskaper om moderne biologi. De fleste av forfatterne har oppfattet at en predator utøver en naturlig seleksjon på sine byttedyr, men begrepet knyttes kun til uttak av syke, skadde eller synlig avvikende dyr. En grundig analyse av predatorens innvirkning på byttedyrs adferd og populasjonsdynamikk mangler. Forfatterne påpeker da også at det ikke er foretatt telemetri-studier av verken ulv eller dens byttedyr, og lite eller intet er kjent om forskjeller mellom de enkelte individer i villdyrbestander.

Russene har festet seg sterkt ved at ulv i fangenskap etter en tid viser aggressiv adferd overfor mennesker. Dette tolkes som at ulven har potensiale for å vise predasjonsadferd overfor mennesker. Russiske ulvforskere er her helt ukjente med den adferd som er koblet til hierarkidannelse hos sosiale dyresarter. I en ulvflokk vil etvert oppvoksende eller nytt medlem før eller siden teste sin stilling ovenfor de andre medlemmene. På denne måten fastlegges individets posisjon i flokkens hierarki. Dette er av stor betydning når flokken må ta en raske avgjørelse i en usatt situasjon. Oppstår det tvil om myndighet kan det føre til negativ suksess under en jakt, eller det kan sette flokkmedlemmenes liv i fare. At ulver i fangenskap viser denne typen adferd overfor mennesker, typer kun at de begynner å oppfatte mennesket som en del av flokken, og ikke at de vurderer mennesket som et byttedyr. Hvis personen som på denne måten testes av en halv-tam ulv ikke klarer å befeste sin dominans overfor dyret, vil han bli oppfattet som et flokkmedlem med lavere sosial status. Hvis han ved en senere anledning da ikke viser underdanig adferd overfor ulven, vil dette automatisk medføre at ulven forsøker å sette det oppsette flokkmedlemmet ettertrykkelig på plass. Russiske ulvforskere blottlegger en klar kunnskapsmangel når de hevder at denne adferden kan føre til angrep av vill ulv på mennesker. For det første har denne typen aggressiv adferd intet med predasjon å gjøre, dernest er det utenkelig at ville ulver vil oppfatte mennesker som potensielle flokkmedlemmer som bør testes sosialt i ulvflokken.

Litteraturhenvisningene som er angitt av de enkelte forfatterne avslører at russene i vesentlig grad siterer arbeider fra sitt eget land. I noen tilfelle er utenlandske forskningsarbeider på ulv siteret, men da først og fremst av eldre dato. Kun én av forfatterne har en litteraturliste som tyder på at han har merket seg nyere forskning omkring ulv i utlandet.

Selv om enkelte detaljer i det presenterte materiale i «Vargens betende» (år arbeidene til å virke noe ukritiske, synes hovedinstruksjon å være at de russiske

ulvforskere som har utført egne feltundersøkelser, forsøker å presentere sine observasjoner på en så riktig måte som mulig. Av tolkningen av observasjonene framgår det imidlertid at de ikke er å jour med forskningsresultatene innen evolusjons- og adferdsbiologi i utlandet.

Hetspropaganda

Vere blir situasjonen når man leser utdragene fra Pavlovs bok «Ulv». At Pavlov ikke foretar en objektiv forskning på ulvens økologi, ligger i kortene, siden han er leder for «det allunnsielle forskningsinstitutt for jaktusholdning og pelsdyrprodukt». Institusjonens navn indikerer at den er en ren næringsinstitusjon, og ikke en objektiv grunnforskningsanstalt. Dette går tydelig fram av forfatterens behandling av ulvens byttedyrvalg. All predasjon på naturlig byttedyr omtales som «tap» og «skade», og forfatteren avslører totalt mangelfulle kunnskaper i evolusjons- og adferdsbiologi. Mest alvorlig blir situasjonen når han forsøker å «dokumentere» at ulv har angrepet og spist mennesker. Her siteres anenhånds beretninger som mest har karakter av jakt-skrener. Han kan ikke selv dokumentere førstehånds kjennskap til ulvpredasjon på mennesker.

De historiene som presenteres som belegg for ulvens farlighet for mennesker, inneholder så motstridende oppfatninger om ulvens adferd at de alene på dette grunnlag er forkastelige. Eksempelvis nevnes ett tilfelle hvor en ungutt ble drept avsted av en ulv, til tross for at han først hadde slått til dyret over nakken med et balltre! Ulven skal så ha frakket gutten ved å slenge ham opp på ryggen sin. I sterk kontrast til denne historien berettes det om en kvinne som kjørte hunden inn i gapest på en angripende ulv, holdt den fast etter tungen og slepte den med seg hjem for

der å slå dyret i hjel. Denne siste historie minner for øvrig svært mye om en norsk jakt-skrener. Slike beretninger kan ikke godtas som seriøse vitenskap. Førstehånds dokumentasjon med fotografisk vedlegg mangler å alle de beskrevne tilfellene av ulv-angrep på mennesker.

Pavlovs behandling av ulven i hans bok av samme tittel framstår ikke på noen måte som seriøs vitenskap. Derimot har hans arbeid klart form av hetspropaganda mot ulven, skrevet for å støtte opp under næringsinteresser og myndighetenes offisielle ulvpolitikk.

Jeg har i denne artikkelen presentert de mest åpenbare svakhe-

DEBATTEN FORTSETTER: I dag bringer vi første av to artikler skrevet av Roar Solheim. Han mener at det er på tide med en kritisk gjennomgang av den faglige kvaliteten av russernes ulvforskning. Neste artikkel kommer onsdag.

tene ved russiske ulvforskeres arbeid. De biologiske feilslutninger som russene gjør, er så alvorlige at deres arbeider ikke kan betraktes som god vitenskap. I neste artikkel skal jeg ta for meg bakgrunnen for at russene ikke er å jour med moderne biologi. Den kommer onsdag 26. august.

Trenger vi russisk «forvaltning» av ulv i Skandinavia?

Forskning og politikk i Sovjet

Dette er andre del av Roar Solheim's artikkel om ulv-forskning i Sovjetunionen. Første del sto sist mandag.

DEBATT

Av Roar Solheim

Jeg har i et tidligere innlegg vist at russiske ulvforakere ikke er å jour med moderne, vestlig biologi. Deres presentasjon av ulvens utferd og biologi er særdeles dårlig. Disse forholdene kan kun forstås i lys av de interne forhold i Sovjet.

De russiske myndigheters offisielle forvaltningspolitikk har gått ut på en målrettet reduksjon av ulven. Denne virksomheten ser mest ut til å ha karakterer av systematisk nedslakt og utryddelsesrikt. Ifølge de russiske ulvforakernes egne tall ble den totale sovjetiske ulvbestand redusert fra minst 200 000 dyr etter den 2. verdenskrig til omkring 50 000 på begynnelsen av 1960-tallet. Omkring 1977 antas den totale ulvbestanden å ha økt til omkring 70 000 dyr, hvorav mer enn 20 000 ble felt hvert år (i 1978 ble 27 000 ulvskinn innlevvert). Skuddpremier benyttes for å stimulere til åkt jakt på ulv, og jakten foregår ofte fra motorisert kjøretøy. At russene ikke har redusert ulvbestanden ned mot grensen til utryddelse må ses i sammenheng med at kun hagleveter er tillatt som jaktværn for allmenheten i Sovjet. Riffler er forbudt mot ulv.

Spiser ulven mennesker?

Enkelte russere hevder hardnakket at ulven er farlig for mennesker, og at ulv tidligere har spist folk i bestemte områder. Både i Norge og Europa for øvrig verserte tidligere historier om at ulver angrep og drepte mennesker. Ingen av disse historiene har imidlertid latt seg dokumentere. Derimot har det nok vært en reell fare for at rabies-smittede ulver kunne miste sin skyhet overfor mennesker og bit dem. Også denne siste sammenheng er imidlertid svært dårlig dokumentert. Siden ulven tidligere var vanlig over hele det euro-

peiske kontinent er det forståelig at ulv-rykten kunne få fotsete blant europeerne. Da de innokt Nord-Amerika bragte de med seg sine forestillinger om ulven, som ga grunnlaget for en betsjakt på den også der. Indianerne hadde imidlertid ingen frykt for dette dyret, og det finnes ingen indianske beretninger om ulv-angrep på mennesker. Heller ikke samene har noen frykt for ulven, selv om de ikke akkurat er på god fot med dyret. Nylene forankning i Nord-Amerika har ikke klart å frambringe dokumentasjon av at ulv har drept mennesker, til tross for at det har vært utlovt store dusører til de som kunne framlegge slik dokumentasjon.

Nettopp spørsmålet om dokumentasjon er sentralt når det gjelder russiske påstander om ulv-angrep på mennesker. David Mech, en av amerikans mest frammente ulvforakere, har gjennom 25 år etterlyst slik dokumentasjon fra russene uten å få svar. Senest under den internasjonale pattedyrkongressen i Helsingfors i 1982 ble slik dokumentasjon etterlyst, med den følelse at russene forboldt seg dette. De unlot til og med å informere om at de to år tidligere hadde avholdt en intern russisk konferanse om nettopp dette emnet. Hvorfor unlot russene å nevne denne konferansen? Var de forholdt som ble framlagt der for kompromitterende til at de kunne presentere for utenlandskolleger, eller viste russene at de påstander om ulvens farlighet ikke var holdbare? Svaret ligger delvis i Sovjets interne politikk, og delvis i den historiske utvikling av biologien i landet.

Russisk biologisk forskning kan ikke ses atskilt fra den politiske utvikling i Sovjet. Etter at Stalin startet sine utrenkingskampanjer i 1928, fikk russiske vitenskapsmenn vanskelige arbeidsforhold. Produksjonen i industri og landbruk ble knyttet til fem-årsplaner. Hvis målsettingene ikke ble oppfylt, ble alle som kunne utplukkes som «syndebukker» fjernet. Holdninger som gikk mot den gjeldende ideologi, eller arbeider i strid med denne, ble systematisk stan-

DEBATTEN FORTSETTER: I dag bringer vi andre del av to artikler skrevet av Roar Solheim. Han mener det er på tide med en kritisk gjennomgang av den faglige kvaliteten av russernes ulvforforskning. Første del av artikkelen sto mandag 24. august.

set, og vitenskapsmennene fjernet.

Disse forholdene gjaldt også biologien, og spesielt var evolusjonsbiologien på kant med de berøskende ider. Naturlig seleksjon, evolusjon og arvelighetstære var ikke gangbar kunnskap, og under ledelse av biologen T. D. Lyenko ble dette syn oppretholdt helt til midten av 1960-årene. Det ble ikke forket i disse emnene i denne perioden, og det ble heller ikke gitt undervisning i dette stoffet. Russiske biologer som fikk sin utdannelse i årene mellom 1930 og 1965 fikk derfor et grunnlag som avvokt sterkt fra den teoretiske bakgrunn til disse utenlandskolleger. Russisk biologi som helhet gikk glipp av den raske kunnskaps ekspansjon som skjedd innen økologisk og evolusjonsbiologisk forskning i utlandet. Først etter Lyenkos fall bedret vilkårene for biologisk forskning seg i Sovjet, og nye lærebøker i biologi måtte skrives for hele skoleverket og universitetene. Det er imidlertid rimelig å anta at radikalt ny lærdom ikke avert så lett ut til de vitenskapsfaglige miljøene, som hadde Stalins terrorvelde friskt i minne. Dermed var fremdeles deler av evolusjonarner og moderne genetik, naturlig seleksjon og atferdsøkologi på kant med den politiske ideologi, noe som ifølge forfatteren Z. A. Medvedev har skapt vanskeligheter langt inn mot slutten av 1970-årene.

Vitenskapelig forskning har allværs langt fra hatt noen fri stilling i Sovjet, i motsetning til omverdenen. Forskningen har måttet tilpasse seg de til enhver tid gjeldende politiske ideologier. Når den offisielle russiske forvaltningspolitikk går ut på å utrydde ulven, er det derfor forståelig at de fleste ulvforakere i Sovjet legger fram materiale som støtter opp under det syn at ulven er både skadelig og farlig. På bakgrunn av dette er det både opprøksvækkende og imponerende å enkelte av forfatterne av «Vargens betende» fastholder sin ulven spiller en viktig rolle som seleksjonsfaktor i økosystemene, og at man ikke må desimere ul-

vbestanden så sterkt at arten forsvinner helt.

Den historiske utvikling av biologiens historie i Sovjet kan muligens forklares at russiske ulvforakere ikke er å jour med moderne atferds- og evolusjonsbiologi. Språkvankeigheter, samt en generell lav tilgang på utenlandsk vitenskapelig litteratur i østblokklandene gjør ikke kunnskapstilgangen lettere. Moderne atferdsbiologi innebærer også erkjennelser som lett strider mot Sovjets politiske ideologi. Mange interne forhold tiliser derfor at man ikke ukritisk kan godta russiske vitenskapsfaglige arbeidere.

Det er ikke vanskelig for en fagbiolog ut ifra «Vargens betende» å oppdage at russiske ulvforakere ikke er å jour med vestlig biologi. Arbeidet «Ulvens næringsøk og mennesket» burde selv en legmann sinns ærlig besvare kunne bedømme til sterkt tendensiøs og ukritisk. Det er derfor underlig at noen ønsker å trekke disse russiske arbeidere inn i en debatt om ulvens farlighet. Å presentere dette materialet uten kommentarer for et skandinaviske publikum reiser tvil både om initiativtagernes faglige kompetanse og deres motiver. Å mulke øynene for at russiske ulvforakere må innrette seg etter den offisielle sovjetiske forvaltningspolitikk er i tillegg både biløyd og umoralsk.

Ivar Myrsterud reklamerer for rapporten «Vargens betende» i 1984, og senest på det åpne møte i Charlottenberg 2. 8. i år, hvor temaet var forvaltningspolitikk om store rovdyr, har vakt forbauselse blant rovviltinteresserte biologer. Som offentlig ansett fagbiolog burde Myrsterud se de mangler og vanskeligheter som de russiske arbeidere er heftet med, og han burde også kjenne de interne forhold som russisk forskning arbeider under. Når han reservationsvis reklamerer for russiske ulvforakere arbeid, spør mange seg om det ligger en bevisst hensikt bak. Resultatet av de rapporten «Vargens betende» ble kommentert ut i Skandinavia uten tendens til rap-

portens faglige mangler, ble at mange legfolk i Hedmark fikk forsterket sin frykt for ulven som et farlig rovdyr for mennesket. Denne irrasjonelle frykten medførte også en sterk økning i beisen mot ulven. Når nå Direktoratet for Naturforvaltning ved Ole Jacob Sørensen har sendt ut rapporten «Ulvens næringsøk og mennesket», vil dette bare forsterke folks ulvrykt og ulvhat. Resultatet av slik desinformasjon gjenapes i at det finnes fire ulike foreninger i Skandinavia som har som hovedmålsetting å utrydde ulven. Dette står i grunn kontrast til at man våren 1987 kunne dokumentere kun 5 - fem - ulver i hele Skandinavia.

Etter Tjernobyli-ulykken gjorde forvaltningsmyndighetene sitt ytterste for at folk ikke skulle bli usødig oppskremt, enda man hadde reell grunn for å være bekymret over det radioaktive nedfallet. Hvorfor vil man nå skremme folk til å tro at Skandinavia siste fem ulver er en fare for folks sikkerhet?

Jeg kjenner ikke noen smag over hvor stor den totale russiske ulvbestand er i dag, men det er trolig minst 10 000 ganger større enn vår skandinaviske ulvbestand. Vi har derfor ingen grunn til å imitere russisk «forvaltning» av vår mest truede dyrart. Derimot kreves det å være forsterket innsats for å sikre ulvens fortatte eksistens i Norge og Sveiger.

Det norske storting har bestemt at ulven skal vermes i Norge, og gjennom Bernkonvensjonen har vi forpliktet oss internasjonalt til å gi arten et strengt vern. Den norske regjering og Stortingets kommunal- og miljøvernkomité har dessuten entydig vedtatt at Norge skal ha en livskraftig ulvbestand. Direktoratet for Naturforvaltning er ansvarlig for at disse vedtakene følges opp gjennom forvaltningspolitikk. Hittil har forvaltningsmyndighetene ikke vist noen instansvilje i så måte. Det er derfor på tide at Direktoratet viser at de kan løse den oppgaven som våre politikere har pålagt dem.

Forvaltningen av de store rovdyr

DEBATT

Av direktör Helge Vikan

Jeg viser til professor Nils Chr. Steneths innlegg i *Nationen* av 20.8.1987 og ber om spalteplass for følgende:

Eter at jeg kom tilbake fra min ferie, besvarte jeg de spørsmål som var stilt i et notat fra MD av 30.7.1987 angående «Arbeidsrapport fra Rovviltprosjektet nr. 30». Svaret ble gitt i brev av 5.8.1987 og har følgende konklusjon:

«Innholdet i arbeidsrapporten anses ikke å være relevant for norsk rovdyrforvaltning. Forholdene i Norge og USSR er så ulike at de på ingen måte kan sammenlignes. Det er ikke aktuelt for DN med noen oppfølging av denne rapporten, og publiseringen påvirker ikke våre synspunkter i rovvilforvaltningen. Disse vil det nå bli gitt uttrykk for ved oppsummeringen av høringsrunden om «Landsplan for rovvilforvaltningen». Ved evt. forespørsel på forhånd ville

jeg ikke ha anbefalt arbeidsrapporten publisert.

Eter den reaksjonen publiseringen har fått, har jeg funnet det riktig å gjøre følgende for å sikre større klarhet:

a) Serien «Arbeidsrapport fra Rovviltprosjektet» avvikles. Senere publikasjoner fra vår rovvilforskning gis et annet betegnelses. Dette for å hindre forveksling med det avsluttede rovvilprosjektet.

b) Videre distribusjon av «Arbeidsrapport nr. 30» stoppes.

Jeg antar at denne konklusjon også gir svar på en del av professor Steneths spørsmål.

Spørsmålet om DN's skikklighet til å forvalte norsk natur, tar jeg ligg. Antydningen om en sammenligning med bedningen som prest i Den norske kirke, synes å tendere mot de følelseladde (eller religiøse) deler av rovdyrdebatten som jeg ønsker å gå klar av. Personpolitikk spørsmål i DN drøfter jeg heller ikke i massemedia.

ULVEDEBATT: Debatten om ulven fortsetter. I dag svarer direktøren i Direktoratet for naturforvaltning, Helge Vikan, på spørsmål fra professor Nils Chr. Steneth.

Er ulvedebatten en idiotisert naturdebatt?

DEBATT

Av Elis Pålsson

Under rubrikken «Rovdyrforskning på vilje veier» har overlege Hans J. Engan gått till vådsamt angrep på «Ulvers næringsøk og mennesket», min oversettning av tre kapitler ut M. Pavlovs bok «Ulven».

Några kommentarer:
1. Engan skriver att jag har publicerat just dessa tre kapitler för att de är «et svært ensidig angrep på ulven som dyreart».

Jag har valt dem för att de avhandlar det centrala i 10 års svensk-norsk vargdebatt – konflikten med människan på grund av artens födoval. Vad Pavlov säger om varens anatomi, om jakt på varg osv. är mindre intressant.

2. Engan anklagar desattom, helt oriktigt, Ivar Mysterud för att vara mannen bakom valet av just dessa tre kapitler – «ha stalt initiativet överför Pålsson för å få översatt nevnte kapitler».

3. Så skriver Engan: Pålsson har «også tidigare vakt oppsett med sine oversettelser av russiske skrifter med hatefull innhold om ulven».

Jag har tidligere bara översatt en skrift om vargar, «Varens betydelse», 1984. Den innehöll 15 färska, sovjetiska forskningsrapporter. Mysterud hade fått den från

en ledande sovjetisk forskare. M. had mig övertalad de 11 rapporter som han behövde vara av störst intresse.

4. Engan påstår att «Ulvers næringsøk og mennesket»-titel» är gjord för att «vannkligge arbeidet med å bevare ulven. Det som er skjedd kan derfor bare betegnes trist, usriakt, uvitenskapelig og uklokt», skriver Engan. Han vill att min bok ska «å konsekvenser for dem som har vært involvert», och att norske myndigheter ska «sørge for å få utgivelsen tilbakekalt og makulert».

Onskar Engan «rettsoppjørr og bokbøll på «Karl-Johans»?
5. Varfor har inte Engan og hans venner sjølva forsøkt få fram fakta om ulven i Sovjet, når de år helt övertygade om att det landets egne forskare barn fabulerar og inte kan biologi?

I motsatt till Skandinavien har Sovjet i vart fall ett forskningsunderlag – i 1950 cirka 200 000 vargar, nu 76 800, om man skal tro de sovjetiske felbetrurum. Det motsvarer 6900 respektive 2600 vargar i Norge-Sverige. Talen stode förklara varfor varg bekämpas i Sovjet.

6. För mig har varens motvancor vid det här laget nästan blivit ett sekundärt spørsmål. Det skulle vara mycket intressantare att utforska varfor så många skandinaviska naturvänner isiblar sig att de främjar natur- och

SVARER: Elis Pålsson svarer overlege Hans J. Engan.

miljøvårnet genom att i 10 år enbart diskutera varg og ornska samhället miljøavgifter för karnios-forskning. Ar inte vargen i praktiken utödd i Norge-Sverige? Skulle dessa länders natur förändras av 15-20 varger i frihet?

En spørsmål till:
Har inte vargalkarna idiotiserat naturdebatten, fört den «på vilje veier» för att citera Engan – och avsett både myndigheternas og medborgarnas uppmärksamhet från de katastrofala världsomfattande natur- og miljøproblemen?

Ulv - AIDS - Tsjernobyl

Nils Chr. Stenseth Professor i biologi ved Universitetet i Oslo

Ulv er ikke å spøke med. Men i Norge, med fem til ti ulv, er sannsynligheten meget liten for at ulv skal volde skade på mennesker, uansett hva slag forhold ulven måtte ha til mennesker, og uansett hvor i landet vi er.

Som biolog har jeg som oppgave å utforske naturen rundt oss slik at vi på en best mulig måte kan forstå den — og dermed både gjøre naturopplevelsen rikere og å kunne forvalte den på en best mulig måte. Som forsker har jeg et ansvar for å framskaffe og å formidle mest mulig riktig informasjon om den verden som omgir oss og som vi er avhengig av. Som biolog ser jeg det som et ansvar å bruke tilgjengelig informasjon på en slik måte at våre politikere (og derfor folk flest) forstår at vi må verne om norsk natur. Som norsk medborger ønsker jeg ut ifra mitt utgangspunkt å gjøre mitt for å bidra til at ulven vernes. Der ligger klart subjektive betraktninger til grunn for mine mer politiske vurderinger selv om jeg alltid uttaler meg som forsker og biolog. Det er nå det jeg er. Andre vil imidlertid, ut ifra deler av den samme informasjon jeg bruker, kunne vurdere en og samme sak på annen måte. Dette ser vi stadig eksempler på i f.eks. naturvern- og rovdyrdebattene. Men som biolog ser jeg det som viktig å verne om den naturen jeg studerer — det er nok andre som vil rasere norsk natur. Det er intet galt i slik uenighet i og med at vi av subjektive grunner vektlegger de forskjellige sidene forskjellig. Men det vi må kreve er at alle har et mest mulig riktig observasjonsgrunnlag tilgjengelig og at disse brukes på en redelig måte.

I det siste har Direktoratet for naturforvaltning, direktør Helge Vikan og viltforer Ole Jakob Sørensen, vært ute i hardt vær. I enkelte aviser har det vært diskutert for og imot det arbeid de utfører. Dette fordi de har latt publisere og dermed gått god for rapporten «Ulvens næringsøk og mennesket» med forord av Sørensen (utgitt som Arbeidsrapport nr. 30 fra Rovviltprosjektet; rapporten er et oversatt utdrag foretatt av svensken Elis Pålsson på grunnlag av russeren M. Pavlovs bok «Ulv»). Jeg ble selv meget overrasket over innholdet da jeg leste rapporten. I den for-

bindelse har jeg endel kommentarer og spørsmål til ledelsen i Direktoratet og Miljøverndepartementet.

Det aktuelle heftet har intet med forskning å gjøre. Det er derfor uheldig at dette skriftet spres som om det er vitenskapelig informasjon når vi vet hvor betent debatten om rovdyrene er i visse miljøer. Dette ulv-heftet skiller seg ikke fra mye annen russisk forskning. For det må nok dessverre sies at russisk forskning rent generelt og biologisk forskning helt spesielt ikke kan sies å stå på høyde med Vestens forskning. Det er mange grunner for det. En av hovedgrunnene er at russisk biologi ble ødelagt under Lysenkos forfalskning av moderne biologis grunnlag. Beklageligvis har russisk biologi ennå ikke kommet seg over denne krisen — men for tiden skjer det mye positivt innen russisk biologi som gir håp for framtiden.

Direktoratet for naturforvaltning som ligger under Miljøverndepartementet, skal forvalte norsk natur — og bidra til å framskaffe forskningsresultater som muliggjør en mest mulig forsvarlig forvaltning av norsk natur. Hvorfor ble da dette kvasivitenskapelige skriftet med et ensidig angrep på ulven (på en meget uriktig og tendensiøs måte), publisert som om det var vitenskap? På meg virker det ureddelig. Er det slik at direktoratet ønsker ulven til livs i Norge?

Hadde organisasjonene på husdyr-siden publisert dette skriftet, ville jeg forstått det — men da ville jeg kritisert det av faglige grunner. Nå, når det er publisert av Direktoratet for naturforvaltning, stiller jeg i tillegg spørsmålsteget om direktoratet i det hele kan forvalte norsk natur på en forsvarlig måte. Om publisering av heftet er et arbeidsuhell, noe som har vært hevdet, håper jeg at det ryddes opp i direktoratets rekker — det er tydeligvis ansatt folk der som ikke burde være med på å forvalte norsk natur. Man må alltid passe på at man ikke blander ens politiske motiver inn i ens forskningsarbeid. Videre ville jeg, ut ifra hva jeg tidligere har sagt, forvente at det i direktoratet er ansatt personer som ønsker å forsvare norsk natur. Om ikke ville det være som en hedning var prest i den norske kirke. Helge Vikan snakker så fint om faglig integritet (Nasjonen 6.8.87).

Men hva slags integritet er det dine ansatte har når de — vel vitende om at de skal være med på å forvalte norsk natur på en mest mulig forsvarlig måte — ikke ser noe galt i å publisere tildels legendariske historier som om det var vitenskapelige data? Det dette ulv-heftet er dere med på å spre frykt blant folk flest — en frykt som er helt ubegrunnet. Når det gjaldt Tsjernobyl-ulykken ble alt gjort for å dempe frykten i befolkningen. En helt tilsvarende strategi er valgt når det gjelder frykten for AIDS. Men altså ikke når det gjelder ulv. Hvorfor?

Man stiller også spørsmål ved det faglige nivået i direktoratets forskningsavdeling når skrifter av denne type publiseres som vitenskap. Nå vet jeg at det gjøres mye bra forskning i Direktoratet for naturforvaltning — forskning som internasjonalt ligger meget høyt. Men nå vet jeg, etter å ha lest så godt som alt som har kommet på rovdyrssiden fra direktoratet (eller støttet av direktoratet) at denne delen av direktoratets forskning er meget svk. Det er klanderverdigg at bare 6 av 80 såkalte vitenskapelige arbeidere er publisert internasjonalt; dette fordi ved internasjonal publisering blir arbeidene gansket av de beste forskere vi har i verden i dag. I et eget forskningsprosjekt jeg for tiden utfører for å vurdere rovdyrbestandens grad av truetthet, har jeg hatt svært liten hjelp av nettopp de undersøkelserne som departementet og direktoratet finansierte for nettopp å gjøre slike vurderinger. Dette kom som en overraskelse på meg: At jeg trengte ytterligere informasjon visste jeg, men at det som var kommet fra direktoratet var bortimot ubrukkelig for det formål det var innsamlet for, var overraskende. Store summer er brukt uten at resultatene står i forhold til målsetningen. En faglig vurdering — og bedre styring — av direktoratets forskning er tydeligvis påkrevet. Miljøverndepartementet burde tenke over om ikke andre burde være ansvarlige for norsk rovdyr-forskning enn de som i dag er det.

Det er mange av oss som ser fram til svar fra både ledelse i Direktoratet og fra ledelsen i Miljøverndepartementet.

Direktoratet for Naturforvaltning

Tungasletta 2

7000 Trondheim

Oslo, 12.10.1987

Under henvisning til møtet den 5. oktober d.å. mellom Direktoratet for Naturforvaltning, Miljøverndepartementet og våre organisasjoner, vil vi presisere våre meninger om Direktoratets håndtering av ulven i Norge.

Innen 20. oktober forventer vi, som avtalt, at Direktoratet kommer med en reaksjon på vår kritikk av DN's utsendelse av arbeidsrapport nr. 30 fra Rovviltprosjektet. Siden dette feilgrepet er en offentlig handling, er det også selvsagt at Direktoratet må komme med en offentlig beklagelse, samt en underkjennelse av innholdet i rapport 30. Vi forventer også at dette innebærer at rapporten trekkes tilbake. Vi forventer også at Direktoratet sørger for at de ansvarlige bak rapport 30 ikke får anledning til å foreta lignende faderer, og at arbeidet med rovdirene inntil opprettelsen av NINA ivaretas av kompetente personer. Vi viser forøvrig til de brev som tidligere er sendt fra oss i denne sak.

Vi merker oss forøvrig at det heller ikke under ovennevnte møte ble gitt noe svar på hva Direktoratet har gjort av positive tiltak for å sikre ulven i Norge. Ei heller fikk vi noe svar på hvilke tiltak DN vil sette iverk for å sikre ulvens fortsatte eksistens, f. eks. hvis nye ynglinger skulle finne sted i grensetraktene. Ulven i Norge befinner seg nå i en ytterst kritisk situasjon, og aktiv handling for å sikre arten kan ikke utsettes til den bebudede landsplan for rovviltforvaltning er ferdigbehandlet av Stortinget. Vi mener derfor at det er et ufravikelig krav at Direktoratet innen utgangen av oktober stiller midler til rådighet slik at minst to personer kan drive kontinuerlig oppsyn med ulvene i grensetraktene. Dette bør koordineres med det svenske Naturvårdsverket, og en slik oppsynsvirksomhet må fortsette inntil ulvebestanden viser en klar situasjonsbedring.

Vi vil til slutt minne om Direktoratets egen langtidsplan, rapport nr. 1-1987, hvor det sies at:

"...vi må legge vekt på å få frem de positive sider av naturforvaltningen gjennom aktiv og saklig informasjon og holdningsskapende arbeid."

På bakgrunn av dette, samt det faktum at ulven er Skandinavias desidert mest truede dyreart, ser vi det som desto mer grotesk at Direktoratets eneste informasjon om ulven er oversettelser av russisk

hetspropaganda mot denne dyrearten. Vi vil derfor understreke Direktoratets plikt til å gi allmenheten saklig informasjon om de positive sider ved å sikre ulvens fortsatte eksistens i landet, samt å arbeide for holdningsskapende arbeid som gir forståelse for Direktoratets arbeidsoppgaver. Organisasjonene vil medvirke til at denne informasjonen får en form i pakt med forutsetningene, men påpeker at det er Direktoratets ansvar å sørge for gjennomføringen av dette informasjonsarbeidet. I første rekke anser vi det tjenlig at Direktoratet innen utgangen av 1987 utgir en informasjonsbrosjyre med en klart positiv holdning til våre store rovdyr.

Bjørn Iuell

Verdens Naturfond
Bjørn Iuell

Rolf Sørli

Norges Naturvernforbund
Rolf Sørli

Liv Klungsøyr

Dyrenes Beskyttelse
Liv Klungsøyr

Paul Granberg

Foreningen Våre Rovdyr
Paul Granberg

Kopi:

Miljøverndepartementet

Vil Direktoratet gjøre noe for ulven?

ELVERUM: En grusom salve mot Direktoratet for Naturforvaltning. Noen annen karakteristik er vanskelig å finne på de fire naturvernorganisasjonenes brev til Direktoratet om ulveforvaltningen generelt og den sterkt omdiskuterte publiseringen av en russisk ulverapport, som de fire organisasjonene betegner som en ren «russisk hetspropaganda mot ulven».

Av
ROLF ARNE MOEN

De fire organisasjonene krever tiltak for å trygge de ulvene som fortsatt finnes i grenseområdene på Finnskogen, og de krever en informasjonsbrosjyre fra Direktoratet, der våre rovdyr behandles positivt.

Begeret rant over for de fire organisasjonene, da den tidligere lederen av det avsluttede rovviltprosjektet, Ole Jacob Sørensen, publiserte oversatte deler av Michail Pavlovs «Ulven», med russiske historier om hvordan ulven har angrepet mennesker, som en rapport fra rovviltprosjektet. Kort oppsummert går frontlinjene om på dette er forskning eller russiske vandrehistorier.

Organisasjonene oppfattet dette som en ren ulvehets. Reaksjonene var så sterke, at miljøverndepartementet gikk til det skritt å innkalte både Direktoratets ledelse og organisasjonene til et møte i Oslo. Dette møtet ble holdt 5. oktober. Kritikken mot Direktoratet var massiv. Som et resultat av møtet, skal Direktoratet komme med en reaksjon innen 20. oktober.

De fire organisasjonene, Norges Naturvernforbund, Foreningen Våre Rovdyr, Verdens Naturfond og Dyrenes Beskyttelse viser alvorlig bekymring i saken, ved at de for første gang samler seg i et krav til Direktoratet om en bedre forvaltning av truede rovdyr — i tråd med norsk lovgivning.

I et brev til Direktoratet presiserer organisasjonene sine krav, blant annet at Direktoratet offentlig beklager hetsrapporten og trekker den tilbake, og sørger for at de ansvarlige for rapporten ikke får anledning til å foreta liknende faderer og at arbeidet med rovdyr ivaretas av kompetente personer.

Under møtet sier organisasjonene at Direktoratet ikke svarte noe på hva det har gjort av positive tiltak for å sikre ulven i Norge. Det ble heller ikke svart på hvilke tiltak som vil bli satt inn for å sikre ulvens fortsatte eksistens, for eksempel dersom en ny yngling

skulle finne sted i grensetraktene. — Ulven i Norge befinner seg nå i en ytterst kritisk situasjon, og aktiv handling for å sikre arten kan ikke utsettes til den bebudede landsplan for rovviltforvaltning er ferdigbehandlet av Stortinget. Vi mener derfor at det er et ufravikelig krav at Direktoratet innen utgangen av oktober stiller midler til rådighet, slik at minst to personer kan drive kontinuerlig oppsyn med ulvene i grensetraktene. Dette bør koordineres med det svenske Naturvårdsverket, og en slik oppsynsvirksomhet må fortsette inntil ulvebestanden viser en klar situasjonsbedring, skriver organisasjonene.

TISPA BLE SKUTT: Ulvetispa som fadte 16 kull på Finnskogen ble skutt sommeren 1985. Fire verneorganisasjoner krever nå et bedre vern av ulvene i grenseområdet. De krever at Direktoratet for naturforvaltning setter av midler til to personer som kan drive oppsynsvirksomhet til ulvebestanden viser en klar situasjonsforbedring.

Stort flertall FOR rovdyr

ÅS: Det er et stort flertall i befolkningen som ønsker å bevare rovdyrene våre. Det er et lite mindretall imot — vesentlig av mennesker over 60 år.

Det er også vilje til å betale mer for rovdyrskadene enn det vi gjør i dag, for å kunne beholde rovdyr-

rene.

Dette er hovedkonklusjonene i en hovedoppgave som Lisbeth Dahle har gjort ved Institutt for skogøkonomi på Landbrukskolen på Ås. Tittel på hovedoppgaven er «Haldninger til bjørn, jerv og ulv i Norge — ei intervju-

undersøking».

Intervjuene er gjort av Gallup/NOI, og hovedoppgaven er nå under utbygging til en større undersøkelse. Den har finansiell støtte fra Direktoratet for Naturforvaltning.

Direktøren i møter

ELVERUM: Vi forsøkte å få tak i direktør Helge Vikan i Direktoratet for Naturforvaltning til en kommentar til det sterke ulvebrøvet i går. Vikan var ikke tilstede. Han deltok i et møte i Spareskillingssbanken i Trondheim.

Vi foreta saken for assisterende direktør Baadsvik, som viste til at dertte er Vikans sak og det bare er Vikan som skal kommentere den.

Naturvernforeninger angriper ulvehets

ARILD M. JONASSEN

Fire norske naturvernforeninger gir i et brev til felts mot Direktoratet for naturforvaltning behandling av ulven og krever tiltak for å sikre dens eksistens.

Foreningene angriper spesielt en rapport om ulv som direktoratet utga på forsommeren lå. — Den er et sterkt og ensidig propagandaskrift hvor hovedmessen er å bygge opp under folka redsel for å bli spilt av ulv, ifølge brevet. Det hevdes at rapporten egentlig er søvjetak, at den er oversatt i Sverige og at en forsker har betegnet den som samling jakt-historier.

Naturvernforeningene kre-

ver svar på kritikken mot ulverapporten innen 20. oktober. Verdens Naturfond, Norges Naturvernforbund, Dyrenes Beskyttelse og Foreningen Våre Rovdyr skriver at direktoratet har plikt til å gi saklig informasjon om de positive sider ved å sikre ulvens eksistens her i landet. De fire organisasjonene hadde nylig et møte med direktoratet.

Overfor Aftenposten antyder det at det i Norge og Sverige bare er svært få ulver igjen i grensetraktene i Finnskogen.

I brevet krever naturvernforeningene at direktoratet innen 1. november stiller midler til rådighet for at to personer kan drive kontinuerlig oppsyn med ulv i grensetraktene i samarbeide med det svenske Naturvårdsverket.

Striden om ulverapporten startet da den kom ut på forsommeren. Formann Paul Granberg i Foreningen Våre Rovdyr krevde at direktør Helge Vikan og viltforaker Ole Jakob Sørensen burde fjernes fra sine stillinger i direktoratet.

Aftenposten Morgenutgave.

Torsdag 15. oktober 1987

I kjølvannet av omstridt ulverapport:

«Beklag feilen»

av ASBJØRN GRAVÅS

– Det var et fellegrep av Direktoratet for naturforvaltning å sende ut heftet med beretninger om ulveangrep på mennesker i Sovjet, mener Norges Naturvernforbund, Verdens Naturfond, Dyrenes Beskyttelse og Foreningen Våre Rovdyr. Det aktuelle heftet ble i sommer utgitt som arbeidsrapport fra Rovviltprosjektet. I et brev til direktoratet krever de fire organisasjonene en offentlig beklagelse av «fellegrepet», at innholdet i rapporten blir undersøkt og at rapporten blir trukket tilbake.

Direktør Helge Vikan i Direktoratet for naturforvaltning sier i en kommentar til Adresseavisen at det ikke blir aktuelt å inndra ulverapporten. Han mener at en slik reaksjon ville virke mot sin hensikt. Vikan minner forøvrig om at distribusjonen av rapporten ble stanset på et tidlig tidspunkt.

– Vil Direktoratet gå ut og beklage at rapporten ble utgitt? – Det har vi da allerede gjort. Men viser det seg å være behov for en klargjøring av vårt syn, er vi gjerne med på det. Jeg har tidligere sagt at jeg ikke likte at rapporten ble utgitt. Jeg innsat at utgivelsen har skadet vårt forhold til verneorganisasjonene, og det beklager jeg. Derimot kan jeg ikke se på skriftet har skadet ulven eller forvaltningen av den, sier direktør Vikan.

Kritisk på ulven

De fire organisasjonene krever at Direktoratet sørger for

at de ansvarlige bak ulverapporten ikke får anledning til å foreta lignende fadases, og at arbeidet med rovdyrene for fremtiden blir ivaretatt av kompetente personer. I brevet blir det påpekt at ulven i Norge nå befinner seg i en ytterst kritisk situasjon. Positive tiltak fra Direktoratets side for å sikre ulvens fortsatte eksistens blir etterlyst.

– Aktiv handling for å sikre arten kan ikke utsettes til landsplanen for rovviltforvaltning er ferdigbehandlet i Stortinget. Det må være et ufravikelig krav at direktoratet innen utgangen av oktober stiller midler til rådighet, slik at to personer kan drive kontinuerlig oppsyn med ulven i grensetraktene, gjerne i samråd med Naturvårdsverket i Sverige, heter det i brevet.

«Grotek Informasjon»

Organisasjonene viser til direktoratets egen langtidsplan, hvor det bl.a. heter at det må legges vekt på å få frem de positive sider av naturforvaltningen gjennom aktiv og saklig informasjon og holdningskalkende arbeid.

– Deato mer grotek er det at Direktoratets eneste informasjon om ulven er oversettelser av russisk hetspropaganda mot Skandinavia desidert mest truede dyreart. Brevskriverne tar for sin del til orde for en informasjonsbrosjyre med en klart positiv holdning til de store rovdyrene.

– Det koster oss veldig lite å sende brev til de som har motatt ulverapporten og gjøre det

klart at den ikke danner grunnlag for Direktoratets forvaltning av denne dyrearten. Vi vil overveie å gjøre dette, sier Helge Vikan. Han tilføyer at direktoratets syn vil komme til uttrykk i tilknytning til landsplanen for rovviltforvaltning. Direktoratet er nå i ferd med å avslutte sin behandling av denne planen.

Spørsmålet om å lage en egen informasjonsbrosjyre om de store rovdyrene er allerede tatt opp i direktoratet. Direktør Vikan sier at direktoratet enten kan utarbeide en slik brosjyre på egen hånd eller i samarbeid med organisasjonene. Skulle det siste bli aktuelt, anser Vikan det som viktig at både verne- og næringsorganisasjoner blir med i prosessen.

– De fire organisasjonene antyder at direktoratet ikke forvalter rovdyrene i tråd med norsk lovgivning, og at dette er et resultat av «mangeårig provarsing og hets fra enkelte interessorganisasjoner innen næringslivet?»

– Slike antydninger må jeg blankt avvise. Det finnes ikke grunnlag for å påstå at vi skulle ha gitt etter for press fra næringsorganisasjoner. Beskyldninger i den retning er helst å betrakte som innlegg i rovvilddebatten, mener Vikan.

– Hva med kravet om oppsyn med ulven i grensetraktene?

– Dette blir et økonomisk spørsmål. Vi har nylig fått budsjettet for kommende år, og jeg tør på stående fot ikke si om vi kan avse midler til ulveoppsyn.

Ulve-hefte stoppet

(NTB): Direktoratet for naturforvaltning har stanset spredningen av et hefte om ulv i direktoratets Rovviltserie etter kraftig kritikk fra fire natur- og dyrevernonorganisasjoner.

Heftet, som er en oversettelse fra russisk om ulv i Sovjetunionen, utløste voldsomme reaksjoner i sommer, blant annet med krav om at direktør Helge Vikan i direktoratet måtte gå av. Publiseringen skaper vansker for behandlingen av rovviltplanen.

Etter et møte med Miljøverndepartementet 5. oktober har gemyttene dempet seg noe, men Verdens Naturfond, Norges Naturvernforbund, Dyrenes Beskyttelse og Foreningen Våre Rovdyr står fortsatt fast på at direktoratet offentlig må beklage at rapporten ble gitt ut, og undersøke innholdet i den. I heftet er det blant annet beskrevet hvordan ulv spiser mennesker. Organisasjonene kaller heftet hetspropaganda mot ulven, og viser til at dyrearten er truet i Norge.

IKKE RELEVANT

– På møtet hos oss var det enighet mellom departemen-

tet og direktoratet om at oversettelsen ikke burde vært publisert i Rovviltserien fordi den ikke har noen relevans til norske forhold, sier konsulent Geir Hardeng i Miljøverndepartementet til NTB.

Direktør Helge Vikan skrev i august til departementet at publiseringen ikke påvirker direktoratets synspunkter på rovviltforvaltningen. Disse synspunktene vil direktoratet komme med i høringsrunden om landsplanen for rovviltforvaltningen. Departementet ventet å få planen til behandling i november/desember.

– Saken er komplisert og skaper problemer i forbindelse med rovviltplanen fordi den har vakt så sterke reaksjoner, sier Geir Hardeng. Departementet vil en av de første dagene sende et brev til direktoratet og organisasjonene ut fra møtet 5. oktober.

I et brev til direktoratet 12. oktober skriver de fire organisasjonene at det i vår ikke ble registrert mer enn fem-seks ulver på hele Den skandinaviske halvøy. De krever at direktoratet innen utgangen av oktober setter av midler til å to personer kan overvåke ulvene i grensetraktene til Sverige.

ARBEIDERBLADET FREDAG 16. OKTOBER 1987

Må passe på ulven

Ulve-oppsyn

Fire naturvern-organisasjoner har satt som et ufravikelig krav overfor Direktoratet for naturforvaltning at det blir bevilget penger slik at to personer kan drive kontinuerlig oppsyn med ulven i grensetraktene.

Side 3

Ulven er den mest truede dyreart i Norge, en aksjon for å bevare den kan ikke utsettes, skriver de fire naturvernorganisasjonene. Våren 1987 ble det registrert bare 5–6 ulver på hele den skandinaviske halvøy. (NTB-foto)

Ulven i Norge befinner seg i en ytterst kritisk situasjon, og en aksjon for å sikre arten kan ikke utsettes, skriver landets fire verneorganisasjoner til Direktoratet for Naturforvaltning i Trondheim. De kommer med et bastant krav om en bedre forvaltning av truede rovdyrarter i den norske fauna, og krever bevilget midler for at minst to personer kan holde kontinuerlig oppsyn med ulvene i grensetraktene.

Det er første gang verneorganisasjonene går sammen om et slikt krav overfor Direktoratet. De krever en bedre rovdyrforvaltning i tråd med norsk lovgivning. De fire organisasjonene er Verdens Naturfond, Norges Naturvernforbund, Dyrenes Beskyttelse og Foreningen Våre Rovdyr.

Ulve-hels

I mange år har det pågått en hets mot ulven fra enkelte interesseorganisasjoner i næringslivet, en hets som har stait langt inn i forsker- og forvalterkreter. Senest ga det seg utslag i utgivelsen av «Arbeidsrapport nr. 30 fra Rovviltprosjektet» som er en oversettelse av russisk hetspropaganda mot ulven. Herunder organisasjonene og viser til tidligere brev til Direktoratet om saken.

— Innen 20 oktober venter vi en reaksjon på vår kritikk av at Direktoratet sendte ut denne arbeidsrapporten, skriver organisasjonene.

Venter beklagelse

— Siden dette feltegrepet er en offentlig handling, er det selvsagt at Direktoratet må komme med en offentlig beklagelse samt en underkjennelse av innholdet i rapport 30. Dette må også innebære at rapporten trekkes tilbake. Vi venter dessuten at Direktoratet sørger for at de ansvarlige bak rapport 30 ikke får anledning til å foreta lignende fadesser, og at arbeidet med rovdyrene — inntil Norsk institutt for naturforskning er opprettet — ivaretas av kompetente personer, heter det i brevet.

Oppsyn ved grensen

Direktoratet har ikke svart på hva det har gjort av positive tiltak for å sikre ulven i Norge, eller hvilke tiltak Direktoratet vil sette i verk for å sikre ulvens fortsatte eksistens — for eksempel hvis nye ynglinger skulle finne sted i grensetraktene, skriver de fire.

— Ulven i Norge befinner seg nå i en ytterst kritisk situasjon. Aktiv handling kan ikke utsettes til den bebudede landsplanen for roviltforvaltning er behandlet i Stortinget. Det er et ufravikelig krav at Direktoratet innen utgangen av oktober stiller midler til rådighet slik at minst to personer kan drive kontinuerlig oppsyn med ulvene i grensetraktene. Dette bør koordineres med det svenske Naturvårdsverket, og en slik oppsynsvirksomhet må fortsette

inntil situasjonen for ulvebestandene viser en klar bedring.

Ulven er Skandinavias desidert mest truede dyreart. I direktoratets egen langtidspan heter det at «vi må legge vekt på å få fram de positive sidene av naturforvaltningen gjennom aktiv og saklig informasjon og holdningskappende arbeid». Da er det desto mer grolesk at Direktoratets eneste informasjon om ulven er oversettelser av russisk hetspropaganda mot denne dyrearten.

Direktoratet har plikt til å gi allmennheten saklig informasjon og drive holdningskappende arbeid for å sikre ulvens fortsatte eksistens. Organisasjonene vil medvirke til at informasjon og saklig informasjon om ulven er oversettelser av russisk hetspropaganda mot denne dyrearten. I første rekke anser vi det tilgjengelig at det innen utgangen av 1987 blir gitt ut en informasjonsbrosjyre med en klar positiv holdning til våre store rovdyr, skriver organisasjonene til slutt.

GRÅBEIN: Ulven får skylden for mange sauedrap, men ting tyder på at det ikke ofte kan være husdyr som har vært på ferde.

Vi ha ulv

Av SØLVI FOSEIDE

Fire av fem nordmenn vil ha ulv i Norge. Det viser en rapport om folks holdninger til villdyr.

— Rundt 80 prosent av dem som ble spurt, gikk inn for å bevare ulven i Norge. Omtrent åtte prosent visste ikke hva de mente om spørsmålet, mens rundt 10 prosent av befolkningen gjerne ser at ulven blir utryddet.

— Dette opplyser naturforvaltningskandidat Lisbeth

Dahl ved Norak institutt for skogkonometri. Hun sier også at omtrent halvparten av dem som er for å utrydde ulven, er over 60 år gamle.

— Det er jo interessant at flertallet av dem som ikke vil ha ulv, kommer til å være døde om en 15 års tid, mens de yngre er villige til å leve med den. Men jeg vil understreke at det også er et solid flertall blant folk over 60 år å bevare ulven. Det viser svarene, sier Lisbeth Dahl.

Rapporten, som kommer til å bli lagt fram av Direktoratet for naturforvaltning om kort tid, bygger på en hovedtallsoppgave av Lisbeth Dahl. Oppgaven er utvidet og bearbejdet, med økonomisk støtte fra direktoratet. Spørreundersøkelsene som ligger til grunn for rapporten, er gjennomført av Norak Gallup Institutt.

Rapporten viser også sterk sammenheng mellom holdninger og vilje til å betale det det koster å bevare ulven i Norge. Motstanderne vil ikke betale noe som helst for rovilttakene, mens tilhøversene mener at dette må vi ta oss råd til, opplyser Dahl.

Hun mener at Direktoratet for naturforvaltning har støttet i befolkningen for å gå løsger i tiltak for å verne ulven enn det som hittil er gjort.

Toppmøte om ulv

Et sterkt kritisk brev ble mandag sendt fra Miljøverndepartementet til Direktoratet for naturforvaltning i Trondheim.

Bakgrunnen er en omstridt sovjetisk «ulvgrasser» oversatt og utgitt av direktoratet. 3. oktober ble toppene i direktoratet kalt inn på toppmøte i Miljøverndepartementet for å svare for seg og møte kritikker men fra miljøvernorganisasjonene.

Brevet summerer opp hovedkonklusjonene i kritikken. Den dreier seg om at direktoratet har utgitt en ukrainsk oversettelse av en sovjetisk rapport som er sterkt omstridt i de europeiske fagmiljøene.

Videre er den gitt ut i en publikasjonserie som fulgte et forvaltningsprosjekt avsluttet for mange år siden. Miljøvernorganisasjonene mener også at direktoratet sprer hetspropaganda om ulven med denne rapporten.

Må stoppes

Miljøverndepartementet ba i juli om at spredningen av rapporten ble stanset.

— Utgivelsen var utvilsomt en meget uheldig hendelse. Men en må kunne se på dette som en tabbe, og tabber må en kunne utnytte, sier Atle Haga i departementets naturvernavdeling til VG.

Rapporten har littlen «Ulvers hæringsak og mennesket»-Høge Miljømagasinet inneholder den ene serie dærlig dokumenterte, nifse ulvehistorier, vesentlig fra 1940-45.

Direktor Helge Viken i Direktoratet for naturforvaltning begrunner utgivelsen av den sovjetiske rapporten med at det svirret så mange rykter om den at det var best å få opplysningene på bordet så man kunne ta stilling. Det er ukjent for Viken at Miljøverndepartementet ba om at videre spredning av rapporten ble stanset allerede i juli.

Det tok han selv initiativ til etter ferien, i august, hevder han.

Hefte om ulv skaper problemer

Direktoratet for naturforvaltning har stanset spredningen av et hefte om ulv i direktoratets Rovviltserie etter kraftig kritikk fra fire natur- og dyrevernorganisasjoner. Heftet, som er en oversettelse fra russisk om ulv i Sovjetunionen, utløste voldsomme reaksjoner i sommer, blant annet med krav om at direktør Helge Viken i direktoratet måtte gå av. Publiseringsen skaper vansker for behandlingen av roviltplanen.

Etter et møte med Miljøverndepartementet 5. oktober har gemyttene dempet

seg noe, men Verdens Naturfond, Norges Naturvernforbund, Dyrenes Beskyttelse og Foreningen Våre Rovdyr står fortsatt fast på at direktoratet offentlig må beklage at rapporten ble gitt ut, og underkjenne innholdet i den. I heftet er det blant annet beskrevet hvordan ulv spiser mennesker. Organisasjonene kaller heftet hetspropaganda mot ulven, og viser til at dyrearten er truet i Norge.

— På møtet hos oss var det enighet mellom departementet og direktoratet om at oversettelsen ikke burde vært publisert i Rovviltserien fordi den ikke har noen relevans til norske forhold, sier konsulent Geir Hardeng

NATIONEN

Fredag 16. oktober 1987

7

SAKSBEHANDLER

Deres ref.

Vår ref.

Dato,

Tor B. Gunnerød

102531/87-461.766
TBG/IOB

21.10.1987

Verdens Naturfond v/Bjørn Iuell
Norges Naturvernforbund v/Rolf Sørli
Dyrenes Beskyttelse v/Liv Klugsøyr
Foreningen Våre Rovdyr v/Paul Granberg

OM OFFENTLIGGJØRING AV ARBEIDSRAPPORT NR. 30 FRA DN-VILTFORSK-
NINGEN (ROVVILTPROSJEKTET): "ULVENS NÆRINGSSØK OG MENNESKET"

Vi viser til organisasjonenes brev av 12.10.1987 og til møte i
Miljøverndepartementet den 5.10.1987.

Direktoratet beklager at ovennevnte arbeidsrapport ble utgitt i
en rapportserie fra et prosjekt som ble avsluttet i 1984/85, da
dette feilaktig har blitt oppfattet av enkelte som om medlemmer
av det daværende styringsutvalg for prosjektet hadde et ansvar
for utgivelsen.

I oversettelsen av deler av dr. Michail Pavlov's bok "Ulven"
var også medtatt et kapittel om ulvens farlighet for mennesker.
Som det ble redegjort for på møtet i departementet, var begrun-
nelsen for dette å meddele de ytre omstendigheter omkring på-
standene om ulvers drap på mennesker i Sovjet under og like
etter den andre verdenskrigen. Ut fra de sterke reaksjoner som
er kommet, spesielt fra ovennevnte organisasjoner, innser
direktoratet at offentliggjøring av dette kapittel i boken var
uklokt fordi dette feilaktig ble oppfattet som et negativt
bidrag til det holdingsskapende arbeid for vern av de store
rovdyr, herunder ulv, i Norge. Direktoratet beklager dette.

Til de øvrige punkter i Deres brev vil direktoratet bemerke:

SAKSBEHANDLER

Deres ref.

Vår ref.

Dato.

-
1. Det er feil at utgivelsen av utdrag av Pavlov's bok er "den eneste informasjon om ulv" utgitt av direktoratet. I Rovviltprosjektets delrapport (Viltrapport nr. 34) er det bl.a. gitt en bred omtale av ulvens biologi (sidene 100-121). Dessuten omhandler hele Viltrapport nr. 33: Ulven i Norge 1948-1984. Også i "Forslag til landsplan for forvaltning av bjørn, jerv og ulv i Norge" (Viltrapport nr. 39) er det gitt en relativt bred omtale av ulven i Norge (sidene 119-140). Forslaget (som ikke er DN's men som DN har foreslått høring av) gjengir forøvrig også de gjeldende fredningsbestemmelser for ulv, jerv og bjørn, samt den internasjonale konvensjon om vern av ville planter og dyr og deres leveområde (Bern-konvensjonen fra 1979) som også Norge har underskrevet. Vi vil legge til at det fra DN's side er lagt opp til en langt bredere spredning av denne informasjonen enn tilfellet var for det "rovdyrmiljøet" som har fått tilsendt arbeidsrapportserien fra rovviltprosjektet.
2. Direktoratet har ikke økonomiske ressurser i inneværende år til etablering av et kontinuerlig oppsyn med ulv i grense-traktene.
3. Direktoratet vil foranledige at det innen årets utgang blir utarbeidet en informasjonsbrosjyre om de store rovdyr, der det bl.a. vil fremgå at ulven i Norge ikke representerer noen fare for mennesker.

Direktoratet vil forøvrig tilkjenne sitt prinsipielle syn på vern av våre store rovdyr i forbindelse med det fortsatte arbeid med landsplanen.

SAKSBEHANDLER

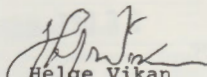
Deres ref.

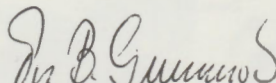
Vår ref.

Dato.

Gjenpart av dette brev sendes de adressater som har fått tilsendt "Rovviltrapport nr. 30".

Vennlig hilsen

Helge Vikan
direktør

Tor B. Gunnerød
forskningsjef

KONTORADRESSE:

Tungasletta 2, 7000 Trondheim

TELEFON:

(07) 91 30 20

— Trekker ikke ulverappen

ELVERUM: Foreløpig er det ikke framlagt noe svar fra Direktoratet for naturforvaltning i ulvestriden med naturvernorganisasjonene. — Det skal befinne seg et svar et sted i systemet, fikk vi opplyst i DN i går ettermiddag. Men noe svar var det ikke mulig for oss å oppdrive.

Det var Direktoratets publisering av russiske ulvehistorier i sommer som har samlet de fire naturvernorganisasjonene i et krav om at Direktoratet må rette opp igjen sin hetspropaganda mot ulven.

Noe svar har Naturvernforbundet, Våre Rovdyr, Verdens Naturfond og Dyrenes Beskyttelse ikke fått. På et «brannslukningsmøte» i Miljøverndepartementet 5. oktober fikk Direktoratet frist på seg til 20. oktober med å komme med en reaksjon.

ØSTLENDINGEN

FREDAG 23. OKTOBER 1987

DET KONGELIGE MILJØVERNDEPARTEMENT

KONTOR: MYNLT. 2 - TLF. (02) 11 90 90 - TELEFAKS (02) 11 60 08 - TELEKS 78990 env n
POSTADRESSE: POSTBOKS 8013 DER, 0030 OSLO 1

Foreningen Våre Rovdyr, pb 17,2420 TRYSIL
Norges Naturvernforbund, pb 6804 St.Olavspl,0130 OSLO 1
Verdens Naturfond, Rosenkrantsgt 22, 0160 OSLO 1
Dyrenes Beskyttelse, Wesselsgt 6 B 0165 OSLO 1

26 OKT. 1987

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)

Dato

87/3796-8 N GH/MBP

ARBEIDSRAPPORT NR 30 FRA ROVVILTPROSJEKTET - LANDSPLANEN FOR FORVALTNING AV BJØRN, JERV OG ULV: OPPFØLGING

Vi viser til felles brev fra organisasjonene 6.8.87 og til møte i departementet 5.10.87, der også Direktoratet for naturforvaltnings ledelse deltok. - Organisasjonene har tidligere henvendt seg til departementet angående Arbeidsrapport nr 30 om "Ulvens næringssek og mennesket" (brev 27., 28. og 31.7. samt 7.8.87).

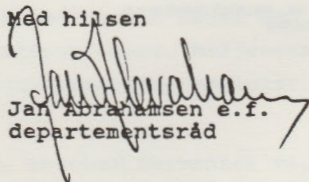
Det var bred enighet på overnevnte møte om at referatet fra M. Pavlovs bok "Ulven" (1982) ikke burde ha vært publisert i Arbeidsrapport-serien til Direktoratet for naturforvaltning. Rapportens innhold anses ikke relevant for norsk rovdyrforvaltning. Distribusjonen av rapporten ble stanset 4.8.87 og rapportserien er bestemt avvirket, idet Rovviltprosjektet opphørte i 1985. - Departementet vil på sin side sterkt beklage at overnevnte rapport ble publisert som en arbeidsrapport fra Rovviltprosjektet.

På møtet 5.10.87 var det videre enighet om at det nå blir utformet saklig informasjon om ulv, bjørn og jerv i Norge.

Departementet ønsker at Direktoratet for naturforvaltning i samarbeid med de fire overnevnte organisasjoner i løpet av høsten 1987 lager en informasjonsfolder beregnet på allmennheten, og har i eget brev til Direktoratet for naturforvaltning bedt om at det snarlig innledes samarbeid om dette. Etter samråd med organisasjonene etter møtet er det enighet om at informasjonsfolderen ikke bør ta opp forholdet mellom rovdyr og husdyr på beite.

Departementet vil til slutt takke organisasjonene for at dere nå vil samarbeide med oss i bestrebelsene på å redusere de mulige negative effektene av ulverapporten og i stedet utvikle saklig og nøktern informasjon om våre rovdyr.

Med hilsen

Jan Abrahamson e.f.
departementsråd

Atle Haga

Kopi: Direktoratet for naturforvaltning

Saksbehandler: Konsulent Geir Hardeng, tlf 02 11 77 32

DET KONGELIGE MILJØVERNDEPARTEMENT

KONTOR, MYNTGT. 2 - TLF. (02) 11 90 90 - TELEFAKS (02) 11 60 08 - TELEKS 78990 env N
POSTADRESSE: POSTBOKS 8013 DEP, 0030 OSLO 1

Direktoratet for naturforvaltning
Tungasletta 2
7000 TRONDHEIM

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)

Dato

26 OKT. 1987

87/3396-9 N GH/MBP

ARBEIDSRAPPORT NR 30 FRA ROVVILTPROSJEKTET - LANDSPLANEN FOR FORVALTNING AV BJØRN, JERV OG ULV: OPPFØLGING

Vi viser til Direktoratet for naturforvaltnings brev av 5.8.87 og til møte i departementet den 5.10.87, da også Verdens Naturfond, Foreningen Våre Rovdyr, Dyrenes Beskyttelse og Norges Naturvernforbund var til stede.

På møtet konkluderte departementsråden med at "DN og de fire organisasjonene (NNVF, VVF, Dyrenes Beskyttelse og Foreningen Våre Rovdyr) sammen utgir en informasjonsfolder om ulv, bjørn og jerv."

Det ble lovet å komme med et utspill fra myndighetene til organisasjonene om dette i løpet av 14 dager. Md har i dag i eget brev (jf vedlegg) sterkt beklaget rapporten overfor organisasjonene og opplyst at vi har bedt DN om å følge opp konklusjonen fra overnevnte møte. Departementet ber derfor om at DN snarlig innleder et samarbeid med de fire naturvernorganisasjonene, med sikte på i løpet av høsten å utarbeide nevnte informasjonsfolder beregnet på allmennheten. Etter samråd med organisasjonene etter møtet er det enighet om at informasjonsfolderen ikke bør ta opp forholdet mellom rovdyr og husdyr på beite.

Saklig informasjon om ulv, jerv og bjørn antas å ha spesiell interesse i tiden fremover, idet departementet i første halvår 1988 vil forberede sluttbehandlingen av Rovviltlandsplanen. - Både selve landsplanen og L.Dahles hovedoppgave ved Instituttet for skogøkonomi 1987: "Haldninger til bjørn, jerv og ulv i Noreg", som er støttet økonomisk av Direktoratet for naturforvaltning, bør vurderes som aktuelt bakgrunnstoff for nøktern informasjon om fredet rovvilt i Norge.

DET KONGELIGE MILJØVERNDEPARTEMENT

KONTOR: MYNKTGT. 2 - TLF. (02) 33 90 90 - TELEFAKS (02) 33 60 08 - TELEKS 78990 env. n
POSTADRESSE: POSTBOKS 8013 DEP, 0030 OSLO 1

Direktoratet for naturforvaltning
Tungasletta 2
7000 TRONDHEIM

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)

Dato

26 OKT. 1987

87/3396-9 N GH/MBP

ARBEIDSRAPPORT NR 30 FRA ROVVILTPROSJEKTET - LANDSPLANEN
FOR FORVALTNING AV BJØRN, JERV OG ULV: OPPFØLGING

Vi viser til Direktoratet for naturforvaltnings brev av 5.8.87 og til møte i departementet den 5.10.87, da også Verdens Naturfond, Foreningen Våre Rovdyr, Dyrenes Beskyttelse og Norges Naturvernforbund var til stede.

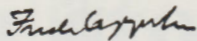
På møtet konkluderte departementsråden med at "DN og de fire organisasjonene (NNVF, VVF, Dyrenes Beskyttelse og Foreningen Våre Rovdyr) sammen utgir en informasjonsfolder om ulv, bjørn og jerv."

Det ble lovet å komme med et utspill fra myndighetene til organisasjonene om dette i løpet av 14 dager. Må har i dag i eget brev (jf vedlegg) sterkt beklaget rapporten overfor organisasjonene og opplyst at vi har bedt DN om å følge opp konklusjonen fra overnevnte møte. Departementet ber derfor om at DN snarlig innleder et samarbeid med de fire naturvernorganisasjonene, med sikte på i løpet av høsten å utarbeide nevnte informasjonsfolder beregnet på allmennheten. Etter samråd med organisasjonene etter møtet er det enighet om at informasjonsfolderen ikke bør ta opp forholdet mellom rovdyr og husdyr på beite.

Saklig informasjon om ulv, jerv og bjørn antas å ha spesiell interesse i tiden fremover, idet departementet i første halvår 1988 vil forberede sluttbehandlingen av Rovviltlandsplanen. - Både selve landsplanen og L.Dahles hovedoppgave ved Instituttet for skogøkonomi 1987: "Haldninger til bjørn, jerv og ulv i Noreg", som er støttet økonomisk av Direktoratet for naturforvaltning, bør vurderes som aktuelt bakgrunnstoff for nøktern informasjon om fredet rovvilt i Norge.

Departementet har for øvrig også mottatt direktoratets brev av 12.10.87. Vi kan ikke se at brevet foranlediger noen endring av overnevnte konklusjon som det var enighet om på møtet 5. oktober.

Med hilsen

Frede Cappelen e.f.
statssekretær

Jan Abrahamson

vedlegg

To spørsmål til Rønbeck

DEBATT

Av Dagfinn Drables

«Det er makta som rår, sa kjer-
ringa, ho dengde katten.»

Vi kan dra på smilebandet av dette ordtalet. Men her, som i så mange andre hermostev som har overlevd i generasjonar, ligg det ein djupare psykologisk realitet bakom. Når denne realiteten frå tid til anna avspeglar seg heilt til topps i det politiske makthierarkiet, og kneblar såvel faglege realitetar som grunngeivne meiningstryningar, stivnar smilet.

Eit av dei ferskaste dama er komedien kring ein liten ulverapport frå Sovjet, der biologen Michail Pavlov legg fram observasjonsresultat av ulvens nærings-
søk i ymse område i Sovjet. Han omtalar også ein del stad- og tidfeste tilfelle av ulvedrap på menneske i nyare tid (etter siste verdskrig). Direktoratet for naturforvaltning står bak den norske omsetjinga.

Dokumentasjonen er ikkje heit blodlaus, og dermed er livet i gong. Slike opplysningar må ikkje kome det norske folk for åyra! – Det er ille nok med eventyret om Rødhette, må vite.

Primus motor i hylekoret synes å vere Hans J. Engan, som i ein artikkel i Norsk Natur nr. 4/87, på sin mest ubøyiske måte konkluderer med at det som har skjedd, må få følgjer for dei involverte. Så vidt eg skjønner, siktar han spesielt til dei to forskarane som meir enn nokon annan

har fått norsk rovdryfforskning ut om kontorveggen, Ivar Mysterud og Ole Jakob Sørensen.

Dei to kan nok svare for seg sjølve, om dei finn det umaken verd. Mitt poeng er at ein del landsomfattande organisasjonar går amok i harme og avsky, fordi også nokre negative sider ved ulven er trekt fram or gløymseleghet av fagleg kompetent hald. Slikt må det som nemnt ikkje vere lov til. Det strider mot ideologien.

Så pussar dei Miljøverndepartementet på katten, i dette tilfelle Direktoratet for naturforvaltning, som malande må krysse til korset. Etter eit møte med departementet og verneorganisasjonane måtte dei love å stogge utsendinga av rapporten og i staden gje ut ein brosjyre som skal fortelje at ulven ikkje gjer så mykje gale likevel. Her er det tydelegvis makta, ikkje fakta, som rår.

Det var kanskje eit ironisk innfall av lagnaden at Engans oppslag kom jamsides ein artikkel om «Surt nytt frå England» i Norsk Natur. Veit Engan, Norsk Natur og Miljøverndepartemen-

tet at engelske forskarar – for ikkje mange år sidan og over lang tid – vart utsette for det same frå britiske styresmakter som norske vart frå Miljøverndepartementet no? – Det skulle ikkje skrivast anna om lufttransporterte luftforureiningar enn det som hadde for styresmaktene og deira drabantar. Derfor har det også vore liten framgang når det gjeld å få England med på viktige krisetil-
tak i den samanheng.

Eg gjer meg så fri å stille følgjande spørsmål til ansvarleg hald i Miljøverndepartementet:

1. Er Miljøverndepartementet samd i at politiske styringsorgan i andre land skal godkjenne, eventuelt forkaste forskningsresultat og faglege vurderingar før (eventuelt etter) dei er offentleggjorde, som tilfellet var med sur nedbør-forskninga?

2. Meiner ein at Miljøverndepartementet har fagkompetanse til å overprøve Direktoratet for naturforvaltning eller andre forskningsinstansar når det gjeld fagleg vurdering og framstilling av norske eller utanlandske forskningsresultata?

MÅ SVARE: Innsenderen stiller Miljøverndepartementet, med statsråd Sissel Rønbeck i spissen, spørsmål om departementet har fagkompetanse til å overprøve forskningsinstanser, når det gjelder vurdering av forskningsresultater.
(Foto: Johnny Helgesen).

KRITIKK: Verdens Naturfond, der kronprins Harald er president, kommer med sterk kritikk av myndighetenes rovdyr-forvaltning.

(Foto: Per Ståle Bugjerde).

Kronprins Harald mot norsk rovdyr-politikk

Kronprins Harald er som president i Verdens Naturfond kommet på kollisjonskurs med norske myndigheter. Organisasjonen beskylder Direktoratet for naturforvaltning for å feilvurdere størrel-

sen på rovdyrbestanden, og gi fellingstillatelser som setter bestanden i fare. – Tøv, sier direktør Helge Vikan i direktoratet.

NRG ARNEBERG

Verdens Naturfond kommer med den sterke kritikken mot norske myndigheters behandling av ulv, bjørn og jerv i et brev til Direktoratet for naturforvaltning. Direktoratet beskyldes for å la seg påvirke mer av næringsinteresser enn av verneinteresser. Det antydes også at det drives «rens utryddingspolitikken overfor jerven» i Dovre.

– Tøv

– Jeg kan ikke annet enn betegne dette som rent tøv, sier direktør Helge Vikan i Direktoratet for naturforvaltning til Nationen. At kronprins Harald nå er blandet inn i den opphetede rovdyr-debatten i Norge, vil han ikke kommentere.

– Beskyldningene er så langt fra det reelle som overhodet mulig. Vi har en viltoiv med fredningsprinsipp her i landet. Rov-

dyrene er totalfredet. Bare i visse tilfeller gis det fellingstillatelser. Påstandene fra Verdens Naturfond viser at de ikke kjenner det daglige arbeidet med rovdyrforvaltning. Vi følger norsk lov og norske forskrifter, sier Vikan.

Sterke utspill

Direktøren for naturforvaltningen er vant til sterke utspill fra begge sider i rovdyrdebatten. Beskyldningene om at direktora-

ret bryter norsk lov, reagerer han likevel på. Han tilbakeviser også at de feilvurderer størrelsen på bestanden, og at bjørn og jerv er i fare. Ulvens fremtidsutsikter i Norge er det verre med.

– Vi innrømmer at vi ikke vet alt. Men forvaltningen må gå sin gang. Vi forsøker å se en behet, sier Vikan.

– Da vi ga fellingstillatelse for jerv på Dovre, ble vi beskyldt for å ta den siste i Sør-Norge. Det har senere vist seg at dette ikke er riktig.

Jakt på jerv

Bakgrunnen for brevet er et vedtak om jakt på fire jerver i Troms i løpet av vinteren. Verdens Naturfond viser til Bernkonvensjonen om fredning av truede dyrearter, og protesterer mot den økende tendens til fel-

ling av jerv i Norge.

De kritiserer at det i løpet av de tre siste årene er felt fire jerver i Dovre. – Man må regne med at det vil være relativt store muligheter for at jerven i Dovre-Trollheimen ikke tåler denne belastningen på lengre sikt, skriver Verdens Naturfond ifølge NTB.

Vinglete

Verdens Naturfond er skuffet over at det ikke er satt i verk tiltak mot krypskyting av ulver.

– Verdens Naturfond finner dagens ulveforvaltning så «stannløs» og vinglete at det kan synes som om de anarvillige myndighetene har valgt å tie dette problemet i hjel, i håp om at arten skal lide den samme skjebne, skriver organisasjonen kronprins Harald er president for.

Direktoratet for Naturforvaltning
Tungasletta 2
7000 Trondheim

Oslo, 10.11.1987

Om offentliggjøringen av arbeidsrapport nr. 30 fra DN-viltforskingen (Rovviltprosjektet).

Vi viser til vårt brev til Direktoratet for Naturforvaltning (DN) av 12.10.1987, og DN's svar av 21.10. s.å.

Vi takker herved for svar på vårt brev, men er ikke tilfreds med Direktoratets reaksjon.

Direktoratet har ennå ikke gått ut med en offentlig beklagelse av rapport nr. 30 fra rovviltprosjektet. Til tross for at denne saken er viet stor oppmerksomhet i massemediene, hersker det full forvirring om Direktoratets holdning i saken (Jfr. Nationen 6.8.1987; "Vikan beklager ulve-historiene", mens Hamar Arbeiderblad dagen etter skriver: "-Beklager ikke ulvehistoriene."). Det er derfor påkrevet at Direktoratet gir en offentlig beklagelse av rapport 30 i form av en pressemelding. I denne pressemeldingen må det også presiseres hva Direktoratet beklager. Vi er glade for at Direktoratet ovenfor organisasjonene har innrømmet og beklaget at det var en feil å utgi rapport 30 i regi av et allerede avsluttet prosjekt, hvor flere organisasjoner og enkeltpersoner i sin tid var involvert. Vi ser det imidlertid som høyst betenkelig dersom Direktoratet hevder at organisasjonene har misforstått utgivelsen av rapport 30, og at dette er hva som beklages (Jfr. avsnitt 3 i brev av 21.10.; "...fordi dette feilaktig ble oppfattet som et negativt bidrag...", vår utheving).

Vi fastholder at Direktoratet må komme med en faglig underkjennelse av rapport 30. Vi har tidligere påpekt at vestlige ulveforskere gjentatte ganger forgjeves har etterlyst dokumentasjon på de russiske påstandene om ulvedrap på mennesker, og at de ikke har akseptert dem på grunn av manglende dokumentasjon. Hvis Direktoratet ikke offentlig tar avstand fra disse russiske påstandene som dokumentert, vitenskapelig materiale, innebærer dette at Direktoratet, og følgelig også Norge som nasjon, som de første utenfor Sovjet godkjenner russiske, udokumenterte påstander om at ulv dreper mennesker. Vi vil her også uttrykke vår forbauselse over at Direkto-

ratet helt har oversett russiske forskeres egne reservasjoner mot Pavlov's påstander. Dette ser vi som meget alvorlig, og som under-slag av faktiske opplysninger i saken.

I slutten av brevet av 21.10. skriver DN at "gjenpart av dette brev sendes de adressater som har fått tilsendt "Rovviltrapport nr. 30".". Vi er kjent med at denne rapporten er spredt til et langt større publikum enn de som står oppført i DN's adresseliste. Vi ser det som svært betenkelig at oversetteren, som har markert seg i den svenske ulvedebatten som en klar motstander av ulven, har fått tilsendt 200 eksemplarer av et opplag på 600 hefter. Videre kjenner vi til at rapport 30 har vært frembudt for salg flere steder i Finnmark, bl.a. på Sør-Varanger Museum. Den har også vært annonsert i svenske aviser, og vi har også fått opplyst at landbruksforskeren Ivar Mysterud har mottatt omkring 30 eksemplarer av rapport 30, som er delt ut til ulvemotstandere på Finnskogen. Vi vil derfor vite hvor mange eksemplarer av rapport 30 som var tilbake i Direktoratet da den ble stanset, og hvor de øvrige har tatt veien. Vi vil også gjerne vite hvordan Direktoratet har tenkt å komme i kontakt med alle som har mottatt rapport 30 utenom de som er oppført i adresse-listen.

Videre påpekte vi i vårt brev at Direktoratet må sørge for at de ansvarlige bak rapport 30 ikke får anledning til å foreta lignende faderer, og at arbeidet med rovdyrene inntil opprettelsen av NINA må ivaretas av kompetente personer. Vi kan ikke se at Direktoratet har gitt noen avklaring på dette punkt.

Under møtet den 5.10. fikk vi bekreftet at Direktoratet overhodet ikke har avsatt øremerkede midler til oppsyn og registrering av vår desidert mest truede dyreart. Direktoratet har dermed ikke fulgt opp de signaler som ble gitt i 1986 om et norsk-svensk samarbeid om ulven. På svensk side er dette fulgt opp både på fylkesnivå og av Naturvårdsverket, også for den kommende vintersesong. Siden DN ikke har satt av slike midler, og heller ikke klarer å fremskaffe midler til oppfølging av landets mest truede dyreart i inneværende år, har vi i et separat brev til Miljøverndepartementet anmodet Departementet om å stille de nødvendige midler til rådighet. I denne forbindelse er det vesentlig å spørre hvor mye Direktoratet har satt av i bud-sjettet for 1988 for oppfølging av ulven?

Til slutt vil vi uttrykke vår tilfredshet med at Direktoratet følger opp sine forpliktelser ved å foranledige at det innen årets utgang blir utarbeidet en informasjonsbrosjyre om de store rovdyr, der det bl.a. vil fremgå at ulven i Norge ikke representerer noen fare for mennesker.

Bjørn Iuell

Verdens Naturfond

Bjørn Iuell

generalsekretær

Rolf Sørli

Norges Naturvernforbund

Rolf Sørli

generalsekretær

Liv Klungsoyr

Dyrenes Beskyttelse

Liv Klungsoyr

sekretær

Paul Granberg

Foreningen Våre Rovdyr

Paul Granberg

formann

Gjenpart til:

Miljøverndepartementet
Naturvårdsverket i Sverige
Statsministerens kontor

Ikke penger til ulvene på Finnskogen

OSLO: De fire store naturvernorganisasjonene har krevd at det settes av penger til en overvåkning av de få ulvene som befinner seg på Finnskogene, delvis på svensk side — delvis på norsk side. — Det har vi ikke penger til, har Direktoratet for Naturforvaltning svart.

AV
ROLF ARNE MOEN

Nå går de fire organisasjonene rett til Miljøverndepartementet med et brev der de skriver: «Siden Direktoratet tydeligvis prioriterer felling av sjeldne rovdyr foran vern av truede arter, anmoder vi Miljøverndepartementet om å fremskaffe nødvendige midler slik at det med øyeblikkelig virkning kan igangsettes kontinuerlig oppsyn med og registrering av våre gjenværende ulver i grensetraktene mellom Hedmark og Värmland».

De fire organisasjonene kritiserer i sitt brev til Miljøverndepartementet at Direktoratet ikke har satt av midler til kontinuerlig oppsyn med ulv i grensetraktene, til tross for at det i 1986 ble gitt klare signaler om et norsk-svensk samarbeid om ulven. Sverige har her fulgt opp sine forpliktelser både på fylkesnivå og fra Naturvårdsverket. Det er stilt midler til disposisjon for vintersesongen.

Direktoratet har verken forsøkt å framskaffe midler eller forsøkt å omprioritere, skriver organisasjonene. Og føyer til: «I kontrast til dette merker vi oss at Direktoratet har midler nok til å betale såkalte fellingsvederlag ved dispensering fra den generelle fredningen av jerv og bjørn. Det er både grotesk og skandaløst at midler på denne måten benyttes som skuddpremier når man ikke engang har øremerket midler for bevaring av landets mest truede dyreart».

Så langt Naturvernforbundet, Verdens Naturfond, Dyrenes Beskyttelse og Våre Rovdyr.

Det er akseptert at sporsøvervåkning av ulven er den aller enkleste måten å registrere ulv og utvikling i forekomsten på. Dette har ikke bare betydning for verneorganisasjonene. En slik overvåkning og registrering har enda større betydning for husdyrnæringen. Ikke minst i skadesammenheng er det viktig å påvise hvor disse rovdyrene virkelig finnes.

Rovdyra i Stortinget

OSLO: Ei informasjonsbrosjyre om de store rovdyra har havnet i Stortinget — i Stortingets spørretime i dag. Miljøverndepartementet har pålagt Direktoratet for Naturforvaltning å utarbeide en informasjonsbrosjyre om rovdyrene i samarbeid med verneorganisasjonene.

AV
ROLF ARNE MOEN

I Stortinget i dag må miljøvernminister Sissel Rønbeck svare på spørsmål fra representanten Inge Staldivik (A, Nord-Trøndelag) om hva grunnen er til at Landbrukets Utmærskningskontor ikke får være med på å utarbeide brosjyren — slik Direktoratet ønsker.

Denne saken går tilbake til Direktoratets publisering av den russiske litteraturen om ulvens angrep på mennesker, noe som de fire verneorganisasjonene har karakterisert som skrekk-propaganda mot ulven uten relevans for norske forhold. Dette var også bakgrunnen for et krisemøte mellom Direktoratet og verneorganisasjonene i

Miljøverndepartementet i oktober.

Organisasjonene krevde der at Direktoratet utarbeider en informasjonsbrosjyre om rovdyra våre. Direktoratet ville ha med Landbrukets Utmærskningskontor i dette arbeidet, men det har både verneorganisasjonene og departementet sagt nei til.

Miljøverndepartementet kommer med en temmelig streng pekefinger til sitt direktorat i sakens anledning.

I brevet beklager Miljøverndepartementet at rapporten ble publisert som en del av det norske rov-

viltprosjektet. Departementet ønsker at informasjonsbrosjyren blir utarbeidet i løpet av 1987. Den skal ikke ta opp forholdet mellom rovdyr og husdyr på beite. Departementet takker ellers de fire verneorganisasjonene for at de vil være med «i bestrebelsene på å redusere de mulige negative effektene av ulverapporten og i stedet utvikle saklig og nøktern informasjon om våre rovdyr».

ROVDYR: Ulven og andre rovdyr blir debatt-tema i Stortinget i dag.

ØSTLENDINGEN

ONSDAG 18. NOVEMBER 1987

ØREFIK: Sissel Rønbeck ga en politisk ørefik i gårdagens spørretime.

Rovdyra får sin brosjyre

Av
ROLF ARNE MOEN

OSLO: Rovdyra får sin brosjyre. Kanskje to. Det kom fram i spørretimen i Stortinget i går, der Inge Staldivik (Ap, Nord-Trøndelag), spurte miljøvernminister Sissel Rønbeck om hvorfor det skal utarbeides en brosjyre om rovdyra, uten at Landbrukets Utmarkskontor får være med, slik Direktoratet for naturforvaltning har uttrykt ønske om. Direktoratet er pålagt å samarbeide med verneorganisasjonene.

I miljøvernministerens svar ligger en politisk ørefik til direktoratet for den russiske ulverapporten de sendte ut i sommer.

Rønbeck sa at departementet har bedt direktoratet utarbeide en brosjyre om rovdyra og forholdet til mennesker på grunn av rapporten om ulvens næringsøk og mennesker.

— Rapporten som blant annet beskriver angivelige menneskedrap utført av

ulv i Russland under annen verdenskrig skapte betydelige reaksjoner og beskyldninger mot direktoratet for å skape hets mot ulv, sa miljøvernministeren.

Fordi det var forholdet mellom rovdyr og mennesker som skapte så sterke reaksjoner, er det i første omgang behov for å gi et mer nyansert bilde ut fra dagens forhold. Derfor kan hun ikke se det som hensiktsmessig å trekke flere offentlige instanser inn i arbeidet med dette temaet.

Men ministeren vil vurdere å lage en ny brosjyre om rovdyr og husdyr i forbindelse med sluttbehandlingen av landsplanen for ulv, bjørn og jerv, og da vil det være naturlig å samarbeide med landbrukets organisasjoner, herunder Landbrukets Utmarkskontor.

Staldivik ble i fjor kjent, da han i et intervju med Nationen sa at rovdyra er en verre plage for landbruket enn virkningene av Tsjernobyl. Han sa i samme intervju at han kjente til at fire ulver var skutt ulovlig i Norge i løpet av fjoråret.

— ØSTLENDINGEN TORSDAG 19. NOVEMBER 1987

Brosjyre om rovdyr

Miljøvernministeren vil vurdere utarbeidelse av en egen brosjyre om rovilt og husdyr i forbindelse med sluttbehandlingen av landsplanen for ulv, bjørn og jerv.

N ANNE FOGT

I arbeidet med en slik brosjyre finner statsråden det naturlig å samarbeide med landbruksorganisasjonene, herunder Landbrukets Utmarkskontor.

Dette gikk fram av miljøvernminister Sissel Rønbecks svar til Inge Staldivik (A) i spørretimen. Staldivik spurte om grunnen til at Miljøverndepartementet, til tross for ønske fra Direktoratet for naturforvaltning, har bestemt at Landbrukets Utmarkskontor ikke skal få delta i arbeidet med en brosjyre om store rovdyr. Statsråden viste til at denne

brosjyre skal ta opp forholdet mellom rovdyr og menneske, og hun kunne ikke se det hensiktsmessig å trekke flere offentlige instanser inn i arbeidet med å lage en nyansert brosjyre om dette.

Inge Staldivik viste til at miljøvernorganisasjoner av ulik art har deltatt i utformingen av brosjyren, og han fant det merkelig at ikke «den andre part skal komme til orde». Han pekte på motsetningene mellom Rovdyrvern og næringsinteresser, og mente at begge parter burde ha like stor informasjons- og påvirkningsmulighet.

NATIONEN

Torsdag 19. november 1987

KRAV: Fire miljøvernorganisasjoner krever at det skal bevilges penger til å holde oppsyn med ulvebestanden i grensetraktene.

– Ulven må sikres

Trondheim (NTB): Fire miljøvernorganisasjoner har bedt Miljøverndepartementet om å skaffe fram de midler som er nødvendig for å registrere og holde oppsyn med de ulvene som ennå finnes i grensetrak-

tene mellom Hedmark og Värmland.

Organisasjonene mener at det straks må iverksettes et kontinuerlig oppsyn med disse dyrene.

I brevet til Miljøverndepartementet retter de fire organisasjonene sterk kritikk mot Direktora-

tet for naturforvaltning fordi direktoratet ikke har forsøkt å skaffe fram midler til å sikre ulven.

Skuddpremier

– I kontrast til dette merker vi oss at direktoratet har midler nok til å betale såkalte fellingsvederlag ved dispensering av den generelle fredningen av jerv og bjørn. Det er både grotesk og skandaløst at midler på denne måten benyttes som skuddpremier når man ikke engang har øremerket midler for bevaring av landets mest truede dyreart, heter det i brevet.

Organisasjonene som står bak denne henvendelsen er Verdens Naturfond, der kronprins Harald er president, og dessuten Norges Naturvernforbund, Dyrenes Be-

skyttelse og Foreningen Våre Rovdyr.

Hetspropaganda

I et annet brev til Direktoratet for naturforvaltning krever de samme organisasjonene at direktoratet offentlig må beklage informasjon som tidligere er sendt ut i en oversatt rapport om ulveangrep på mennesker i Sovjetunionen.

Organisasjonen kaller rapporten «russisk hetspropaganda mot ulven».

– Hvis direktoratet ikke offentlig tar avstand fra disse russiske påstandene om ulvedrap på mennesker, inneholder det at Norge som nasjon, som den første utenfor Sovjetunionen, godkjenner udokumenterte russiske påstander om at ulv dreper mennesker, heter det i brevet.

BIOLOGISK INSTITUTT
 AVDELING FOR ZOOLOGI
 POSTBOKS 1050, BLINDERN,
 0316 OSLO 3
 TLF: (02) 45 45 61

BLINDERN, 22. september 1987

Ambassadøren
 Sovjetsamveldets ambassade
 Drammensvn. 74
 0271 Oslo 2

An. kritikk av russisk biolog i norsk presse

Bakgrunnen for dette brev er en orientering om endel kritikk av sovjetisk biologi som i den seinere tid har fremkommet i norske massemedia.

Det har i flere år pågått arbeid i Norge forbundet med forvaltning av store rovdyr (bjørn, ulv og jerv). I denne sammenheng har en svensk kollega av meg, Dr. Elis Pålsson, oversatt endel russisk litteratur om ulv. Den første oversettelsen ble trykket som en stensilpublikasjon allerede i 1984, og en annen nå i 1987. Den første var et forskersymposium om ulvens adferd holdt i Moskva 1980. den andre er et utdrag av en bok av Dr. Michael Pavlov, Research Institute of Game Management and Fur Farming, Engels str. 79, Kirov 610601, USSR. Oversettelsen, som bare er et utdrag av Pavlovs bok ble gitt tittelen "Ulvens næringssek og mennesket".

Denne lille publikasjonen har skapt en voldsom diskusjon om ulvens farlighet i Norge. Den er først og fremst forårsaket av formannen i en forening av rovdyrvenner som kaller seg "Våre rovdyr". Den skal ha ca. 1000 medlemmer. Denne forening vil absolutt ikke høre snakk om at ulven er farlig for mennesker, og sier at russisk forskning på dette kun er vandrehistorier og sagn.

Formannen i "Våre rovdyr" skrev et brev til miljøvernministeren, og krevet der at direktør Helge Vikan (i Direktoratet for naturforvaltning, Trondheim) måtte gå av og at Dr. Ole Jacob Sørensen (som sto for Direktoratets utgivelse av oversettelsen, Rapport nr. 30) måtte fjernes fra sin stilling.

Etter noen uker ble utgivelsen av oversettelsen stoppet.

Norsk Telegrambyrå sendte telegram over hele Norge, til alle aviser, om dette forholdet. Jeg vedlegger kopier fra enkelte Oslo-aviser som viser noen av oppslagene. Seinere har forskjellige personer skrevet innlegg i denne debatten, hvor de ikke bare stiller seg kritisk til Pavlov, men uttaler seg om hele den russiske biologiske forskningen! En av dem trekker til og med fram Lysenko, og reiser spørsmål om russerne i det hele tatt kan biologi. Han skriver under titelen "Kan russerne biologi?" i et av sine innlegg.

En rekke av disse innleggene er vedlagt som kopier til Deres orientering. Som biolog og kollega av russiske rovdyrforskere ønsker jeg å ta klar avstand fra den kritikk som her fremføres mot russisk biologisk forskning, som jeg mener det ikke er grunnlag for. Til Deres orientering anføres også at både Dr. Elis Pålsson og undertegnede har tatt kontakt med Dr. Michael Pavlov og Professor Bibikov for å følge opp denne saken. Kopi av brevene som er sendt er vedlagt her til orientering.

Dersom De skulle ønske en utdypning og nærmere orientering om ulvedebatten, hører jeg gjerne fra Dem i denne forbindelse.

Med hilsen

Ivar Mysterud

(universitetslektor)

ULVEFORSKERE «angitt» til Sovjet-ambassaden

Av HALVARD C. HANSEN

Norske dyrevernavtister og biologer reiser mot universitetslektor Ivar Mysterud, som de hevder har angitt dem til sovjetiske myndigheter. Bakgrunnen er et brev Mysterud har sendt til Sovjetunionens ambassade der han beklager kritikken mot sovjetisk ulveforskning.

Dermed har de siste måneders ulvedebatt i Norge nådd et foreløpig høydepunkt. Så vel den sovjetiske ambassaden som universitetsdirektøren i Oslo er nå brakt inn i saken på bakgrunn av Mysteruds brev.

Farlig

— En ting er debatten om ulven er farlig for mennesker eller ikke. Noe ganske annet er det at jeg som formann for Foreningen Våre Rovdyr blir utpekt overfor andre lands myndigheter. Ikke minst når det skjer på bakgrunn av feilinformasjon fra Mysteruds side, sier Paul Granberg fra Follebu i Gudbrandsdalen til Dagbladet. Han har innrapportert saken til universitetsdirektøren. Hvordan er ansvarforholdet når en universitetslektor på denne måten utpeker en norsk statatborger som bare har brukt sin demokratiske rett til å delta i en offentlig debatt, spør Granberg.

Kritiske

— Som biolog og kollega av sovjetiske rovdryforskere ønsker jeg å ta klar avstand fra den kritikk som her framføres mot russisk biologisk forskning, sier Mysterud i sitt brev til Sovjetunionens ambassade.

«Bare informere»

Til Dagbladet sier universitetslektoren ved biologisk insti-

Formannen i Foreningen Våre Rovdyr, Paul Granberg, mener han er «angitt» til sovjetiske myndigheter av universitetslektor Ivar Mysterud.

Universitetslektor og ulveforsker Ivar Mysterud har i et brev til den sovjetiske ambassaden i Oslo tatt avstand fra den kritikk norske ulveaktivister og forskere har rettet mot sovjetisk rovdryforskning.

(Foto: Arnfinn Pedersen)

tutt at han bare ville orientere den sovjetiske ambassaden om debatten, og at han derfor oversendte dette brevet sammen med en serie aviautklipp.

Andre biologer reiser fordi de føler seg utbengt av Mysterud fordi de ikke godtar sovjetiske forskningsrapporter om at ulven er farlig for mennesker.

— Bakgrunnen for min skepsis til sovjetiske rapporter på dette området er at det aldri har

Stridens kjerne: Ulven. Er den farlig for mennesker eller ikke?

(Foto: Geir Bølstad)

kommet noen dokumentasjon på at ulv virkelig har angrepet mennesker i Sovjetunionen. Amerikanske forskere har aldri funnet slik dokumentasjon i sin forskning, og selv etter gjentatte henvendelser til sovjetiske kolleger, har de aldri fått den dokumentasjon de har bedt om, sier biolog Roar Solheim.

Politisk side

Han mener denne saken i tillegg til faglige og personlige sider, også har fått en politisk slagside.

— Etter brevet fra lektor Mysterud føler jeg at jeg indrekte er blitt utbengt som motstander av sovjetisk forskning, og det er en ganske alvorlig sak, sier Solheim.

«Russiske sagn om ulveangrep»

Norske biologer og rovdryforskere reagerer mot sovjetiske rapporter om ulveangrep på mennesker fordi de har preg av vandrehistorier eller sagn.

I en historie fra sovjetiske biologer blir det fortalt om en bordekone som ble overfalt av ulv, men reddet livet fordi hun hadde et tykt skjert om halsen.

— Deretter skal hun ha grepet tak i tungen på ulven, dratt den med seg hjem til garden og slått den i hjel. Slike sagn minner om en norsk fortelling der mannen

stikker hands på langt ned i sporet på en bjørn at han får tak i halen og vrenger hele bamsen, sier biolog Roar Solheim til Dagbladet.

Han vil ikke avvise sovjetiske rapporter om at ulveflokker gikk løs på døde soldater etter store slag under annen verdenskrig i Sovjetunionen.

— Det ville ikke være noe rart i at en ulveflokk forsøkte å spise en død menneskeskrot, men det vi diskuterer her i landet er om ulven angriper mennesker, og her har vi ingen dokumentasjon, sier han.

Jerve-jakt

Norges Naturvernforbund krever reaksjon fra poliilet og Direktoratet for naturforvaltning (DN) etter so jervellinger i Troms. Naturvernforbundet mener at begge jervene ble skutt ulovlig.

Norges Naturvernforbund tar også til orde for generell strengere strafferaksjoner når det gjelder miljøkriminalitet. Forbundet mener at eksemplene fra Troms dokumenterer at behovet for strengere reaksjoner i fullt monn er til stede, også på ansvarsområdet til Direktoratet for naturforvaltning (NTB)

Ivar Mysterud påkaller den sovjetiske ambassade

Kald krig om ulven

HÅRREISENSE: — Et hårreisende brev, sier Paul Granberg, som føler seg angitt til den sovjetiske ambassaden.

AV
ROLV ARNE MOEN

ELVERUM: Det har blåst opp til kald krig om de få ulvene som finnes i Norge og Sverige. Det har senket seg et jernteppe mellom universitetslektor Ivar Mysterud og krefter som forsvarer ulvens eksistens. Mysterud har i sakens anledning påkalt den russiske ambassade. Om dette betyr perestrojka for norsk rovdyrforvaltning er lite trolig. Paul Granberg i Våre Rovdyr føler seg angitt til Sovjet-ambassaden.

Universitetslektor Mysterud har skrevet brev til ambassadene ved Sovjets ambassade i Oslo. I dette brevet beklager Mysterud den kritikk som er framkommet mot en russisk oversettelse av ulvelitteratur som Mysterud selv har tatt initiativ til. Det handler selvfølgelig om svensken Elis Pålasons oversettelse av deler av Mikhaïl Pavlovss arbeid, norsk tittel «Ulvens næringsøk og mennesket», utgitt av Direktoratet for naturforvaltning.

Krisemøte

Denne rapporten forteller om ulvengrep på mennesker i Sovjet. Den er blitt karakterisert som ren hetspropaganda mot ulven av de fire vennorganisasjonene. Naturvernforbundet, Våre Rovdyr, Verdens Villmarksfond og Dyrenes Beskyttelse. Rapporten ble stoppet av DN etter at det ble satt inn press. Det er holdt krisemøte mellom de fire organisasjonene og DN på initiativ fra Miljøverndepartementet, og i et glassnot-framstøt har departementet pålagt DN å samarbeide med de fire organisasjonene om en opplysningsbrochure om rovdynene — for å bære på skadene etter den russiske rapporten.

ULVEN I BRENNPUNKTET: Det er oppstått kald krig om de få ulvene vi har i Norge og Sverige, etterat universitetslektor Ivar Mysterud har skrevet brev til den sovjetiske ambassade i Norge om norsk kritikk av sovjetisk ulvelitteratur. FOTO: NTB.

sjøne om en opplysningsbrochure om rovdynene — for å bære på skadene etter den russiske rapporten.

Våre Rovdyr

Mysterud har skrevet til ambassadene i Oslo. Der skriver han at kritikken først og fremst er «forårsaket av formannen i en forening av rovdryrvenner som kaller seg Våre Rovdyr. Den skal ha ca. 1000 medlemmer. Denne foreningen vil absolutt ikke bære snakk om at ulven er farlig for mennesker og sier at russisk forskning på dette kun er vandrehistorier og sagn», ifølge Mysterud.

— Jeg tar avstand

Han skriver på slutten av sitt brev: «Som biolog og kollega av russiske rovdryrforskere ønsker jeg

å ta klar avstand fra den kritikken som ber framføres mot russisk biologisk forskning og som jeg mener ikke er grunnlag for», skriver Mysterud, og tilbyr seg å gi ytterligere utdypning av den norske ulvedebatt, dersom ambassadøren ønsker det.

— Føler meg uthegnet

Det er Paul Granberg, oppvokst i Osen, nå bosatt i Follu, som er leder i Foreningen Våre Rovdyr. Han føler seg kraftig uthegnet av Mysterud og har svart med et kritisk brev til lederen ved Universitetet i Oslo. — Før jeg går videre med denne saken, vil jeg gjerne se hva Universitetet svarer, men jeg akter ikke å la denne saken ligge, sier Granberg til vår avis.

Han sier at Mysterud har skrevet sitt brev på Universitetets brev-

AVVISER KRITIKKEN: Ivar Mysterud skriver i brevet at han stoltte sine sovjetiske forskerkolleger og avviser den norske kritikken mot deres ulveforskning.

papir og undertegnet som universitetslektor, så han oppfatter dette som et offisielt brev fra Universitetet.

Granberg understreker at Våre Rovdyrs oppgave er å sørge for at norske rovdryr forvaltes etter norske lover og internasjonale overenskomster.

Vil følge opp

— Dette brevet er et direkte angrep på min person. Det reiser spørsmål om både personlig, politisk og fagbiologisk art, skriver Granberg. Før han går videre med saken hva angår opprettning og erstatning, vil han ha svar på flere spørsmål til Universitetet.

Blant annet stiller han spørsmål om universitetets ansvar, når en universitetslektor gjennom feilinformasjon overfor en fremmed makt, angir/utpeker en norsk statsborger som kun har benyttet sin demokratiske rett til å delta i en offentlig debatt.

Går god for innholdet?

Han vil også vite hvilke virksomheter har for å reise opp skadene, og ikke minst vil han ha rede på om Universitetet i likhet med Mysterud går god for den faglige innholdet i den omstridte ulvrapporten.

Den inneholder forøvrig historier om de denne typen i helt kort-versjon. En kone ble angrepet av en ulv. Hun fikk tak i tanga på ulven, slope ulven med seg hjem, der hun fikk tak i redskap og slo den ihjel.

Professor Stenesh ved samme avdeling som Mysterud har tatt avstand fra rapporten.

Vil ikke diskutere

Granberg mener en må få litt perspektiv på denne saken. I Norge og Sverige har vi i dag 4-5 frittlivende individer av ulv. Mysterud har selv tatt initiativ til oversettelsen som Pålason har gjort. Til tross for det, har han ikke deltatt i den faglige debatten om rapporten, men i stedet etterlyst åpenhet og ærlighet i debatten. — I stedet har han gått til den sovjetiske ambassade og uspekt enkelte norske borgere som ansvarlige for kritikken mot denne «vitenskap», sier Granberg, og reiser et stort spørsmål om hva Mysterud egentlig ønsker å oppnå.

— Det offentlige har lagt fram en plan for hvordan arten skal bevares i Norge. Den planen har Mysterud satt seg innom og kommet med et eget alternativ, som folk ikke forstår og som Mysterud konsekvent nekter å gi klare svar om, sier Granberg, som finner kontakten med sovjet-ambassaden som ganske håreisende.

Kald krig om ulv

Det er oppstått kald krig om ulven. Universitetslektor Ivar Mysterud har «angitt» kritikere av en russisk ulvrapport til den sovjetiske ambassaden i Oslo. Paul Granberg i Våre Rovdyr reagerer. — Hårreisende, sier Granberg til Østleendingen.

SE SIDE 29

Rovdyrdebatt til Sovjet ambassade

OMSTRIDT BREV: Universitetslektor Ivar Mysterud forsikrer i et brev til Sovjets ambassader i Norge at han tar avstand fra kritikken mot russisk ulveforskning.

Rovdyrdebatten har nådd nye høyder. Nå har universitetslektor Ivar Mysterud sendt brev til den Sovjetiske ambassade, der han tar avstand fra kritikken mot sovjetisk ulveforskning. Foreningen Våre Rovdyr har mottatt en kopi av brevet fra en ukjent avsender. De ber nå om en forklaring fra Universitetsledelsen.

NGRD ARNEBERG

Utgivelsen av heftet «Ulvens næringsøk og menneske» har skapt voldsom debatt. Rapporten inneholder oversatte utdrag fra sovjetisk ulveforskning. Det hevdes blant annet at ulv angriper og dreper mennesker. Flere reiste tvil om holdbarheten i påstandene, og Foreningen Våre Rovdyr krevde at direktør Helge Vikan og forsker Ole Jacob Sørensen i Direktoratet for naturforvaltning måtte gå av.

I brevet til den sovjetiske ambassaden, skriver universitetslektor Ivar Mysterud at diskusjonen først og fremst er forårsaket av formannen i Foreningen Våre Rovdyr, Paul Granberg.

– Denne forening vil absolutt ikke høre snakk om at ulven er farlig for mennesker, og sier at russisk forskning på dette kun er vandrhistorier og sagn. (...) Som biolog og kollega av russiske rovdyrforskere ønsker jeg å ta klar avstand fra den kritikk som her framføres mot russisk biologisk forskning, som jeg mener det ikke er grunnlag for, skriver Mysterud til Sovjets ambassader i Norge. Paul Granberg reagerer kraftig på brevet, og oppfatter det som et direkte angrep på

hans person. I et brev til universitetsdirektøren ved Universitetet i Oslo, antyder han at det kan bli aktuelt å kreve oppreisning/erstatning.

Han ber universitetsledelsen om en nærmere redegjørelse, og spør om det er en vanlig akseptert framgangsmåte å koble inn andre lands utenriktjeneste ved henvendelse til kolleger i disse landene.

Granberg understreker at organisasjonene kritiserer den måten som oversettelsen av den russiske litteraturen er blitt presentert på, nemlig som et vitenskapelig holdbart resultat fra et norsk forskningsprosjekt. Direktoratet for naturforvaltning har selv stoppet utsendelsen av rapporten. Fire organisasjoner står bak kritikken: Norges Naturvernforbund, Verdens Villmarksfond, Dyrenes Beskyttelse, og Foreningen Våre Rovdyr.

Nye momenter for rovviltdebatten

DEBATT

Av Hans J. Engan, Tynset

Ved Institutt for Skogøkonomi ved Norges landbrukskole er det nylig utgitt en rapport (nr. 5/1987) om «haldninger til og betalingsvillighet for bjørn, jerv og ulv i Norge». Rapporten er utarbeidet av Lisbeth Dahle, Birger Solberg og Dag Petter Sødal. Formålet med forskningsarbeidet har vært å undersøke befolkningens holdninger til bjørn, jerv og ulv, samt å finne ut hvor mye folk er villige til å betale for å bevare bestander av disse artene i Norge. Grunnlagsmaterialet er samlet inn gjennom Gallup/NOI gjennom personlige intervjuer med to landsomfattende utvalg à 1000 personer, representative for befolkningen over 15 år.

Rapporten og resultatene er mangesidig og svært omfattende, og bør være nødvendig og nyttig stoff for dem som deltar i debatten om rovdyra. Det er ingen tvil om at hovedkonklusjonen av rapporten må være følgende: Et stort flertall i befolkningen ønsker å bevare bestander av disse artene i Norge, og de er villige til

å betale langt mer enn de kostnaden rovdyra i dag påfører samfunnet for å oppnå denne bevaringen(!).

Av enkeltresultater kan nevnes at 85 prosent av de spurte ønsker å beholde bestander av bjørn, og 78 prosent vil beholde bestander av jerv og ulv. Henholdsvis 60 prosent, 50 prosent og 60 prosent ønsker å opprettholde eller øke dagens bestand av disse artene. Henholdsvis 25 prosent, 28 prosent og 18 prosent ønsker å redusere bestandene, og bare 5 prosent, 9 prosent og 11 prosent vil fjerne bestandene av bjørn, jerv og ulv.

Undersøkelsen må være en skuffelse, og bør forhåpentligvis bli et skikkelig korrektiv for de personer i næringsorganisasjoner og offentlig forvaltning som i årevis synes å ha arbeidet utrettelig for å redusere eller fjerne bestandene av enkelte av disse artene fra norsk fauna. I slik sammenheng er det naturlig å tenke på Norges Bondelag/Landbrukets Utmarkskontor ved forskerne Ivar Mysterud og Morten Muus Falck (tidligere Morten Kolstad). Det er også naturlig å tenke på enkelte sider av

den «rovviltforvaltning» som har vært drevet av Direktoratet for naturforvaltning under direktør Helge Vikans ledelse. Det er nemlig etter undertegnedes mening knapt å ta for hardt i når man sier at f. eks. ulven, og enkelte av våre bestander av bjørn og jerv, har overlevd til tross for – og ikke på grunn av – den «forvaltning» som har foregått. Det vil være å håpe at ytterligere utspill fra slike krefter vil bli behandlet og bedømt i lys av bl. a. resultatene i rapporten fra Institutt for Skogøkonomi.

Fil. dr. Elis Pålsson ved Lund universitet (Sverige) har de siste årene gjennom sitt oversettelsesarbeid av russisk litteratur om ulv blandet seg inn i den norsk/svenske rovviltdebatten. Gjennom sine oversettelser/publikasjoner «Vargens betende» (1984) og «Ulvens næringsøk og mennesket» (1987) har han sterkt og bevisst fokusert på ulvens skadelighet, og bl. a. næret opp under folks frykt for rovdyr. Jeg synes videre at hans debattinnlegg i kjølvannet av den kritikk som har vært reist mot innholdet i disse publikasjonene, klart viser at hans intensjon har

vært å bidra til utryddelsen av denne arten fra norsk/svensk fauna. Hans forsøk på å kamuflere seg bak en ufarlig oversetterrolle bør ikke tas høydelig.

Elis Pålsson har ellers i div. debattinnlegg forsøkt å distansere seg fra forbindelsen med ovennevnte Ivar Mysterud/Landbrukets Utmarkskontor. Han skriver bl. a. at han, ikke Ivar Mysterud, har valgt ut de aktuelle kapitlene fra den russiske boka «Ulven», som er grunnlaget for «Ulvens næringsøk og mennesket». Dette kan godt være tilfellet, men er i så fall rent ordkløveri! Jeg vil i den sammenheng minne Elis Pålsson om en telefonsamtale han hadde med Viggo Ree 22. 7. 1987 ca. kl. 10.00, hvor han på direkte spørsmål opplyste at Ivar Mysterud hadde foranlediget oversettelsen både av «Vargens betende» og «Ulvens næringsøk og mennesket». Denne samtalen ble med hensikt overhørt av vitner, og vil være vanskelig å snakke seg bort fra(!).

Elis Pålsson har ellers hekket seg opp i det forhold at div. organisasjoner og personer har krevd at «Ulvens næringsøk og men-

nasket», utgitt av Direktoratet for naturforvaltning som «Arbeidsrapport for Rovviltprosjektet nr. 30», skulle tilbakesendes og makuleres. Jeg skal være enig i at en vitenskapelig, userius og uklok publikasjon ikke nødvendigvis burde makuleres fordi den var dårlig. Men Elis Pålsson bør være klar over at denne publikasjonen ble utgitt under dekke av et forskningsprosjekt som var avsluttet 2–3 år tidligere, og i ly av organisasjoner og personer som hadde lånt sine navn til dette prosjektet! Utgivelsen var derfor ikke bare et faglig ganske tvilsomt arbeid, men den var også et brudd på en rekke forskningsetiske (og mulig juridiske) regler og lover! Det var hovedgrunnen til at bl. a. enkelte som var med i ledelsen av dette forskningsprosjektet, gikk ut med et slikt krav. Direktoratet har da også måttet beklage denne utgivelsen.

Vern av alle dyrearter og deres leveområder har alltid vært – og vil alltid være – et viktig arbeidsfelt innen natur- og miljøvern. Arbeidet for rovviltartene har ikke «avledet oppmerksomhet fra natur- og miljøproblemer. Det er forårsaket av slike problemer!

«Sveine» jager Mysterud

FLISA: Universitetslektor og forsker Ivar Mysterud har de siste årene færtet mye i ulvedistriktet i Hedmark og Varmland og engasjert seg i saueeierens problem. Etter alle har likt det like godt, og etter at Mysterud tok kontakt med den russiske ambassade for å få kontakt med forskerne Pavlov og Bibikov, har ulvsveinet jaget» Mysterud.

OMSTRIDT: Det har blitt frukt rundt både Ivar Mysterud og ulven de siste månedene.

Ivar Mysterud tror på julenissen

Jeg har lenge fulgt ulvedebatten på stidningen. Jeg har ikke hatt lyst til å kommentere mange av de usaklige påstandene verken fra motstandere eller forkjempere. Motstandernes hellige ku ser ut til å være Ivar Mysterud. Han er også mestersom greier å komme med de mest usaklige utspill.

Flere ganger har jeg hatt lyst til å svare deg Ivar, men dine utspill har vært hanale, usanne, løpelige og med total mangel på kunnskaper, at du aldri har fortjent noe svar.

Når du nå har vengitt norske forskere og forkjempere av ulv til Sovjet-ambasaden, går du langt over mine grenser.

— Som biolog og kollega av sovjetiske rodyrvforskere ønsker jeg å ta klar avstand fra den krittikken som har framfaret mot russisk biologisk forskning, sier du Ivar Mysterud i et brev til Sjøveitnisiens ambassade.

Den krittikken som norske forskere og biologer har rettet mot de sovjetiske forskerne går ut på utrolige historier som russere har presentert i sin rapport, uten at de kunne dokumentere. Det heter blant annet at en bondekone ble angrepet av en ulv, men redde livet fordi hun bar et tykt skjert om hålsen. Hun skal til slutt ha grepet fast i ulvens tunge og dratt den hjem til gården, for siden å avlive den. Den som tror på denne historien, tror også på julenissen. Ivar Mysterud slukte historiene med god appetitt.

Det fortelles også i rapporten om ei historie om ulven som gikk til døde soldater etter et stort slag under annen verdenskrig. Selv om det skulle være tilfelle, så er det ikke noe rart om en ulvsflokk forsøkte å spise døde menneskeskrotter. Men dette er ikke noe bevis for at ulv angriper mennesker verken her i landet, eller i Sjøveitnisiens.

Ivar Mysterud, du er til og med så frekk at du i denne saken har med hjelp av fellingimasjon hengt ut formannen i foreningen «Vare Rodyrv» Paul Granberg, til landsis myndighet. Dette er en så alvorlig sak at den vil få utspill av ubehagelig karakter mot deg.

Stakkars Mysterud, du må nok innrømme at dette er et inngangsspill fra din side. Her i landet har presset deg alvorlig lenge, og det var du. Og mot den russiske «sjernens vil selv du bli lisen, selv om nåt» er.

Ole Johnny Myngvold
Kongsvingel

— Det kan jo være at de russiske forskerne også ønsker å uttale seg i sakens anledning, og jeg mener at norske ulvstudenter bør tale at de io forskerne blir underrettet. Kanskje kan de som ønsker å diskutere russiske jakhistorier og sagn videre få gjøre det med russiske forskere. I 1980 hadde Sovjet rundt 76 800 ulver, og det er klart russere har mye å lære oss om dette dyret. Pavlov bor i Kirov der de aktuelle observasjonene er gjort, og jeg vilger påstanden at han var mer om ulven i Kiriv enn førsteasplere fra Follebu og Amasar, sier Mysterud.

— At jeg tok kontakt med ambassaden skjedde blant annet fordi det vil underrette en eventuell kon-

takt med forskerne og bidra til å unngå misforståelser. Når Paul Granberg hevder at jeg har gått god for innholdet i de russiske skrifterne, stemmer ikke det. Jeg er rett og slett dritt lei av å bli tilgjenglig meninger jeg ikke har. Jeg har ingen forutsetninger til å gå god for innholdet, og nettopp derfor er det ønskelig å komme i kontakt med de russiske forskerne. At russene også i mye annen literatur behandler ulvens farlighet, er det ingen her i landet som kan laes for og som universitetsforsker og vokter av det frie ord, reagerer jeg sterkt når noen prøver å hindre innsyn i denne litteraturen. Det må være legitimt å diskutere også ulvens farlighet. Vi skal ikke ha

noen meningsterror om ulven i Norge, sier Mysterud.
— Rakkjøsene har vært mange og spesielt?
— Paul Granberg har døvrrett til det ytterste forsøkt å utnytte ulvens farlighet politisk. Han har i forbindelse med de russiske oversettelsene gått ut med krav til miljøvervministeren om fjerning av direktøren og en forsker i Direktoratet for naturforvaltning. Det er en overreaksjon i megalklassen. I brevet til miljøvervministeren er Pavlovs skrift karakterisert som et propagandaskrifit hvor hovedhenvisningen er å bygge opp under folks redde for å bli spilt av ulv, og at de bærer mest preg av å være gamle jakhistorier. Alvorlig er det også at Granberg gjennom sin utbauing har gitt disse russiske artiklene en PR som de absolutt ikke fortjener. Så viktig er de ikke. Ulven har derfor seppe blitt begunnigst av Granbergs utspill.

— Hvor farlig er ulven, mener du?
— Jeg er enig i at det i Norge er veldig sjelden selv i eldre tid at noen kan vise til tilfeller der ulv har drept mennesker. At dette vrder i disse situasjon kan være farlig, er likevel en realitet. Det er ikke bare den sovjetiske biologen Pavlov som har behandlet dette. Den svenske historikeren Barje Osterberg, den finske ulvforskeren Pullainen og andre, for å nevne noen. Også Olav Hjeltner fra i boka «Viltbiologi» siert litteratur fra det europeiske kontinent, der ulven har drept mennesker. Dette med ulvens farlighet er ikke noe aktuelt problem for norsk forskning i dag. At ulven i sjeldne tilfeller kan være farlig for mennesket, er naturligvis heller ikke noe argument for at den bør utrodes. Det er derfor tilrettet beklagelig at det blir fokkvert på farligheten. Det er synd på grunn av det omfattende holdningskapene arbeide som er gjort i vårt land på store rodyrv.

— Granberg føler seg utnyttet?
— Det får så være. Det er daglig kost i norsk ulvedebatt. Jeg vet hva jeg snakker om, og neppe noen er blitt utnyttet som selv. I 1981 gikk jeg ut og sa at ulven tok

sau i Hedmark. Det aktiverte et hylskore, som prøvde å dra det i tvil, høyte det med og putte det under teppet. Det lyktes ikke, men ulvene en debatt om hunder og mulige ulver, hvor jeg ble voldsomt kritiseret for å ha trådd ordet ulv i min munn. Seks år senere er ulvsveinene akseptert, og i utvalven lokalt kan gjere skade på saueholdet. Det er gammel viten her i landet.

— Du vil utrydde ulven, hevder enkelte?
— Rodyrvstudiasier forvenger og insinuerer. Alle som kjemmer mitt arbeide vet at det er rent tull å si og antyde noe slikt. Det å være biolog og samtidig politisk samfunnsborger, er vanskelig. Skal det drives naturforvaltning, må en integrere biologien i samfunnsplanleggingen. Gro-kommissjonens rapport har lagt opp til det, men vi har ikke kommet særlig langt her i landet. Det ser vi for eksempel naturforvaltningen. Takkhøyden er lav i vår lille norske andelam.

— Ulvedebatten er het?
— Det er to polarer i norsk ulvedebatt, og etter min mening har det skjedd en usnevdyndig sterk polarisering. Aktivister som bare ser ulven og lar teitvitt på det merste, og moderate som legger et bredere sosiologisk og samfunnsmessig perspektiv på problemene. Begge ider er oppriktig av å bidra til å sikre en levedyktig ulvbestand for framida. Men om målet er likt, er midlene og forvaltningsstrategier forskjellig. Jeg har som moderat arbeidet mye med forvaltningsplaner for ulv som også tenker i norsk målestokk. Det heter med et slikt opplegg. Bredtskapsplaner for en rakk utryddelse hvis rabies angriper, ligger klar i Finland. Det kan endre situasjonen bevidst over nature. Sprengere det langs grnmen når Sovjet er snart ferdig. Du vil reaktivt utvalg grunnlaget for en eventuell ulvbestand i Norden bli alvorlig skicket. Skal det bli «operasjons» i utvervaltningen her i landet, må vi nok alle lære oss å godta ulven som den virkelig er, både dens positive og mer omstridte sider, sier Ivar Mysterud.

Rodyrvens tilhøyr før fauna

I Østlendingen den 1. desember 1987 kommer Paul Granberg nok en gang med et angrep på vårt og landbrukets engasjement i rodyrvforvaltningen i Norge. De fleste som følger med i den etter hvert nok langvarige føljetongen har vel nå gjort seg opp en mening om Granbergs arbeidsattid. Ikke nok med at han angriper oss, de fleste som har andre synspunkter enn han selv får sin pålitelighet trukket i tvil eller bli avsatt fra sine stillinger i avisinnlegg eller gjennom brev til myndighetene.

Et framtrekkende trekk ved Granbergs innlegg er at de i store grad er basert på tilfeldig sitering hentet fra ulike rapporter og intervjuer med sine å dagpressen. Sjelden bruker han avisinnlegg eller fagartikler vi selv har skrevet som grunnlag for sine påstander. Hvorfor Granberg har valgt denne debattformen behøver neppe noen kommentar. Det er naturligvis lettere å skape misforståelser og så vil når frise journalistiske formuleringer er utgangspunktet.

Vår grunnholdning og landbrukets syn på rodyrvforvaltningen er at de store rodyrvdyrene har sin rettmessige plass i vår fauna. Dette betyr at vi må finne fram til fornuftige og formålstjenlige samarbeidsaninger mellom miljøvern og ulik næringsvirksomhet i utmark. Derfor snakker vi om feltrubb og nordisk samarbeid, og derfor har vi forsøkt å fremme nye synspunkter rundt de prinsipielle sidene ved forvaltningen. At Granberg ikke liker våre synspunkter har vi oppfattet.

Morten Mvns Falck,
Ivar Mysterud

«Angiveri om ulv er tøys»

En russisk ulveforsker har fått massiv kritikk i Norge. Dette har jeg tatt til etterretning. Jeg har imidlertid tillatt meg å orientere de to russiske forskere som er mest sentrale i denne saken. Det siste ord er neppe sagt fra deres side. Kritikere av sovjetisk ulveforskning bør tale at de russiske forskere blir orientert om den debatt som har pågått. Det er faktisk de som har blitt kritisert. Kanskje de ønsker å ta til motmæle?

INNLEGG

Av Ivar Mysterud,
Biologisk institutt, Oslo

Jeg synes også det var naturlig at ambassaden ble varslet om at det pågår en slik debatt, og at kontakt er opprettet med russiske ulveforskere. Et brev vedlagt klippkopier ble sendt ambassaden som en meddelelse som de skulle ta til etterretning. At ambassaden kjenner til saken vil trolig også lette de russiske forskeres kontakt til Vesten. Dette er sakens kjerne, og ikke å «henge ut» Paul Granberg.

Hva dette har med «angiveri» å gjøre skulle jeg gjerne like å vite.

Jeg har sendt til Sovjets ambassade et brev. Det inneholdt to ting:

1. At jeg tar avstand fra den kritikk som enkelte ulveentusiaster og biologer har rettet mot sovjetisk biologisk forskning.

2. En serie med klipp fra ulvedebatten i Norge og kopi av et brev som Elis Pålsson har sendt til M. Pavlov og D. Bibikov.

Jeg har overhodet ikke nevnt noe navn i mitt brev. Hvis navn nevnes tilsier god skikk at den/de det gjelder bør varsles med beskjed og brev kopi. Dette har jeg altså ikke funnet nødvendig.

Dagbladet

Fredag 11. desember 1987

Mysterud for fred?

Det er tydeligvis mye man skal lese før øynene spretter ut. Denne gang om Ivar (eller var det Ivan?) Mysterud, som nå har skrevet brev til den russiske ambassaden vedrørende den ulvedebatt som i den senere tid har utspilt seg. Ivar Mysterud er kanskje bekymret for det norske folks sikkerhet, når han på denne måten forsøker å tilintetgjøre all kritikk mot de svært omdiskuterte oversettelser av russisk ulvelitteratur.

Som den selvopnevnte fredsmekler han er, bringer Mysterud også et offer, nemlig formannen i foreningen «Våre Rovdyr», Paul Granberg. Ta denne mannen og la oss andre gå fri! For han alene har brakt russisk ulveforskning i vanry! Ja, slik kan det virke. Ivar Mysterud må etter hvert være den eneste som ikke har oppfattet at kritikken mot utgivelsen av deler av Pavlovs bok «Ulven næringsøk og mennesket» samt andre deler av norsk ulvforvaltning, ikke er kommet fra noen enkeltperson eller en enslig organisasjon, men fra de fire verneorganisasjonene Norges Naturvernforbund, Verdens Naturfond, Dyrenes Beskyttelse og foreningen «Våre Rovdyr» i samarbeid.

Dette er ikke, som Mysterud hevder, noe forsøk på å kneble yttringsfriheten eller å fornærme russiske forskere, men et fortløvet forsøk på å redde de fem ulvene som fortsatt (håper vi) finnes på den skandinaviske halvøya. I dette forsøket har organisasjonene 78% av det norske folk bak seg, viser de seneste undersøkelser. («Haldningar til og betalingsvilighet for bjørn, jerv og ulv i Noreg», inst. for skogøkonomi, NLH.)

Ingen er tjent med at man i disse tider bygger opp om rovdvyrskrekken hos folk, som viser seg å ligge dypt forankret hos de fleste. Når denne skrekken dertil er ubegrunnet, det eksisterer nemlig ikke dokumenterte tilfeller der ulv har spist mennesker, kan det virke ekstra meningsløst.

Hvis Mysterud på død og liv må redde folk fra farer, hvorfor ikke da rette sin oppmerksomhet mot trafikkmiljøet som i høyeste grad er reell og skader eller dreper tusenvis av mennesker hvert år. (For ikke å snakke om alle saueene som går med!) Hvis han absolutt må uttrykke noe, kan han ikke da uttrykke privatbilismen som bortsett fra å skade og drepe, også forsurer og forurenser tilværelsen for både folk og dyr. I alle fall må han og andre som det ikke er gått opp for nå, forstå at det ikke er ulven som truer menneskenes eksistens, men, som Stabel sier: Snarere tvert imot.

Liv Klungsoyr
Daglig leder i Dyrenes
Beskyttelse

ØSTLENDINGEN

TIRSDAG 15. DESEMBER 1987

Myrvold, ulven og julenissen

I Østlendingen 8. desember har Ole-Johnny Myrvold et innlegg under tittelen «Mysterud tror på julenissen». Dette innlegget har et saklighetsivå som taler for seg selv. Når jeg likevel svarer på det, er det for å orientere eventuelle uinnvidde lesere hva denne saken egentlig dreier seg om.

Det har i lengre tid pågått en debatt i Norge om ulven i sjeldne tilfeller og under spesielle forhold kan være farlig for mennesker. En gruppe ulveentusiaster har reagert nærmest allergisk på dette, og kategorisk benektet at ulven kan være farlig usansett situasjon.

At dette rovdvyr, i likhet med andre store rovdvyr, i visse situasjoner kan være farlig er imidlertid en realitet. Og når det gjelder ulven synes dette ikke å være begrenset til ulv som er rabiesmittet. Det er ikke bare den russiske biologen M. Pavlov som har behandlet dette. Det kan vises til både den svenske historikeren Børje Østberg, til den finske ulvforskeren Erkki Pulliainen og flere andre. Også Olav Hjeljord har i boka «Viltbiologi» sitert litteratur fra det europeiske kontinent der ulv har drept mennesker. Det er også en betydelig litteratur i Sovjet utover det M. Pavlov har skrevet som behandler ulvens farlighet.

Jeg vil imidlertid straks understreke at ulvens farlighet absolutt ikke er noe akutt problem for norsk forvaltning. At ulven i meget sjeldne tilfeller kan være farlig for mennesket er naturligvis heller ikke noe argument for at den bør utrykkes. Det er derfor ytterst beklagelig at det blir fokusert på farligheten. Det er synd på grunn av det omfattende holdningskappende arbeid som er gjort i vårt land på store rovdvyr.

I denne del av ulvedebatten, som altså først og fremst er av prinsipiell betydning i vårt land, har det foregått en kritikkis nedvurdering ikke bare av enkelt-forskere, men hele den russiske biologiske forskningen. Det er dette undertegede ønsker å ta avstand fra.

Sakens kjerne er at det er tatt kontakt med både M. Pavlov og min kollega D. Bibikov, som er den største kjenneren av ulv i Sovjet. Deler av den norske debatten er oversatt til russisk og sendt dem begge til orientering. Det kan jo være at de ønsker å ta til motmæle mot noe av all kritikken? Personlig ser jeg heller ikke bort fra at Pavlov som bor i Kirov, vet mer om ulven i Kirov enn det Myrvold gjør. At russisk forskning og forvaltning kan lære oss noe er heller ikke usannsynlig, de har noe slikt som ca. 76.800 ulver i Sovjet (1980-tall).

Det er altså etablert kontakt med russiske forskere, og det er i den forbindelse sendt ambassaden en orientering både om debatten og at kontakt med russiske forskere er opprettet. Erfaringsmessig vet vi at ambassadekontakt letter russiske forskeres muligheter for kommunikasjon og kontakt hit til oss. At dette skulle ha noe med «angiveri» å gjøre vil jeg avfæie som tøvs.

At jeg har gått god for det faglige innholdet i M. Pavlovs skrifter er ikke riktig. Det har jeg ingen forutsetninger for. Dette er nettopp bakgrunnen for at det er opprettet kontakt med de russiske forskerne. Bare de kan framlegge materiale som gjør det mulig å vurdere dette nærmere.

Ivar Mysterud

Viltforskningen
Direktoratet for Naturforvaltning
Tungasletta 2
7000 Trondheim

Oslo, 18.12.1987

Vedrørende arbeidsrapport nr. 30 fra Rovviltprosjektet;
"Ulvens næringsøk og mennesket".

Ovennevnte rapport, utgitt av Direktoratet for Naturforvaltning sommeren 1987, ble senere stoppet med begrunnelse bl.a. av å være et arbeidsuhell.

I en henvendelse til den Sovjetiske ambassade 22. september 1987 (se vedlegg) tar amanuensis Ivar Mysterud ved Universitetet i Oslo avstand fra den kritikk som er reist mot holdbarheten av innholdet i rapport 30. Fra Direktoratets ledelse ble det på møtet mellom organisasjonene, Direktoratet og Miljøverndepartementet hevdet at innholdet av rapport 30 ikke er relevant for norsk forvaltning. Mysteruds brev viser at saken desverre ikke er lagt død, og vi anser det derfor nødvendig at ledelsen ved Direktoratets viltforskningsavdeling nå gir en faglig vurdering av innholdet i denne rapporten.

Verdens Naturfond

Bjørn Iuell

Bjørn Iuell

Norges Naturvernforbund

Thor Midteng

Thor Midteng

Dyrenes Beskyttelse

Liv Klungsøyr

Liv Klungsøyr

Foreningen Våre Rovdyr

Paul Granberg

Paul Granberg

Miljøverndepartementet
Postboks 8013, Dep.
0030 Oslo 1

Oslo, 18.12.1987

Etterlysning av svar på brev av 10.11.1987.

Vi viser til ovennevnte brev, og etterlyser en reaksjon fra Miljøverndepartementet.

Ulovlig forfølgelse av ulvene utgjør nå en langt større trussel enn tidligere i høst, siden dyrenes bevegelser nå også røpes i sporsnøen. Den ulovlige ulvefelling som nylig er avdekket i Finnmark, understreker i tillegg det akutte behovet for oppsyn som er påkrevet for å sikre våre siste ulver i grensetraktene.

Vi understreker igjen vårt nasjonale og internasjonale ansvar for å sikre disse dyrene, og at ytterligere etterstrebelser nå kan bety slutten for de siste rester av Skandinavias ulver.

Verdens Naturfond

Bjørn Iuell

Bjørn Iuell

Norges Naturvernforbund

Thor Midteng

Thor Midteng

Dyrenes Beskyttelse

Liv Klungsøyr

Liv Klungsøyr

Foreningen Våre Rovdyr

Paul Granberg

Paul Granberg

En honnør og takk til Paul Granberg

Bevaringen av alle arter og deres livsmiljøer har alltid vært — og vil alltid være — et viktig saksområde innen natur- og miljøvern. Som en følge av økende problemer på dette området også i vårt land, har det vært nødvendig å styrke innsatsen. Et ledd i dette har vært dannelsen av Foreningen Våre Rovdyr.

Dette initiativet har vært gledelig, og det er også gledelig at fire landsomfattende organisasjoner, Foreningen Våre Rovdyr, Dyrenes Beskyttelse, Norges Naturvernforbund og Verdens Naturfond nå har samordnet sitt arbeid overfor myndighetene og befolkningen når det gjelder bevaringen og forvaltningen av de store rovviltartene.

Men ikke alle liker det som er blitt gjort. Bl.a. har vi sett at forskerne Ivar Mysterud og Morten Muus Falck har gått til voldsomme avisangrep på formannen i Foreningen Våre Rovdyr, Paul Granberg.

La meg si at disse angrepene på Granberg synes noe merkelige, ettersom han har deltatt i dette arbeidet som formann i en av fire samarbeidende organisasjoner. Det må være grunn til å spørre om de ovennevnte forskerne virkelig ikke har oppdaget at deres eget arbeid med rovviltsprosjekt for Norges Bondelag/Landbruks Utmæringskontor også er blitt møtt med massiv kritikk fra samtlige andre naturvernorganisasjoner, fra en rekke fagbiologer, og også fra ganske mange andre som arbeider med natur- og miljøvern (!).

For min egen del har jeg fulgt Ivar Mysteruds og Morten Muus Falcks arbeid med stadig større forundring gjennom de senere årene. Det gjelder ikke minst de forvaltningsplaner for store rovviltarter som de har utarbeidet for landbruks interesseorganisasjoner, og også den «oppfølging» som de har satt i gang for å få gjennomført disse planene. Heldigvis er det sjelden at fagbiologer på en slik måte bruker sine kunnskaper i en sammenheng som så klart vil kunne gjøre norsk natur og norsk fauna fattigere! Gledelig nok har de fått en reaksjon som fortjent!

Paul Granberg har lang erfaring fra div. viltstellarbeid, og sitter kanskje først og fremst inne med omfattende kunnskaper om hjortevilt og rovvilt. Bl.a. også dette har gjort at han ble valgt til den første formann i Foreningen Våre Rovdyr, et verv han har skjøttet med stor dyktighet.

Jeg tror nok Paul Granberg i første rekke bør oppfatte den kritikk som er blitt reist mot ham fra Ivar Mysterud og Morten Muus Falck som en indirekte honnør til at han har gjort bra arbeid. Personlig vil jeg imidlertid rette en direkte honnør og takk til ham for det viktige arbeidet som han og hans forening driver!

Hans J. Engan

Naturvernforeningens kritikk av russisk ulvelitteratur

Amansuensis Ivar Mysterud prøver i sitt brev til Sovjets ambassade i Oslo å bagatellisere kritikken fra naturvernhold mot utgivelsen av russisk ulvelitteratur i et norsk forskningsprosjekt. Hans påstander om at det er en mann i en forening som står bak kritikken er direkte feil. Fire naturvernorganisasjoner, Norges Naturvernforbund, Verdens Naturfond, Dyrenes Beskyttelse og Foreningen Våre Rovdyr sto samlet bak kritikken og kravet om å stoppe rapporten.

Brevet fra amansuensis Ivar Mysterud, ved Biologisk Institutt på universitetet i Oslo, til Sovjets ambassade omhandler den kritikk fire naturvernorganisasjoner har reist mot Direktoratet for naturforvaltning (DN) for utgivelsen av arbeidsrapport 30, «Ulvens næringssøk og mennesket». Rapporten er et utdrag av en russisk publikasjon om ulv, og ble utgitt som en del av et norsk vitenskapelig forskningsprosjekt («Rovviltprosjekt»). Foreningens hovedkritikk gikk ut på at rapporten ikke er relevant for norske forhold og vår ulveforvaltning, men egnet til å skape ugrunnet frykt i befolkningen for ulv.

Om foreningens samlede kritikk skriver Ivar Mysterud til ambassaden bl.a.: «Den er først og fremst forårsaket av formannen i en forening av rovviltvenner som kaller seg Våre Rovdyr.» Dette er altså ikke riktig. Det er ikke én mann som står bak kritikken, men fire organisasjoner med et samlet medlemstall på ca. 50 000. Spesielt alvorlig blir det når enkelte aviser i intervju med Mysterud tar ordet «aktivist» i bruk i denne sammenheng. Formannen i Våre Rovdyr har bare brukt sine demokratiske rettigheter ved å undertegne brev og henvendelser på vegne av sin organisasjon.

For øvrig står det i brevet til ambassaden om Våre Rovdyr at: «Denne forening vil absolutt ikke høre snakk om at ulven er farlig for mennesker...» Dette er også feil, idet både Våre Rovdyr og de tre andre organisasjonene selvfølgelig er inneforstått med at de fleste dyr, ulven såvel som andre ville og tamme dyr, kan være farlige for mennesker i visse situasjoner.

Vi vil også gjøre oppmerksom på at det ikke bare er naturvernorganisasjonene som har reist kritikk mot DN's utsendelse av rapporten og dens faglige innhold. Kritikk har også kommet fra flere fagbiologer, deriblant en professor ved samme institutt som Mysterud.

Våre organisasjoner er forundret over at vitenskapsmannen Mysterud ikke har oppfattet at ethvert vitenskapelig arbeid må tale å bli satt under lupen med hensyn til holdbarhet. Dersom Mysterud mener at den framsatte kritikken er uberettiget et, bør han på et faglig grunnlag stå fram og avvise den.

Norges Naturvernforbund
på vegne av de fire organisasjonene

ØSTLENDINGEN

LØRDAG 19. DESEMBER 1987

Klungesøy, ulven og freden

I Østlandet 15. desember har daglig leder i Dyrenes beskyttelse et innlegg under tittelen «Mysterud for fred?». Dette innlegget bringer ikke noe nytt verken om ulv eller ulveforvaltning i Norge. Undertegnede har orientert om det faktiske forhold i denne saken både i intervju (Østlandet 9. desember) og i svar på et leserinnlegg fra Ole-Johnny Myrvold (Østlandet 16. desember). Dersom Klungesøy ønsker å sette seg inn i saken henvises hun hit.

Ivar Mysterud

Gratulerer, Morten Muus Falck og Ivar Mysterud!

Man kan bare gratulere Morten Muus Falck og Ivar Mysterud med nok et bidrag uten sak! I Østlandet 11. desember serverer de to herrer et innlegg under tittelen «Rovdyrene tilhører vår fauna», som må være noe av det mest ulve- og grøtete som har vært prestert i rovvdyrbatten til nå. For den som ønsker å følge med i bl.a. behandlingen av norsk natur er så til rapporten ikke er relevant for norske forhold og vår ulveforvaltning, men egnet til å skape ugrunnet frykt i befolkningen for ulv.

Siste utspill fra en av de to herrer er som kjent Mysteruds kontakt med den russiske ambassaden, der han i et brev med feliniformasjon også har utpekt og angitt i første rekke formannen i Foreningen Våre Rovdyr, Paul Granberg, som «syndebukk» for kritikken av den russiske ulverapporten utgitt av landets myndigheter (senere trukket tilbake av Direktoratet for Naturforvaltning). Dette fortøner seg som ganske utrolig når man vet at bl.a. flere store organisasjoner samlet står bak de mange reaksjoner på denne «forskningsrapport». Mysterud, som selv tok initiativet til å få denne rapporten oversatt til norsk, har ikke våget å delta i denne debatten vedrørende det faglige innholdet i publikasjonen, men har kun skreket om åpenhet og ærlighet, samt gått til et voldsomt personangrep på to norske enkeltmennesker. Det er tydeligvis ikke grenser for hvilke metoder som tas i bruk når mangelen på saklige og faglige argumenter etter hvert blir mer og mer fremtredende.

Muus Falck og Mysterud — når skal dere komme på banen for å delta i selve fagdebatten? Jeg har faktisk ikke registrert et eneste innlegg fra dere uten personangrep. Hvis jeg tar feil — kan dere gi opplysninger om et slikt innlegg?

T. Hagen

ØSTLENDINGEN

LØRDAG 19. DESEMBER 1987

Om kritikk av rodyrlitteratur

DEBATT

Av Dagfinn Drablose, Ås, generalsekretær i Norsk sau- og gettelag

Norges Naturvernforbund forsvare i Nationen av 22. desember '87 sin medvirking til at den norske versjonen av *Ulvens næringsrisiko og menneskelst* ble stoppet.

De henviser til sine demokratiske rettigheter ved å forfekte et slyn, underleggende brev og sette vitenskapelige arbeider under lupen. Selvfølgelig har de, som alle andre, rett til dette. Så langt var det et saktlig innlegg.

Men det organisasjonen ikke forteller, er at de sammen med andre organisasjoner og Miljøverndepartementet har presset Direktoratet for naturvaltning til å stoppe denne rapporten fordi de mislikte innholdet. Da er det ikke lenger snakk om demokratiske rettigheter, men om utidige diktatoriske tendenser som man må temmelig langt utover for å finne maken til.

Jeg vil i denne sammenheng benytte anledningen til å sette søkelyset på en annen rapport, som de forannevnte organisasjoner har trykket til sitt byst. Den er utgitt med velgivelser fra Instituttet for skogøkonomi ved NLH, og omfatter bl.a. en undersøkelse om betalingsvillighet for bevarelse av freda rovull. På bakgrunn av godfolske uferpliktende usagn om betalingsvillighet, konkluderes det med at den samfunnsøkonomiske nytteverdien av bjørn, jerv og ulv i Norge beløper seg til 260 millioner kro-

ULV: Innsenderen kritiserer Naturvernforbundet fordi de vil stoppe rapporter om ulv.

ner årlig. Nå sees det at dette er en metode som jevnlig blir benyttet av dagens økonomer. Da kunne man sau litt på flisa og skylde til andre eksempler, betalingsvilligheten for markotika for eksempel. Den

er jo ganske stor her også, og i dette tilfelle reell, så vidt jeg vet dreier det seg om milliardbeløp årlig. Men å hevde at samfunnsøkonomi, eller den samfunnsøkonomiske nytteverdi av denne virksomhet, er like stor som betalingsvillig-

ten, må da være rent økonomisk, politisk og vitenskapelig vrisas. Vel, nå har jeg benyttet min demokratiske rett til å kritisere en faglig rapport. Men dersom min organisasjon, i ledtog med andre organisasjoner, gikk på

Landbruksdepartementet for å stoppe rapporten fra Landbruksbøgekolen, slik at ingen skulle få se innholdet, ville jeg tatt min hatt og gått på dagen.

— Forstår dere forskjellen?

Om angiveri — i ulvedebatten

En nødvendig og tilstrekkelig betingelse for angiveri turde være at opplysninger om navngitt person gis til utenforliggende instans uten at det er gjort klart, eller man kan anta, at det ikke finnes noen grunn til, at personen skulle ha noe imot at slike opplysninger blir gitt til instansen (alternativt om opplysningene om personen gis instansen til tross for personens uttalte motvilje mot dette, etter at han/hun er gjort kjent med opplysningene (og/teller med muligheten for disse opplysningenes eventuelle mer eller mindre særlige oversendelse til instansen). Dette alternativ las ikke opp i denne omgang da forutsetningene for slikt hendelsesforløp av visse årsaker ved visse aktuelle tilfelle ikke ser ut til å ha vært oppfylt.)

Et vesentlig trekk her er selve navngivningen. Denne kan være av eksplisitt eller implisitt art. Med eksplisitt navngivning menes her at selve navnet (navnets ordlyd, ordrett, eller bokstav for bokstav) gis som opplysning. Som implisitt navngivning menes her at opplysninger om personen gis (disse opplysninger eventuelt gitt helt eller delvis som eksplisitt navngitte faktorer) som er så skyldige og presise, at man kan forutsette at instansen formår, ved en ikke-vennlig operasjon algoritme (indikert i opplysningene), å slutte deduktiv til den eksplisitte navngivning.

I juridiske og andre spørsmål forutsettes det her at implisitt og eksplisitt navngivning har en like stor grad av bindende karakter i forbindelse med angiveri, for eksempel i diskusjon om angiveri er foretatt eller ikke. Dette har det vært megen diskusjon om, i en nylig oppstått debatt i forbindelse med at det internasjonale diplomati implisitt er foretatt i et påkøst vitenskapelig hold å ha betydning som objektiv beslutningsfaktor i spørsmålet om hva som utgjør empirisk godkjært datagrunnlag for deduktive slutninger innenfor nyere naturvitenskapelig hypotetisk deduktiv forskningsteori og forskningspraksis.

Enk Bleken

Glimdalen LØRDAG 2. JANUAR 1988

Ulven må vekk

At det nå ikke blir noe sikringsområde for ulv, er jo vel og bra. Men vi hadde sagt klart nei til ulv lenge før Bern-konvensjonen ble undertegnert i Stortinget. Da hadde også alle politiske partier i Hedmark alt sagt nei til ulv. Vi lever vel i et demokratisk samfunn, ikke et diktatur. Og vi ønsker selv å avgjøre om vi skal ha ulv eller ikke i vårt område, uten innblanding fra utenforstående.

Når det gjelder galluper som er holdt, stoler vi slett ikke på de. Se bare på hvordan det slo ut etter det siste valet. Og her hvor vi har ulven, er det ingen som er spurt i noen gallup. Nei, nå kan de som absolutt vil ha ulven dit de selv bor. Vi vil ikke ha den. Det er sikkert ingen sak å bedøve den og frakte den hjem til dem. For det var jo slik den kom hit. Her på Finnskogen er vi ikke interessert i å fø opp levende ulvemot. For det er jo slik den kom hit. Her på Finnskogen

er vi ikke interessert i å fø opp levende ulvemot.

Det siste forslaget fra Direktoratet for Naturforvaltning går jo ut på at det ikke skal bære seg å ødelegge bosetningen. Men det er jo nettopp det ulven gjør her. Så det er bare å få den vekk.

Så noen ord til dyrebekyttene: Er det rovdyrbeskyttere dere er? Det heter jo at ulven bærer tar svake dyr. Da bør dere se etter hvordan det står til med saueene bortover der ulven tar hele besetningen. Nei, de som vil ha ulven må være glade i pinsler og plager. Tenk bare på rådyr og egl og hva de får gjennomgå.

Jeg er glad vi har en forsker som Ivar Mysterud, som kan se klart.

Ellers har dessverre denne rovdyrdebatten gått over til å bli personforfølgelse. Derfor under skriver jeg heller ikke med navn.

Jeg ønsker alle et godt og ulvefritt nytt år.

Finnskoging

ØSTLENDINGEN
TORS DAG 7. JANUAR 1988

DET KONGELIGE MILJØVERNDEPARTEMENT

KONTOR: MYNTGT. 2 - TLF. (02) 11 90 90 - TELEFAKS (02) 11 60 08 - TELEKS 78990 env n
POSTADRESSE: POSTBOKS 8013 DER, 0030 OSLO 1

Direktoratet for naturforvaltning
Tungasletta 2
7004 TRONDHEIM

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
87/3796-18 N AH/sk

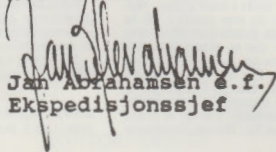
Dato - 7 JAN. 1988

LANDSPLANEN FOR FORVALTNING AV BJØRN, JERV OG ULV.
SPØRSMÅL OM FORSØKSPROSJEKT I ENGERDAL OG OPPFØLGING AV
ULVEFOREKOMSTEN I GRENSETRAKTENE

Ved brev fra DN av 23.12.87 har nå departementet mottatt DNS forslag til landsplan for forvaltning av bjørn, jerv og ulv. Departementet vil prioritere behandlingen av denne, og bli om kort tid ta den opp til drøfting med Landbruksdepartementet.

- ./.
- I tilknytning til landsplanarbeidet vises til vedlagte søknad av 14.12.87 om forsøksprosjektet i Engerdal vedr. konflikten mellom småfe og store rovdyr. Brevet ble sendt Md etter et møte mellom kommunen og miljøvernministeren den 9. s.mnd, der det ble lovt en snarlig behandling av saken. Det søkes om kr 170 000 i 1988 for å iverksette en handlingsplan vedr konfliktløsning bjørn-sau i Engerdal. Vi ber om direktoratets faglige vurdering av dette prosjektet, og om det eventuelt kan finansieres over kap 1427.
- ./.
- I vedlagte brev av 10.11.87 og 18.12. påpeker naturvernorganisasjonene behovet for at det blir stilt midler til rådighet i inneværende vintersesong for kontinuerlig oppsyn med registrering av våre gjenværende ulver i grensetraktene mellom Hedmark og Varmland. Vi ber også direktoratet om å vurdere dette behovet og mulighetene for å iverksette de påpekte tiltak innenfor de midler direktoratet har til rådighet på 1988-budsjettet.

Med hilsen

Jan Abrahamson e.f.
Ekspedisjonssjef

Atle Haga

SAKSBEHANDLER

Deres ref.

Vår ref.

2107/87

Dato,

Tor B. Gunnerød/gh

461.766

11.1.88.

Verdens Naturfond
Norges Naturvernforbund
Dyrenes Beskyttelse
Foreningen Våre Rovdyr

ARBEIDSRAPPORT NR 30: BREV TIL VILTFORSKNINGEN

Vi viser til organisasjonenes brev til Dn-Viltforskningen av 18.12.1987. Det bes her om en faglig vurdering av ovennevnte rapport. Bakgrunnen for dette er amanuensis Mysterud's brev av 22.9.1987 til den sovjetiske ambassade.

Direktoratet har ved en rekke anledninger, senest i sitt brev til organisasjonene av i dag, 18.1.1988, understreket at vi ikke anser Pavlovs bok som noen vitenskapelig publikasjon og som sådan ikke mulig å vurdere ut fra strengt vitenskapelige prinsipper. Den gjengir endel beretninger, fra en tid da mulighetene for faglig oppfølging og dokumentasjon var utelukket. Sannhetsverdien av disse beretningene kan vitenskapelig hverken bekreftes eller avsannes. Pavlov tror de i boken gjengitte tilfellene av ulvs drap på mennesker i årene 1944 til 1951 er korrekte, og denne oppfatning deles av endel andre fremtredende rovdryrforskere i Sovjet, men er trukket i tvil av andre. Direktoratet har ikke tatt stilling til dette, men har gjennom Arbeidsrapport nr. 30 kun gjengitt Pavlovs beretninger i den form de foreligger.

SAKSBEHANDLER

Deres ref.

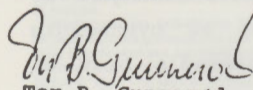
Vår ref.

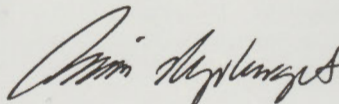
Dato,

Amanuensis Ivar Mysterud's personlige syn på den debatten som utgivelsen av Arbeidsrapport nr. 30 har utløst, og som han har valgt å gi uttrykk for i sitt brev til den sovjetiske ambassade, er Direktoratet, herunder Viltforskningen, uvedkommende.

Med dette anser også DN's forskningsavdeling diskusjonen om Arbeidsrapport nr. 30 for avsluttet.

Med hilsen

Tor B. Gunnerød
Forskningsjef

Svein Myrberget
Vit. leder

Gjenpart: Miljøverndepartementet.

SAKSBEHANDLER
Tor B. GunnerødDeres ref.
Brev av 10.11.
og 18.12.87Vår ref.
11315-12982/87- 11.1.88
461.766 TBG/IHMVerdens Naturfond
Norges Naturvernforbund
Dyrenes Beskyttelse
Foreningen Våre Rovdyr

OM OFFENTLIGGJØRINGEN AV ARBEIDSRAPPORT NR. 30

Vi viser til organisasjonenes brev av 10.11.1987. Til dette vil direktoratet bemerke:

Organisasjonene har hevdet bl.a. i brev til miljøvernministeren av 28.7.1987, at "hovedhensikten (med Arbeidsrapport nr. 30) er å bygge opp under folks redsel for å bli spist av ulv". Dette er positivt feil. Det var dette vi siktet til i vårt brev av 21.10.1987 med uttalelsen om "feilaktig oppfattet som.....". Vi vil påny gjenta at hensikten med utsendelse av rapporten var å gjengi opplysningene i den form de foreligger bl.a. om menneskedrap av ulv i Sovjet fra årene 1944-1951.

Direktoratet kan selvfølgelig ikke "faglig underkjenne" de beretninger som gjengis i Pavlovs bok. Også professor Dimitri I. Bibikov har, som organisasjonene er kjent med, hevdet at "about Kirov's Wolves, described facts are undoubted -". Det er de ekstraordinære forhold som hendelsene er knyttet til, og som også Bibikov understreker, som her er det vesentligste. Direktoratet har ikke hevdet at dette er noen vitenskapelig dokumentasjon.

Oversetter av utdragene av Pavlov's bok, dr. Elis Pålsson, ba om å få tilsendt 200 eks. av arbeidsrapporten. Dette ønsket er etterkommet. Oversendelsen til Pålsson skjedde samtidig med første utsendelse av rapporten. Direktoratet kjenner ikke til at Dr. Pålsson i den svenske ulvedebatten har markert seg "som en klar motstander av ulven".

I tråd med tidligere praksis ble ca. 25 eksemplarer av rapporten sendt til Sør-Varanger Museum og ca. 30 eks. til Ivar Mysterud. Den videre distribuering av rapporten fra disse, er direktoratet uvedkommende. Vi har selvfølgelig ingen mulighet til å komme i kontakt med alle som har fått rapporten (utover vår distribusjonsliste) eller på annen måte har lest den. På den annen side vil såvel organisasjonenes som direktoratets og departementets syn på rapporten være kjent etter den presseomtale saken har fått.

SAKSBEHANDLER

Deres ref.

Vår ref.

Dato.

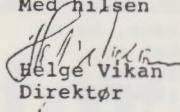
Det kan selvfølgelig som organisasjonene hevder, sies at rapportens forord har "oversett russiske forskeres egne reservasjoner mot Pavlov's påstander" (- de fremgår forøvrig av selve rapporten -). På den annen side er det i forordet heller ikke gjengitt den støtte for opplysninger som ble innhentet fra andre russiske forskere. Disse uttalelser er kjent for organisasjonene.

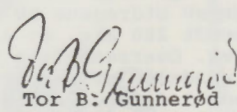
Som kjent er serien "Arbeidsrapport fra Rovviltprosjektet" nå opphørt. Vitenskapelig leder for Viltforskningen er redaksjonelt ansvarlig for alle viltpublikasjonene, også om rovdyr, fra DN's forskningsavdeling. I samarbeid med organisasjonene arbeides det nå med en informasjonsbrosjyre om de store rovdyr. Utover dette ser direktoratet ingen grunn til ytterligere spesielle tiltak som følge av utgivelsen av Arbeidsrapport nr. 30.

Forøvrig har direktoratet nå gitt sitt forslag til Landsplan for forvaltning av bjørn, jerv og ulv. Her tilkjennegis (slik en tidligere har annonsert, jfr. brev til MD av 5.8.87) DN's syn på de spørsmål om vern og farlighet for mennesker som debatten omkring Arbeidsrapport nr. 30 har dreiet seg om. DN's rådgivende kontaktutvalg behandlet forslaget i møte 10.12.87 og avga en enstemmig uttalelse som gir tilslutning til planen. Rapport nr. 6 - 1987 med forslag til landsplan og DN's rådgivende utvalg sin uttalelse blir sendt Dem i løpet av en uke.

Med dette anser direktoratet diskusjonen omkring utgivelsen av Arbeidsrapport nr. 30 som avsluttet.

Med hilsen

Helge Vikan
Direktør

Tor B. Gunnerød
Forskningssjef

Gjenpart: Miljøverndepartementet

Ulv i Norge?

DEBATT

Av Carlo Aall, cand. Agric

I høst har det vært en lang serie med debattinnlegg i Nationen om ulvens ve og vel. Denne debatten ser ikke ut til å være slutført ennå. Det kan imidlertid diskuteres hvorvidt ulvedebatten i Nationen har noen interesse for andre enn den lille håndfull som selv deltar i debatten.

To momenter er betegnende for hvorvidt en leserdebatt er god eller dårlig: Lange avisdebatter har en tendens til aldri å «komme videre». De samme momenter dukker opp med jevne mellomrom uten at debattanten synes å vite hva som er sagt før om de samme momentene. En like vanlig fallgrube er at debatten ofte blir konsentrert om symboler, noe som gjerne leder debatten ut på avveie. Symboler er enklere å behandle i en diskusjon. Det kreves bare et «ja» eller «nei», «for» eller «mot».

Etter min mening leder ulvedebatten i Nationen av begge de to ovennevnte svakheter: Etter en avklaring omkring stoppen i utgivelsen av «Pavlov-heftet», dukker igjen de samme anklagene mot naturvernere opp. («Pavlov-heftet» er en oversettelse av en russisk bok som omhandler bla. ulvens forhold til mennesket.) Naturvernerne blir anklaget for nærmest å benytte

seg av russiske metoder når de krever at Direktoratet for Naturforvaltning skal stoppe utgivelsen av «Pavlov-heftet». Ulvedebatten lider også av en sterk symbolorientering: For-eller-mot Pavlov-heftet og for-eller-mot den menneskefotende ulven. Det er trist at enkelte debattanter ikke klarer å bringe diskusjonen over i et annet og mer fruktbart spor.

Et forhold som ofte preger leserdebatter, og som på ingen måte er spesielt for ulvedebatten, er bruk av feilaktige påstander. Jeg vil kort gripe fatt i to eksempler hentet fra to innlegg (Nationen 6. og 7. januar):

Ole Nedrebo (6. januar) argumenterer mot ulven bl. a. ved å henvise til den lave bestanden av riddyr og elg på 1800-tallet. Til det er det å si at riddyret først ble innført fra Sverige rundt 1900. Når det gjelder fravær av ulv som årsak til vår akende elgstamme, er dette i beste fall bare en halv sannhet. Rettel avskyting og moderne bestandskontroll er også viktig i denne forbindelse.

Generalsekretæren i Norsk sau- og geitnæling, Dagfinn Drablos, (7. januar) baserer i sitt innlegg over et rapport utgitt ved Institutt for Skogokonomi, NLH, («En intervjuundersøkelse om befolkningsholdninger til og betalingsvillighet for å bevare bjørn, jerv og ulv i Norge»). Drablos synes å leve i

DÅRLIG: Leserdebatten i Nationen om ulven skal bevares i Norge eller et, har vært for dårlig, mener artikkelforfatteren.

den tro at rapporten kun er en sammenstilling av folks betalingsvillighet for ulv (referert av Drablos til å være 260 mill. kr). Drablos vil også ha det til at rapporten setter likhetstegn mellom betalingsvillighet og samfunnsnytteverdi. På det grunnlag sammenligner Drablos den omtalte rapporten med den betalingsvilligheten vi kan observere for narkotika for å få fram bøvridiotisk det er etter hans mening å basere seg på slike undersøkelser for å finne en nytteverdi for et gitt samfunns gode. Det Drablos synes å glemme er at en nytte-kostnadsundersøkelse faktisk tar med kostnadene ved utregning av nytteverdi, ikke som Drablos tror, bare nytten (i dette tilfellet målt i form av betalingsvillighet). Den omtalte rapporten

har regnet ut nytteverdien for ulv til å være 260 mill. kroner (betalingsvillighet - kostnader). Med denne avklaringen tror jeg Drablos er enig med meg i at hans sammenligning ikke holder mål. Jeg vil ikke helt gi slipp på de to omtalte innleggene. Hovedpoenget som Drablos og Nedrebo trekker fram har både vært framført og imøtegått tidligere i denne art. a. Nationen 9. desember). Men det skader vel ikke å gjenta bakgrunnen for «naturvernernes» protest mot Pavlov-heftet.

Heftet ble publisert av Direktoratet for Naturforvaltning i 1987 under tittelen «Arbeidsrapport nr. 30 fra Rovviltprosjektet». Rovviltprosjektet ble imidlertid avsluttet 2-3 år tidligere, og bl. a. med den bakgrunn protesterte noen av de forskerne som deltok i Rovviltprosjektet mot at Pavlov-heftet ble presentert som del av Rovviltprosjektet. I og med at heftet ble forskert presentert som en vitenskapelig publikasjon, måtte det også tilte kritikk som sådan. også på den bakgrunn de utgivelsen av Pavlov-heftet kritiserer. Heftet holdt rett og slett ikke mål som denne type vitenskapelig publikasjon. En helt annen sak er at materialet kan ha allmenn interesse, men da bør materialet presenteres på en mer redelig måte, og ikke seile under falsk flagg.

Jeg begynte dette innlegget med å kritisere den vel ulvedebatten har tatt. Til slutt vil jeg derfor antydde hva som etter min oppfatning er interessant å diskutere i denne sammenheng. Jeg tror den videre debatten kan ha fordel av å legges opp etter følgende spørsmålsrekke:

1. Hvor stort er denne ulvestammen være for å sikre at arven skal overleve på lang sikt?
2. Hvor store arealer krever en slik «minimumbestand»?
3. Hvilke områder er aktuelle?
4. Med denne bakgrunn kan vi så gå over til en konfliktdiskusjon:

4. Hvilke konflikter vil en mulig ulvestamme kunne utløse?

ovenfor fore med seg. Hvern rammes?

5. Hvor store er kostnadene og hvem må bære kostnadene?
6. Er vi villig til å bære kostnadene, og er det mulig å kompensere for disse kostnadene.

Mange av spørsmålene jeg har formulert ovenfor er det i dag mulig å gi svar på (se bl. a. den for omtalte rapporten fra Inst. for Skogokonomi og (ekte) rapporter fra Rovviltprosjektet). Det vi imidlertid må tenke nøye over når vi kommer til det siste spørsmålet er: har vi rett til å uttrykke en art. Og hvis svaret er ja, må vi være helt sikre på at de kostnadene vi tror en ulvestamme vil føre med seg virkelig skyldes ulven. Det ville være tragisk om vi ut fra hensyn til distriktsjordbruket uttrykker ulven, for så å oppleve 5-6 år senere at de samme brukerne må legge ned av helt andre årsaker. Slik kan ulven bli et offer til ingen nytte, og vi blir sittende igjen med verken pose eller sek.

NATIONEN

Tirsdag 19. januar 1988 25

Rovdyrdebatten

DEBATT

Av Pual Granberg, Follebu

I egenkap av generalsekretæren i Norsk Sau- og Geitnæling, har Dagfinn Drablos et innlegg i Nationen den 6.1.1988, der han angriper Skogokonomisk Instituttets undersøkelse av holdninger til og betalingsvillighet for rovdyr, samt Norges Naturvernforbund for deres kritikk av russisk ulvelitteratur.

Når Drablos trekker paralleller mellom friske samfunnsborgers sunne oppdømming og narkomans desperate handlinger for å få tak i narkotiske stoffer, demonstrerer han sitt eget saktelshetsnivå på en måte som gjør kommentarer unødige på dette punkt.

Når han videre sidestiller

en seriøs undersøkelsesrapport fra Skogokonomisk Institutt mot «Arbeidsrapport nr. 30» fra Rovviltprosjektet i Direktoratet for naturforvaltning, overser han noe hele grunnleggende: Rapport nr. 5/1987 fra Skogokonomisk Institutt, er en undersøkelse som er vel dokumentert og ikke gir seg ut for annet enn hva den er. «Arbeidsrapport nr. 30» fra Rovviltprosjektet, er oversettelse av utvalgte betingelser fra utenlandsk litteratur, uten dokumentasjon. Disse betingelser ble utgitt i skinn og å være fullgodt vitenskapelig arbeid, framkommet som del av et forenligst avsluttet norsk forskningsprosjekt, og uten at forbehold om den vitenskapelige holdbarhet som ble tatt av forskere i vedkommende land, ble nevnt. Forstår Drablos denne forskjellen?

Når Drablos hevder at en del organisasjoner og Miljøverndepartementet har presset Direktoratet for naturforvaltning til å stoppe «Arbeidsrapport nr. 30», viser det at han ikke bare er dårlig orientert, men at han også har et

nok så spesielt syn på vårt demokratis virkemåte.

Sanningen er at etter kritikk ble rest, stoppet Direktoratet selv rapporten med den begrunnelse at utgivelsen var et arbeidsuhell og at rapporten ikke hadde noen relevans til norsk vilforvaltning. Direktørens uttale at han selv, ikke engang var orientert om utgivelsen av rapporten. Forholdet kan tyde på at vårt stats forvaltningsorgan ble forskert utnyttet. Det er verdt å merke seg at når det ikke førte fram, ble krefter utenfor forvaltningen aktivert til å «informere» den sovjetiske ambassadør om hvilke krefter i det norske samfunn som forkludret dette, og å tilby ambassaden en «utdyping og nærmere orientering», hvis den ønsket det.

Det er tydelig at resultatet av den kritikk som ble reist, har falt Drablos - og vel også han organisasjon - tungt for brystet. Allikevel er det vanskelig å forstå at en næringsorganisasjon ser seg tjent med at dens generalsekretær kritiserer at slike forhold blir trukket fram i lys.

Rapporter og fortolkninger

DEBATT

Av Dagfinn Drables, Ås

Paul Granberg er i Nationen av 19.01.88 ute med riset for mine kritiske holdninger så vel til sensurvirksomhet som faglige fortolkninger av to etter hvert meget omtalte rapporter. Det må han få lov til.

Jeg finner liten hensikt i å følge diskusjonen på Granbergs premisser, men vil gjerne få knytte et par kommentarer til noen av hans forvirrede påstander.

1. Jeg kan ikke se av mitt innlegg at jeg har trukket paralleller

mellom friske samfunnsborgeres sunne omdømme og narkomans desperate handlinger, slik Granberg framstiller det. Derimot brukte jeg narkotikahandelen som eksempel på at betalingsvillighet og samfunnsverdi ikke kan betraktes som identiske størrelser.

Jeg kunne selvsagt bruke andre døme, for eksempel den sunne befolknings betalingsvillighet for tvilsomme videofilmer. – Hva er prisen – og hva er samfunnsnytt/samfunnsverdien.

Et annet poeng i denne forbindelse er at mulig antydning og faktisk utpunkt betalingsvillighet nok kunne vise seg å bli av

ganse forskjellig størrelsesorden.

2. Jeg kan heller ikke finne på jeg, som Granberg sier, har angrepet Institutt for skogøkonomi for at det er foretatt en spørreundersøkelse over betalingsvillighet.

Men jeg har kritisert – ut fra mitt legmannsskjønn – at det er forsøkt å sette likhetstegn mellom antatt betalingsvillighet (utgifter og negativ betalingsvillighet fratrukket) og den faktiske samfunnsnytt. Kfr. pkt. 1.

3. Hvorvidt –ulverrapportene stoppet etter diktatorisk press eller demokratisk frivillighet, kan trolig diskuteres i det uende-

lige. Det bør vel nå overlates til de enkeltes skjønn å gjøre seg opp en mening om dette. (Man kunne jo senere foreta en spørreundersøkelse for å avklare resultatet.)

Endelig tillater jeg meg å nevne at mitt innlegg var skrevet i egenskap av privatperson, men avisen hadde ubehagelig tilføyet tittel og tilhørighet for egen regning. Jeg får tilgi dette, selv om Granberg ber forsøkte å snappe opp et gratispong som han utnyttet på sin meget spesielle måte.

20 Tirsdag 28. januar 1988

DEBATT

NATIONEN

Rovdyrlitteratur og kritikk

DEBATT

Av Dyrenes Beskyttelse, Foreningen Våre Rovdyr, Norges Naturvernforbund og Verdens Naturfond

Direktoratet for Naturforvaltning (DN) publisering av russisk ulvelitteratur fikk på nytt store overskrifter i pressen etter at brevet fra amanuensis Ivar Mysterud ved Universitetet i Oslo til Sovjetstatens ambassade ble kjent. Dyrenes Beskyttelse, Foreningen Våre Rovdyr, Norges Naturvernforbund og Verdens Naturfond behandlet saken på et møte den 16. desember, bl.a. pga. et stort intervju med Mysterud i Østlendingen 9. desember. En felles pressemelding ble offentliggjort i Nationen

22. desember. Senere har bl.a. Norsk Sau- og Geitallslag ved generalsekretær Dagfinn Drables kritisert organisasjonenes behandling av disse spørsmål (Nationen 6. januar). På et møte mellom de 4 organisasjonene 8. januar ble saken diskutert på nytt. Siden det fortsatt hersker stor forvirring om disse forhold, ønsker organisasjonene å presisere følgende:

– Organisasjonene har brukt sine demokratiske rettigheter til å kritisere DN's utgivelse av russisk ulvelitteratur under dekke av å være vitenskapelig materiale tilhørende et norsk forskningsprosjekt som var avsluttet flere år tidligere, og hvor naturvernorganisasjonene var involvert (Rovviltprosjektet). Rapportens vitenskapelige basis har vært omstridt, og kritikken skyldes også

at russiske forskeres egne reservasjoner ikke ble poengtert. Miljøverndepartementet og organisasjonene har ikke, som Drables påstår, presset DN til å stoppe videre utgivelse av denne rapporten. Dette har ledelsen i DN selv gjort, bl.a. fordi direktøren og lederen av villforskningen ikke engang kjente til at rapporten ble utgitt. DN har senere beklaget utgivelsen, bl.a. fordi innholdet ikke har noen relevans for norsk ulveforvaltning og fordi utgivelsen er i strid med DN's egne formålsparagrafer.

– Drables trekker i sammenheng med rovdylitteraturen fram Rapport nr. 5/1987 fra Institutt for skogøkonomi ved Norges Landbrukskole, som tar for seg «Holdninger til og betalingsvillighet for bjørn, jerv og ulv i Norge». Grunnlagsmateria-

let til denne rapporten, som ble støttet økonomisk av DN, er vel dokumentert, og kan på ingen måte sammenlignes med udokumenterte beretninger om ulveangrep på mennesker hentet fra en russisk bok. Når det gjelder nordmenns betalingsvillighet for rovdyl, sammenligner Drables dette med betalingsvilligheten for narkotika. En jevnføring og vurdering av samfunnsøkonomiske nytteverdier er her søkt og lite adekvat, da problemene med narkotika er forbundet med kriminalitet og brudd på gjeldende norsk lov. Våre store rovdyl er derimot totalfredet i henhold til Villtoven, politikkerne har vedtatt at artene skal sikres i levedyktige bestander på norsk jord og Norge har dessuten gjennom Bernkonvensjonen internasjonalt forpliktet seg til å gi artene et meget strengt vern.

Direktoratet vil ikke diskutere ulverapporten

TRONDHEIM: Direktoratet for naturforvaltning mener at det nå har vært nok diskusjon om den «berømte» russiske ulverapporten som ble sendt ut sist sommer av DN. Direktoratet setter i et brev til verneorganisasjonene punktum for mer debatt fra sin side.

Ren ulvehets, sa de fire organisasjonene om Elis Pålsons oversettelse av Pavlovs bok blant annet om ulvs angrep på mennesker i Sovjet. Nå har DN svart Verdens Naturfond, Naturvernforbundet, Våre Rovdyr og Dyrenes Beskyttelse.

DN understreker at det ikke er hensikten å bygge opp redsel blant folk for å bli spist av ulv.

Direktoratet sier at det ikke kan faglig underkjenne Pavlovs arbeid. På den andre siden har DN IKKE hevdet at dette er noen vitenskapelig dokumentasjon.

Utsendelsen av denne rapporten ble stoppet sist sommer, blant annet etter påtrykk fra miljøverndepartementet og verneorganisasjonene. DN opplyser at det er sendt 200 eksemplarer til oversetteren, Elis Pålsson, 25 eksemplarer til Sør-Varanger museum og 30 eksemplarer til Ivar Mysterud. Organisasjonene har krevd at DN retter opp skaden, men DN sier at det ikke er mulig å komme i kontakt med alle som har fått rapporten.

Direktoratet mener altså at det ikke er grunnlag for mer diskusjon om denne rapporten. Men organisasjonene hadde flere krav i sitt brev, blant annet om midler til oppsyn med ulven på Finnskogene. Dette sier DN ikke noe om. Vi kan vel derfor spå at verneorganisasjonene ikke er ferdige med denne saken.

— Bare brukt demokratiske rettigheter

OSLO: De fire verneorganisasjonene har reagert på et stort intervju vår avis har hatt med Ivar Mysterud om ærlighet i ulvedebatten, og på leserinnlegg fra Dagfinn Drablos, der han sier at organisasjonene presset Direktoratet for naturforvaltning til å stoppe russisk ulverapport.

I pressemeldingen som Dyrenes Beskyttelse, Våre Rovdyr, Naturvernforbundet og Verdens Naturfond har sendt ut, heter det at organisasjonen bare har brukt sine demokratiske rettigheter til å kritisere DN for utgivelsen av russisk ulvelitteratur under dekke av at dette er vitenskapelig materiale og ledd i et norsk forskningsprosjekt (rovdyrprosjektet).

Organisasjonene sier at rapportens vitenskapelige basis har vært omdiskutert, og kritikken skyldes også at russiske forskere har reservasjoner mot rapporten, og dette har ikke kommet fram.

Organisasjonene avviser at de har presset DN til å stoppe noe som helst. Det har ledelsen i DN selv gjort, sier organisasjonene, fordi ledelsen i DN ikke var klar over at rapporten ble gitt ut og fordi innholdet ikke har relevans for norsk ulveforvaltning og er i strid med DN's formålsparagraf.

Om «arbeidsrapport nr. 30» og fortolkninger

Da et par personer tydeligvis gjør ått ytterste for å forvränge de faktiske forhold, og enkelte muligens enda ikke har oppfattet hovedpoengene i den siste tids rovdryrdebatt, vil jeg få poengtere grunnlaget for denne diskusjonen i noen enkle punkter:

1) «Arbeidsrapport nr. 30» fra Rovviltprosjektet, Direktoratet for naturforvaltning, inneholdt et utvalg russiske beretninger om angivelige ulveangrep på mennesker. Disse beretningene, som var hentet fra en russisk bok, var ikke ledsaget av vitenskapelig holdbar dokumentasjon.

2) I Norge ble tross dette, beretningene utgitt i form av en vitenskapelig forskningsrapport fra en forskningsinstitusjon.

3) Dette forhold ble kritisert, og den videre distribusjon av rapporten ble stoppet.

4) Etter dette ble det fra annet hold, sendt et brev til Sovjetsamveldets ambassadør i Oslo. Brevet inneholdt opplysninger, ikke bare om at det var reist kritikk og at rapporten var stoppet, men også om hvilke krefter og personer i det norske samfunn som brevskriveren mente var årsak til det. Dessuten var det et tilbud til ambassaden om videre tjeneste i sakens anledning, dersom det var ønskelig.

Disse forhold kan dokumenteres punkt for punkt. Hvis noen skulle tvile på det reelle innhold i brevet til Sovjetsamveldets ambassadør, bes de henvende seg til undertegnede direkte.

Ut fra dette får enhver gjøre seg sine tanker om hvilken side i debatten de ekstreme og diktoriske tendenser befinner seg. En videre debatt om disse spørsmål anser jeg nå for uinteressant, for ansvarsforholdene omkring brevet til Sovjetsamveldets ambassadør er bedre avklart.

Paul Granberg

Om påstander i rovdyrdebatt

DEBATT

Av Paul Granberg, Follebu

I *Nationen* 26.1. 1988, er Dagfinn Drables ute med kommentarer til det som han kaller for mine «forvridde påstander» i *Nationen* 19.1. 1988. Han hevder videre at jeg har fått et «gratis-poeng» ved å utnytte hans posisjon som generalsekretær i Norsk Sau- og Geitelslag.

I den anledning vil jeg først få komme med et par sitat. Jeg skrev om Drables følgende: «... der han angriper Skogøkonomisk institutts undersøkelse av holdninger til og betalingsvillighet for rovdyr.»

Til dette skriver Drables: «Jeg kan heller ikke finne at jeg, som Granberg skriver, har angrepet Skogøkonomisk institutt for at det er foretatt en spørreundersøkelse over betalingsvillighet.»

Jeg overlater til leserne å bedømme hvem som forvri. Dette innebærer nemlig en fiffighet som er umiskjennelig i rovdyrdebatten!

Vedrørende Drables' øvrige kommentarer henviser jeg til can.agric. Carlo Aalls artikkel i *Nationen* 20.1.88. Utover det er det verdt å merke seg at vernt av truede dyrearter er påbudt ved lov, mens handel med narkotika er forbudt ved lov. Drables' eksempel er derfor like utrent som hans forsvar for rovdylitteratur som ble utgitt for å være noe mer enn hva den er.

Når kjernepunktene i debatten blir blottstilt, avviser Drables å diskutere disse, men når han får ta utgangspunkt i sine egne forutsetninger er han svært skrivervillig. Et godt eksempel på det finner vi i Adresseavisa den 15.12.87, der Drables jamrer seg over en viss universitetslektor som er blitt «innrapportert til

PÅBUDT: Vern av rovdyr er påbudt ved lov.

universitetsdirektøren», og hvor han samtidig fokuserer sterkt på «formannen i Forningen Våre Rovdyr, Paul Granberg». Sanningen er at privatpersonen Paul Granberg har skrevet et brev til universitetsdirektøren med spørsmål for å få klarlagt ansvarsforholdet omkring et brev til Sovjet-samveldets ambassadør, skrevet på Universitetets offisielle brev-papir og undertegnet med tittel som peker hen på Universitetet som institusjon. Min utnyttelse av Drables sin posisjon, og hans utnyttelse av min, kan vel hermed bli omtrent lik for alle. Drables var dog først ute, og han tok sitt utgangspunkt på siden av det faktiske forhold!

Drables sine hentydninger i *Nationen* 6.1.88 om «tidige diktatoriske tendenser som man må meget langt østover for å finne maken til», finner jeg ikke verd en kommentar, men jeg vil påpeke at jeg aldri har nærmet meg Sovjetsamveldets ambassade for å orientere denne om noe som helst forhold i det norske samfunn. Det bør såvel Drables som medlemmene av landbrukets næringsorganisasjoner ha klinkende klart for seg!

STUSLISTUEN

Ulv

«Risikoen for at et menneske skal bli overfalt av en ulv, er like liten som for at en gartner skal bli angrepet av gresskarene han har i hagen sin.»

Denne uttalelsen kom jeg til å tenke på da jeg nylig så i avisen at for beiteåret 1987 vil 17 husdyrholdere i Solør få en samlet erstatning på 213.000 kroner for skader ulven «muligens» har forvoldt mot sau. Man har ingen sikre bevis for at ulven er den skyldige, men skitt la gå. 213.000 kroner er likevel ikke mer enn det 8 norske tendringer i gjennomsnitt hvert år bruker til potetgull, cola, tyggegummi, grammofoonplater og annet unødvendig tull og tøys.

Men tilbake til ulven. Som alle vet hylter den med kronometrisk regelmessighet klokka 22, 1 og 3 hver kveld og natt. Folk flest aner ingen ting om den virkelige tid eller soltiden fra sted til sted. Ulven derimot, er en gløgging. Først regner den ut soltiden og så legger den inn en korreksjon etter geografisk beliggenhet hvorefter den hylter, kaldt og uhyggelig nøyaktig etter klokka.

I årenes løp er det gitt ut mange «sanne» meldinger om ulvenes grådighet. Her er en av de mer morsomme: Våren 1929 fortæret ulvene fem polakker, en gammel bulgarsk prest, sekssten asterriker og mange tsjekkere. Ulvene beleiret byer i Moldavia, Bosnia og Jugoslavia. De holdt på å gå over grensen til Italia og de «truet» Konstantinopel. Samme året bordet de flere jernbanetog og de angrep *The British Hampshire Regiment* som da var i Sibir. (Hvordan et helt engelsk regiment kunne være der 12 år etter revolusjonen, er ikke forklart). Om denne beretnelsen skrev den danske pelshandler Axel Nielsen i Canada følgende: «I mitt lange liv sammen med indianere hvis språk jeg snakker flyende, har jeg aldri sett eller hørt om en eneste ulv så farlig for folk som en okse, en gretten sugge eller en gasse.»

Mange «vets» at ulvene opptrer i flokker, ledet av en klok og gråsprengt leder. Når de vil skjule for motstanderen hvor mange de er, rykker hele flokken fram i en rekke, idet alle passer på å gå i forgjengerens fotspor i snøen». Dette er nonsens. Prøv å få tak i Bergen Evans: Slik kan vi ta feil. (*The Natural History and Nonsense*) Stabenfeldt 1948.

ØSTLENDINGEN LØRDAG 6. FEBRUAR 1988

NATIONEN

Torsdag 11. februar 1988

BURHØNSSAKEN

Norges Dyrebeskyttelsesforbund

STIFTET 1920

HØNER DØMT TIL "LIVSVARIG" I BUR

Strømmen herredsrett bestemte i dom av 12. februar d.å. at burhønsdriften får fortsette. Er du enig i dette?

STØTT DYREBESKYTTELSENS VIDERE KAMP FOR HØNSENE!

Norges Dyrebeskyttelsesforbund, Wesselsgt. 6B, 0165 OSLO 1

Bankgiro: 6011 05 21025 Postgiro: 5 13 11 49

Merk blanketten: "aksjon burhøns".

Som de fleste er kjent med, har Norges Dyrebeskyttelsesforbund gått til sak for å få prøvet landbruksdepartementets forskrifter mot dyrevernavloven. Dette er en sak som dyrebeskyttelsen har arbeidet med i flere år, og det har vært mye juridiske finurligheter i sakens anledning. Resultatet etter fire års frem og tilbake i rettsapparatet var at en konkret gårdbruker måtte saksøke, men at utfallet i saken, ville få betydning for det prinsippsspørsmålet som interesserer dyrebeskyttelsen, nemlig gyldigheten av forskriftene. Saken har nå vært oppe i herredsretten, og dyrebeskyttelsen tapte på alle punkter. NDF ble idømt saksomkostninger på snau kr 100 000,-. Vi har selvfølgelig ikke lyst til å gi oss med dette, men dersom saken skal ankes trenger vi penger. Vi håper derfor på Deres velvillighet med hensyn til vår annonse. På forhånd takk!

Med vennlig hilsen

for NORGES DYREBESKYTTELSESFORBUND

Liv Klungsoyr

Liv Klungsoyr
sekretær

RETURADRESSE:

Foreningen Våre Rovdyr

Postboks 17

2420 Trysil

